

სს „კრედიო ბანკი“

ფინანსური ანგარიშგება

*2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის
დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად*

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	1
მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება	2
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	3
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება.....	4

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა	5
2. მომზადების საფუძველი.....	6
3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები.....	6
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები.....	19
5. ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები	20
6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ.....	20
7. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები	21
8. კლიენტებზე გაცემული სესხები	21
9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	38
10. ძირითადი საშუალებები.....	39
11. არამატერიალური აქტივები	40
12. იჯარა.....	41
13. გადასახადით დაბეგრვა	42
14. სხვა ფინანსური აქტივები.....	43
15. სხვა არაფინანსური აქტივები	44
16. ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი ...	44
17. ცვლილება ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში.....	45
18. მომხმარებელთა ანგარიშები.....	46
19. სხვა ვალდებულებები	46
20. საკუთარი კაპიტალი.....	46
21. პირობითი ვალდებულებები	47
22. მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	48
23. საკომისიო ხარჯი.....	48
24. წმინდა ზარალი უცხოური ვალუტიდან	49
25. სხვა საოპერაციო შემოსავალი.....	49
26. სხვა საოპერაციო ხარჯები.....	49
27. თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი.....	49
28. სხვა ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები.....	50
29. რისკის მართვა.....	50
30. სამართლიანი ღირებულების შეფასება.....	61
31. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები.....	64
32. კაპიტალის ადეკვატურობა	65
33. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები.....	67

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „კრედო ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „კრედო ბანკის“ (შემდგომში - „ბანკი“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ბანკისგან დამოუკიდებელი ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

სხვა ინფორმაცია ასახულია ბანკის 2019 წლის წლიურ ანგარიშში

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს ბანკის 2019 წლის წლიურ ანგარიშში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. ბანკის 2019 წლის წლიური ანგარიში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არც ახლა და არც მომავალში გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის შესახებ ჩვენს ანგარიშში.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა გავცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობისა და აუდიტის კომიტეტის პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ბანკს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებს კლიენტების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ გამოგვაქვს დასკვნა იმის შესახებ, თუ რამდენად მიზანშეწონილია ხელმძღვანელობის მიერ „ფუნქციონირებადი საწარმოს“ დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებაზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვევლობა, რაც შეიძლება სერიოზული ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა ბანკი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ბანკის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო ოპერაციებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

აუდიტის კომიტეტს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2020 წლის 30 აპრილი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „კრედო ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „კრედო ბანკის“ (შემდგომში - „ბანკი“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების („ფასს“) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების („ასს“) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ბანკისგან დამოუკიდებელი ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (დამოუკიდებლობის საერთაშორისო სტანდარტების ჩათვლით) (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსათქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

სხვა ინფორმაცია ასახულია ბანკის 2019 წლის წლიურ ანგარიშში

სხვა ინფორმაცია გულისხმობს ბანკის 2019 წლის წლიურ ანგარიშში ასახულ ინფორმაციას, გარდა ფინანსური ანგარიშგებისა და მასზე გაცემული აუდიტორის დასკვნისა. სხვა ინფორმაციაზე პასუხისმგებელია ხელმძღვანელობა. ბანკის 2019 წლის წლიური ანგარიში ჩვენთვის ხელმისაწვდომი სავარაუდოდ გახდება წინამდებარე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ფინანსურ ანგარიშგებაზე გამოხატული ჩვენი მოსაზრება არ მოიცავს სხვა ინფორმაციას და მასთან დაკავშირებით ჩვენ არც ახლა და არც მომავალში გამოვთქვამთ რწმუნებას რამე ფორმით ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის შესახებ ჩვენს ანგარიშში.

ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობაა გავცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციას, როდესაც ის ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება, და განვიხილოთ, არის თუ არა სხვა ინფორმაცია არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის განმავლობაში ჩვენ მიერ მიღებულ ცოდნასთან, ან თუ შეიცავს სხვა არსებით უზუსტობას.

ხელმძღვანელობისა და აუდიტის კომიტეტის პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ბანკს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

აუდიტის კომიტეტი პასუხისმგებელია ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებს კლიენტების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე. ფასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული რისკი, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარდგენას ან შიდა კონტროლის უგულებელყოფას.
- ▶ შევისწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ გამოგვაქვს დასკვნა იმის შესახებ, თუ რამდენად მიზანშეწონილია ხელმძღვანელობის მიერ „ფუნქციონირებადი საწარმოს“ დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებაზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა

ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვევლობა, რაც შეიძლება სერიოზული ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა ბანკი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ბანკის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.

- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება საბაზისო ოპერაციებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

აუდიტის კომიტეტს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

2020 წლის 30 აპრილი

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2019	2018
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	76,941	52,211
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	23,811	17,142
წარმოებული ფინანსური აქტივები	7	1,160	14
კლიენტებზე გაცემული სესხები	8	834,500	679,743
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	29,051	–
აქტივის გამოყენების უფლება	12	12,230	–
ძირითადი საშუალებები	10	10,125	8,178
არამატერიალური აქტივები	11	8,697	7,497
სხვა ფინანსური აქტივები	14	6,492	7,344
სხვა არაფინანსური აქტივები	15	7,225	4,494
სულ აქტივები		1,010,232	776,623
ვალდებულებები			
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	7	394	1,235
მომხმარებელთა ანგარიშები	18	96,738	28,946
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები	13	4,560	1,216
საიჯარო ვალდებულება	12	13,226	–
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	16, 17	701,954	585,667
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	13	2,396	2,537
სხვა ვალდებულებები	19	16,222	14,078
სუბორდინირებული ვალი	16, 17	22,054	13,467
სულ ვალდებულებები		857,544	647,146
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	20	4,400	4,400
სხვა რეზერვები		(92)	(80)
გაუნაწილებელი მოგება		148,380	125,157
სულ საკუთარი კაპიტალი		152,688	129,477
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		1,010,232	776,623

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ

ზაალ ფირცხელავა

გენერალური დირექტორი

ირაკლი ზათიაშვილი

ფინანსური დირექტორი

2020 წლის 30 აპრილი

5-68 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2019	2018
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	76,941	52,211
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	23,811	17,142
წარმოებული ფინანსური აქტივები	7	1,160	14
კლიენტებზე გაცემული სესხები	8	834,500	679,743
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	29,051	–
აქტივის გამოყენების უფლება	12	12,230	–
ძირითადი საშუალებები	10	10,125	8,178
არამატერიალური აქტივები	11	8,697	7,497
სხვა ფინანსური აქტივები	14	6,492	7,344
სხვა არაფინანსური აქტივები	15	7,225	4,494
სულ აქტივები		1,010,232	776,623
ვალდებულებები			
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები	7	394	1,235
მოძმარებელთა ანგარიშები	18	96,738	28,946
მოგების გადასახადის მიმდინარე ვალდებულებები	13	4,560	1,216
საიჯარო ვალდებულება	12	13,226	–
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	16, 17	701,954	585,667
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	13	2,396	2,537
სხვა ვალდებულებები	19	16,222	14,078
სუბორდინირებული ვალი	16, 17	22,054	13,467
სულ ვალდებულებები		857,544	647,146
საკუთარი კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	20	4,400	4,400
სხვა რეზერვები		(92)	(80)
გაუნაწილებელი მოგება		148,380	125,157
სულ საკუთარი კაპიტალი		152,688	129,477
სულ ვალდებულებები და საკუთარი კაპიტალი		1,010,232	776,623

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ

ზაალ ფირცხელავა

გენერალური დირექტორი

ირაკლი ზათიაშვილი

ფინანსური დირექტორი

2020 წლის 30 აპრილი

5-68 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2019	2018
ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით			
გამოთვლილი საპროცენტო შემოსავალი			
კლიენტებზე გაცემული სესხები		187,221	154,979
ბანკებში განთავსებული ფულადი სახსრები და ნაშთები		2,121	2,288
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		1,450	–
		190,792	157,267
საპროცენტო ხარჯი			
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები		(64,815)	(55,030)
სუბორდინირებული ვალი		(2,197)	(940)
მომხმარებელთა ანგარიშები		(2,108)	(127)
საიჯარო ვალდებულება		(1,160)	–
		(70,280)	(56,097)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		120,512	101,170
საკრედიტო ზარალის ხარჯი ფინანსურ აქტივებზე	8	(15,518)	(12,821)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი საკრედიტო ზარალის ხარჯის გაწევის შემდეგ		104,994	88,349
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	22	22,463	20,849
საკომისიო ხარჯი	23	(5,085)	(4,397)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი		17,378	16,452
წმინდა შემოსულობა/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან:	24	2,057	(993)
სხვა საოპერაციო შემოსავალი	25	1,104	562
სხვა საოპერაციო ხარჯი	26	(1,464)	(450)
წმინდა არასაპროცენტო შემოსავალი		19,075	15,571
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი	27	(59,251)	(53,261)
სხვა ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები	28	(19,213)	(22,257)
	10, 11,		
ცვეთა და ამორტიზაცია	12	(9,597)	(3,806)
არასაპროცენტო ხარჯი		(88,061)	(79,324)
მოგება მოგების გადასახადის ხარჯამდე		36,008	24,596
მოგების გადასახადის ხარჯი	13	(6,469)	(4,405)
წლის მოგება		29,539	20,191
სხვა სრული ზარალი, რომელიც არ რეკლასიფიცირდება მომდევნო პერიოდის მოგებაში ან ზარალში - ბანკის საკრედიტო რისკის გამო იმ ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების ცვლილება, რომელიც მიეკუთვნება სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულის კატეგორიას, მოგებაში ან ზარალში ასახვით		(12)	(80)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		29,527	20,111

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	სააქციო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სამართლიანი ღირებულების რეზერვები	სულ საკუთარი კაპიტალი
1 იანვარი, 2018 წ.	4,400	115,492	–	119,892
წლის მოგება	–	20,191	–	20,191
წლის სხვა სრული ზარალი	–	–	(80)	(80)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	20,191	(80)	20,111
დივიდენდები (მე-20 შენიშვნა)	–	(10,526)	–	(10,526)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	4,400	125,157	(80)	129,477
წლის მოგება	–	29,539	–	29,539
წლის სხვა სრული ზარალი	–	–	(12)	(12)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	29,539	(12)	29,527
დივიდენდები (მე-20 შენიშვნა)	–	(6,316)	–	(6,316)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	4,400	148,380	(92)	152,688

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნა	2019	2018
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
მიღებული პროცენტი		193,400	157,175
გადახდილი პროცენტი		(70,716)	(52,883)
მიღებული საკომისიო		23,295	20,054
გადახდილი საკომისიო		(5,085)	(4,368)
რეალიზებული შემოსულობა უცხოურ ვალუტებში			
განხორციელებული ოპერაციებიდან		2,051	2,344
სხვა მიღებული შემოსავალი		1,122	445
სხვა გადახდილი ხარჯი		(1,042)	(450)
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(60,485)	(46,875)
გადახდილი სხვა საოპერაციო ხარჯები		(19,304)	(21,217)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები		63,236	54,225
საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე			
<i>საოპერაციო აქტივების წმინდა (ზრდა)/კლება</i>			
წარმოებული ფინანსური აქტივები		57	1,182
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ		(5,142)	2,982
კლიენტებზე გაცემული სესხები		(167,473)	(116,871)
სხვა ფინანსური აქტივები		(3,071)	(1,441)
<i>საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა/(კლება)</i>			
მომხმარებელთა ანგარიშები		67,364	13,396
სხვა ფინანსური ვალდებულებები		563	487
საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები მოგების გადასახადის გადახდამდე		(44,466)	(46,040)
მოგების გადახდილი გადასახადი		(2,664)	–
საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(47,130)	(46,040)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული ფულადი ნაკადები			
ძირითადი საშუალებების და არამატერიალური აქტივების შესყიდვა		(7,271)	(5,260)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შესყიდვა		(29,051)	–
შემოსავალი ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		436	64
ახალი ბიზნესების შეძენა		–	(47,532)
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები		(35,886)	(52,728)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
ნასესხები სახსრები და სუბორდინირებული სესხები	17	455,728	309,402
ნასესხები სახსრებისა და სუბორდინირებული სესხების დაფარვა	17	(338,723)	(200,077)
იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებების დაფარვა		(4,006)	–
გადახდილი დივიდენდები	20	(6,316)	(10,526)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები		106,683	98,799
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა		23,667	31
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		1,063	(605)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისში	5	52,211	52,785
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის ბოლო	5	76,941	52,211

5-68 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

ორგანიზაციული მოწყობა და საქმიანობა

სს „კრედო ბანკი“ (შემდგომში - „ბანკი“) დაფუძნდა 2007 წელს მდგრადი დაკრედიტების მომსახურების გაწევის მიზნით იმ ინდივიდუალური მეწარმეებისთვის, რომლებსაც კრედიტებზე ტრადიციული საბანკო სისტემის მეშვეობით ხელი არ მიუწვდებოდათ. ბანკი მხარს უჭერს საქართველოში კერძო ეკონომიკის განვითარებას მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის მეწარმეებისა და კომპანიებისთვის საკრედიტო და მასთან დაკავშირებული მომსახურების მიწოდებით. 2017 წლის 20 მარტს ბანკმა მიიღო საბანკო ლიცენზია საქართველოს ეროვნული ბანკისგან (შემდგომში - „სებ“). ბანკის საიდენტიფიკაციო კოდია 205232238. ბანკის იურიდიული მისამართია: რევაზ თაბუკაშვილის ქუჩა #27, თბილისი, საქართველო.

მფლობელები

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ინფორმაცია ბანკის მესაკუთრეების შესახებ ასეთია:

<i>მფლობელი</i>	<i>წილობრივი მონაწილეობა %</i>
„Access Microfinance Holding AG“	60.20%
Triodos SICAV II (Triodos Microfinance Fund)	9.90%
Legal Owner Triodos funds B.V., როგორც Triodos Fair Share Fund-ის კანონიერი მესაკუთრე	9.90%
ResponsAbility Participations AG	9.34%
ResponsAbility SICAV (Lux) – responsAbility SICAV (Lux) Microfinance Leaders Fund	1.87%
ResponsAbility-ის მიკრო, მცირე და საშუალო ზომის საწარმოების დაფინანსების გლობალური ფონდი	8.79%

ბანკის აქციონერთა შორის წილობრივი მონაწილეობა, დივიდენდის მიღებისა და ხმის უფლება განაწილებულია მათ მიერ ფლობილი ჩვეულებრივი აქციების პროპორციულად.

2018 წლისა და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის მშობელი კომპანია და საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე, 60.2% ხმის უფლებით, არის გერმანული სააქციო საზოგადოება „Access Microfinance Holding AG“.

ბანკის უმაღლესი მმართველი ორგანო არის აქციონერთა საერთო კრება. ბანკის ოპერაციებზე ზედამხედველობას ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭო, რომლის წევრებიც ინიშნებიან აქციონერთა საერთო კრების მიერ. ბანკის ყოველდღიურ მართვას ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დანიშნული დირექტორთა საბჭო.

ბიზნესგარემო

ბანკი საქმიანობას ეწევა საქართველოს ტერიტორიაზე. ბანკზე გავლენას ახდენს საქართველოს ეკონომიკური და ფინანსური ბაზრები, რომლებსაც ახასიათებს განვითარებადი ბაზრის თვისებები. იურიდიული, საგადასახადო და ნორმატიული ბაზა თანდათან ვითარდება, მაგრამ ექვემდებარება სხვადასხვაგვარ ინტერპრეტაციას და ხშირ ცვლილებას, რაც, სხვა იურიდიული და ფინანსური ხასიათის დაბრკოლებებთან ერთად, კიდევ უფრო ზრდის გამოწვევებს იმ საწარმოებისთვის, რომლებიც საქართველოში საქმიანობენ. ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ ბანკის ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე საქართველოს ბიზნესგარემოს გავლენის შეფასებას. მომავალში ბიზნესგარემო შესაძლოა ხელმძღვანელობის შეფასებისგან განსხვავდებოდეს.

საქართველოში 2020 წელს შექმნილი მაკროეკონომიკური სიტუაცია და მისი გავლენა ბანკზე უფრო დაწვრილებით განხილულია 33-ე შენიშვნაში.

(ათას ლარში)

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში „ფასს“) შესაბამისად.

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია პირვანდელი ღირებულების აღრიცხვის წესით, გარდა იმ შემთხვევებისა, რომლებიც განხილულია სააღრიცხვო პოლიტიკაში ქვემოთ. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული.

ბანკის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა ქართული ლარი (შემდგომში - „ლარი“). ფინანსური ინფორმაცია წარმოდგენილია ლარში და დამრგვალებულია ათასამდე, გარდა თითო აქციის ღირებულებისა, და თუ სხვა რამე არ არის მითითებული.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში

ბანკმა პირველად გამოიყენა გარკვეული სტანდარტების ცვლილებები, რომლებიც ძალაშია 2019 წლის 1 იანვარს ან შემდგომ დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ბანკმა ვადაზე ადრე არ მიუღია ისეთი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები თუ ცვლილებები, რომლებიც გამოშვებულია, მაგრამ ჯერ ძალაში არ არის შესული. ქვემოთ დაწვრილებით განვიხილავთ თითოეული ცვლილების ხასიათსა და გავლენას:

ფასს (IFRS) 16 „იჯარა“

ფასს (IFRS) 16 ჩაანაცვლებს ბასს (IAS) 17-ს „იჯარა“, ფასიკ (IFRIC) 4-ს „როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას“, იმკ (SIC) 15-ს „საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება“ და იმკ (SIC) 27-ს „გარიგებების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას“. სტანდარტში მოცემულია იჯარის აღიარების, შეფასების, წარდგენისა და განმარტებითი შენიშვნების პრინციპები და მოიჯარისგან მოითხოვს იჯარის უმეტესობის აღრიცხვას ერთ საბალანსო უწყისზე.

მეიჯარის აღრიცხვა ფასს 16-ის მიხედვით არსებითად არ განსხვავდება ბასს 17-ის მიხედვით აღრიცხვისგან. მეიჯარე გააგრძელებს ყველა იჯარის კლასიფიცირებას იმავე პრინციპით, როგორც ბასს 17-ის მიხედვით და გამოიწვევს ორი ტიპის იჯარას: საოპერაციოს და ფინანსურს. შესაბამისად, ფასს 16-ს გავლენა არ მოუხდენია იმ იჯარებზე, რომლებშიც ბანკი მეიჯარედ გამოდის.

ბანკმა ფასს 16 მიიღო მოდიფიცირებული რეტროსპექტული მეთოდის გამოყენებით 2019 წლის 1 იანვრის, ანუ თავდაპირველი გამოყენების თარიღით. ამ მეთოდის მიხედვით, სტანდარტი გამოიყენება რეტროსპექტულად, თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის აღიარებული სტანდარტის პირველადი გამოყენების კუმულაციური ეფექტით. ბანკმა არჩია სტანდარტზე გადასვლის პრაქტიკული მიზანშეწონილობით ესარგებლა, რომელიც საშუალებას იძლევა, თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის სტანდარტი გაავრცელოს მხოლოდ იმ ხელშეკრულებებზე, რომლებიც მანამდე იჯარებად იყო განსაზღვრული ბასს 17-ის და ფასიკ 4-ის მიხედვით. ბანკმა ასევე არჩია აღიარებიდან გამონაკლისების გამოყენება საიჯარო ხელშეკრულებებისთვის, რომლებსაც, იჯარის დაწყების თარიღისთვის, მაქსიმუმ, 12-თვიანი ვადა აქვთ და არ შეიცავენ შესყიდვის არჩევანის უფლებას („მოკლევადიანი იჯარები“). ფასს 16-ის მიღებისას ბანკმა აღიარა იმ იჯარებთან დაკავშირებული საიჯარო ვალდებულებები, რომლებიც მანამდე „საოპერაციო იჯარებად“ იყო კლასიფიცირებული ბასს 17-ის „იჯარა“ მიხედვით. ეს საიჯარო ვალდებულება შეფასდა დარჩენილი საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულებით, რომლებიც დისკონტირდა 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ბანკის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთების გამოყენებით. 2019 წლის 1 იანვარს საიჯარო ვალდებულებებზე გამოყენებული შეწონილი საშუალო ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი იყო 3.5%-12.34% დიაპაზონში, იჯარის პირობების მიხედვით.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში (გაგრძელება)

გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები შეფასდა ფასს 16-ზე გადასვლისთანავე საიჯარო ვალდებულების თანაბარი ოდენობით და დაკორექტირდა წინასწარ გადახდილი თანხებით, რომლებიც ბანკმა მაშინვე, თავდაპირველი გამოყენების თარიღამდე, აღიარა. შესაბამისად, 2019 წლის 1 იანვარს ბანკს არ უღიარებია ფასს 16-ზე გადასვლის ეფექტი თავის გაუნაწილებელ მოგებაზე. 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით არსებული საიჯარო ვალდებულებები შეიძლება შემდეგნაირად შეჯერდეს 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებულ საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებთან:

საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული ვალდებულებები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,982
საშუალო შეწონილი ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	9.87%
საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებული დისკონტირებული ვალდებულებები 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	2,120
<i>გამოკლებული:</i>	
მოკლევადიან იჯარებთან დაკავშირებული ვალდებულებები	(139)
<i>დამატებული:</i>	
გადახდები ოფციონის პერიოდებში, რომლებიც 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არ არის აღიარებული	10,829
საიჯარო ვალდებულებები 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	12,810

იჯარები, რომლებიც მანამდე საოპერაციო იჯარებად იყო აღრიცხული

ბანკმა აღიარა გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები და საიჯარო ვალდებულებები იმ იჯარებზე, რომლებიც მანამდე საოპერაციო იჯარებად იყო კლასიფიცირებული, გარდა მოკლევადიანი იჯარებისა. გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები იჯარების უმეტესობის შემთხვევაში აღიარებულია საბალანსო ღირებულების საფუძველზე, ისე, თითქოს სტანდარტი ყოველთვის გამოიყენებოდა, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა გამოიყენება ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის. საიჯარო ვალდებულებების აღიარება მოხდა დარჩენილი საიჯარო გადასახდელების დღევანდელი ღირებულების საფუძველზე თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

ბანკმა ასევე გამოიყენა დაშვებული გამარტივებული მიდგომები, რომელთა მიხედვითაც:

- ▶ გამოიყენა დისკონტის ერთი განაკვეთი გონივრულ ფარგლებში მსგავსი მახასიათებლების მქონე იჯარების პორტფელისთვის;
- ▶ დაეყრდნო თავის შეფასებებს იმის თაობაზე, არის თუ არა იჯარა დამამძიმებელი, უშუალოდ თავდაპირველი გამოყენების თარიღამდე;
- ▶ გამოიყენა მოკლევადიანი იჯარებისთვის დაშვებული გამონაკლისები იმ იჯარებზე, რომელთა ვადა გაფორმებიდან 12 თვემდე პერიოდში იწურება;
- ▶ სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღისთვის, აქტივის გამოყენების უფლების შეფასებისას არ გამოიყენა თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯები;
- ▶ რეტროსპექტიულად განსაზღვრა საიჯარო ვადა ისეთ შემთხვევებში, როდესაც ხელშეკრულება შეიცავს იჯარის ვადის გაგრძელების ან შეწყვეტის ოფციონს.

ზემოაღნიშნულზე დაყრდნობით, 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით, 12,810 ლარის ოდენობის აქტივის გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულებები აისახა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში (გაგრძელება)

(ბ) ახალი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვა

ქვემოთ მოცემულია ბანკის ახალი სააღრიცხვო პოლიტიკა ფასს 16-ის მიღების შემდეგ, რომელსაც იყენებს სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების თარიღიდან:

i. ბანკი, როგორც მოიჯარე

ბანკი იყენებს აღიარების და შეფასების ერთ მიდგომას ყველა იჯარისთვის, გარდა მოკლევადიანი იჯარებისა და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებისა. ბანკი აღიარებს იჯარასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რომ გადაიხადოს საიჯარო გადასახდელები და გამოყენების უფლებით გადაცემული აქტივები, რომლებიც წარმოადგენს საბაზისო აქტივების გამოყენების უფლებას.

აქტივის გამოყენების უფლება

ბანკი გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივებს აღიარებს იჯარის დაწყების თარიღისთვის (ანუ იმ თარიღით, როდესაც საბაზისო აქტივი ხელმისაწვდომია გამოსაყენებლად). აქტივის გამოყენების უფლება ფასდება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი და კორექტირდება საიჯარო ვალდებულებების ყოველი ხელახალი შეფასებისას. აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება მოიცავს აღიარებული საიჯარო ვალდებულებების, გაწეული თავდაპირველი პირდაპირი დანახარჯების და იჯარის დაწყების თარიღით ან თარიღამდე გადახდილი იჯარების თანხებს, რასაც აკლდება მიღებული საიჯარო შეღავათები. თუ ბანკს არ აქვს გონივრული რწმენა იმისა, რომ იჯარის ვადის ბოლოს მოიპოვებს საიჯარო აქტივის მესაკუთრეობის უფლებას, აღიარებულ გამოყენების უფლებით გადაცემულ აქტივებს ცვეთას არიცხავს წრფივი მეთოდით სავარაუდო სასარგებლო მომსახურებისა და იჯარის ვადებს შორის უმოკლეს ვადაზე. აქტივის გამოყენების უფლება ცვეთას ექვემდებარება.

საიჯარო ვალდებულება

იჯარის დაწყების თარიღისთვის ბანკი აღიარებს საიჯარო ვალდებულებებს, რომლებიც გამოითვლება, როგორც იჯარის ვადის განმავლობაში გადასახდელი თანხების დღევანდელი ღირებულება. საიჯარო გადასახდელები მოიცავს ფიქსირებულ გადახდებს (მათ შორის, არსებითად ფიქსირებულ გადახდებს), შემცირებულ მისაღები საიჯარო შეღავათებით, ცვლად საიჯარო გადასახდებს, რომლებიც დამოკიდებულია ინდექსზე ან განაკვეთზე და თანხებს, რომელთა გადახდა მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების მიხედვით. ცვლადი საიჯარო გადასახდელები, რომლებიც არ არის მიზნული ინდექსზე ან განაკვეთზე, აღიარებულია იმ პერიოდის ხარჯად, რომლის განმავლობაშიც დგება გადახდის გამომწვევი მოვლენა ან გარემოება.

საიჯარო გადასახდების დღევანდელი ღირებულების გამოსათვლელად ბანკი იყენებს ზღვრულ სასესხო საპროცენტო განაკვეთს იჯარის დაწყების თარიღისთვის, თუ საიჯარო ხელშეკრულებაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთი მკაფიოდ განსაზღვრული არ არის. იჯარის დაწყების თარიღის შემდეგ, საიჯარო ვალდებულებების თანხა იზრდება, რათა ასახოს პროცენტის ზრდა და მცირდება იჯარის გადახდის შესაბამისად. ამასთან, საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება ხელახლა ფასდება, თუ ხდება იჯარის ვადის მოდიფიკაცია ან ცვლილება, თუ იცვლება არსებითად ფიქსირებული საიჯარო გადასახდელები ან ცვლილება შედის საბაზისო აქტივის შესყიდვის შეფასებაში.

მოკლევადიანი იჯარები და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარა

ბანკი იყენებს მოკლევადიანი იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს თავისი მოკლევადიანი იჯარებისთვის (ანუ იმ იჯარების შემთხვევაში, რომელთა ვადა, მაქსიმუმ, 12 თვეა იჯარის ხელშეკრულების გაფორმების თარიღიდან და არ შეიცავს შესყიდვის უფლებას). იგი ასევე იყენებს დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის აღიარებისთვის დაშვებულ გამონაკლისებს გარკვეული დაბალი (ანუ 15 ათასამდე) ღირებულების მქონე აქტივების იჯარის შემთხვევაში. მოკლევადიან იჯარებზე და დაბალი ღირებულების მქონე აქტივების იჯარებზე საიჯარო გადასახდელების აღიარება ხდება ხარჯად წრფივი მეთოდით იჯარის ვადის განმავლობაში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკაში (გაგრძელება)

ფასიკ (IFRIC) 23-ის ინტერპრეტაცია - „მოგების გადასახადით დაბეგვრასთან დაკავშირებული გაურკვევლობა“

ინტერპრეტაცია ეხება მოგების გადასახადების აღრიცხვას ისეთ შემთხვევებში, როდესაც საგადასახადო დაბეგვრა შეიცავს გაურკვევლობას, რაც გავლენას ახდენს ბასს 12-ის „მოგებიდან გადასახადები“ გამოყენებაზე. იგი არ ვრცელდება ბასს 12-ის მოქმედების არეალის მიღმა მყოფ გადასახადებზე და მოსაკრებლებზე, ამასთან იგი არ მოიცავს კონკრეტულ მოთხოვნებს გაურკვევლობის შემცველ საგადასახადო დაბეგვრასთან დაკავშირებული ჯარიმებისა თუ საურავების შესახებ. ინტერპრეტაცია, კონკრეტულად, შემდეგ საკითხებს მოიცავს:

- ▶ საწარმო ინდივიდუალურად განიხილავს თუ არა გაურკვეველი საგადასახადო დაბეგვრის წესებს;
- ▶ დაშვებები, რომლებსაც საწარმო აკეთებს საგადასახადო ორგანოების მიერ გამოყენებული საგადასახადო დაბეგვრის წესების შემოწმების შესახებ;
- ▶ როგორ განსაზღვრავს საწარმო დასაბეგრ მოგებას (საგადასახადო ზარალს), საგადასახადო ზაზებს, გამოუყენებელ საგადასახადო ზარალს, გამოუყენებელ საგადასახადო კრედიტებს და საგადასახადო განაკვეთებს;
- ▶ როგორ განიხილავს საწარმო ცვლილებების შეტანას ფაქტებსა და გარემოებებში.

ბანკი წყვეტს, თითოეულ გაურკვეველ საგადასახადო მიდგომას ცალ-ცალკე განიხილავს, თუ ერთ ან რამდენიმე სხვა გაურკვეველ საგადასახადო მიდგომასთან ერთად, გამომდინარე იქიდან, რომელი მიდგომის გამოყენებით უფრო უკეთ იქნება შესაძლებელი გაურკვევლობის გადაჭრის შედეგის პროგნოზირება.

მოგების გადასახადის გამოთვლის მიდგომებთან დაკავშირებული გაურკვევლობის დასადგენად ბანკი მეტწილად ეყრდნობა თავის განსჯას. ვინაიდან ბანკი საქმიანობს რთულ გარემოში, მან შეაფასა, ჰქონდა თუ არა ინტერპრეტაციას გავლენა თავის ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ამ ინტერპრეტაციის გამოყენებისას ბანკმა განიხილა, ჰქონდა თუ არა მას გაურკვეველი საგადასახადო მიდგომები. ამ ინტერპრეტაციას გავლენა არ მოუხდენია ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ბასს (IAS) 12 “მოგებიდან გადასახადები”

ცვლილებების მიხედვით, მოგების გადასახადის გავლენა დივიდენდებზე უფრო პირდაპირ უკავშირდება წარსულში მომხდარ გარიგებებს ან მოვლენებს, რომლებმაც წარმოქმნა გასანაწილებელი მოგება, და არა მფლობელებზე განაწილებებს. შესაბამისად, საწარმო დივიდენდებზე დარიცხულ მოგების გადასახადს აღიარებს მოგებაში ან ზარალში, სხვა სრულ შემოსავალში ან საკუთარ კაპიტალში იმისდა მიხედვით, თუ სად აღიარა მან თავდაპირველად ეს წარსულში მომხდარი გარიგებები ან მოვლენები.

საწარმომ ეს ცვლილებები უნდა გამოიყენოს 2019 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური საანგარიშგებო პერიოდებისათვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც. როდესაც საწარმო პირველად იყენებს ამ ცვლილებებს, მან ისინი უნდა გამოიყენოს უადრესი შედარებადი პერიოდის დასაწყისიდან აღიარებულ დივიდენდებზე მოგების გადასახადის გავლენის აღრიცხვისას.

ვინაიდან ბანკის არსებული პრაქტიკა შესაბამისობაშია ამ ცვლილებებთან, მათ გავლენა არ მოუხდენია ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ნაღდი ფულის ნაშთს სალაროში, მოთხოვნამდე ანაზრებს, სესხ-ისგან მისაღებ ვალდებულებებს, გარდა სავალდებულო რეზერვებისა, შეუზღუდავი წვდომის მიმდინარე ანგარიშებს და ბანკებში განთავსებულ მოკლევადიან ანაზრებს, რომელთა ვადა მაქსიმუმ სამი თვეა და რომელთა სამართლიანი ღირებულების ცვლილების რისკი უმნიშვნელოა.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში

სებ-ში სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით და წარმოადგენს პროცენტთან აქტივებს. რეგულაციის თანახმად ბანკს შეზღუდული აქვს შესაძლებლობა გამოიტანოს ხსენებული დეპოზიტები და, შესაბამისად, ისინი არ აისახება, როგორც ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების შემადგენელი ნაწილი ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისათვის. სავალდებულო რეზერვი აღირიცხება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების ნაწილში.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტებს, მაგალითად წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, სამართლიანი ღირებულებით აფასებს თითოეული საბალანსო ანგარიშის შედგენის თარიღისთვის.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულების შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ბანკისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

ბანკი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად - არასაბაზრო მონაცემებს.

ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის მნიშვნელოვანი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის საფუძველზე:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკორექტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის განსაზღვრა.

ბანკი ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს განსაზღვრავს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

პირველადი აღიარება

აღიარების თარიღი

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღიარებულია გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც ბანკმა აქტივის ან ვალდებულების შესყიდვის ვალდებულება იკისრა. ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ყიდვა-გაყიდვა ნიშნავს ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რომელიც მოითხოვს აქტივების და ვალდებულებების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

თავდაპირველი შეფასება

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია თავდაპირველი აღიარებისას დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ინსტრუმენტების მართვის ბიზნეს-მოდელებზე. ფინანსური ინსტრუმენტები თავდაპირველად ფასდება სამართლიანი ღირებულებით და ამ თანხას ემატება ან აკლდება გარიგების დანახარჯები. გამონაკლისს წარმოადგენს ფინანსური აქტივები და ფინანსური ვალდებულებები, რომლებიც არის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების შეფასების კატეგორიები

ბანკი ყველა თავისი ფინანსური აქტივის კლასიფიკაციას ახდენს ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელისა და სახელშეკრულებო პირობების მიხედვით და აფასებს შემდეგიდან ერთ-ერთით:

- ▶ ამორტიზებული ღირებულება;
- ▶ სამართლიანი ღირებულება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით
- ▶ სამართლიანი ღირებულება, მოგებაში ან ზარალში ასახვით

ბანკი მისი წარმოებული ინსტრუმენტების და სავაჭრო პორტფელის კლასიფიკაციას და შეფასებას ახდენს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ბანკმა შესაძლოა განსაზღვროს ფინანსური ინსტრუმენტი სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ეს აღმოფხვრის ან მნიშვნელოვნად შეამცირებს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას.

ფინანსური ვალდებულებები, გარდა სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური გარანტიებისა, ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, თუ ისინი არის სავაჭროდ განკუთვნილი, არის წარმოებული ინსტრუმენტები ან მათზე გამოიყენება სამართლიანი ღირებულებით გამოხატვის უფლება.

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, კლიენტებზე გაცემული სესხები და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები ამორტიზებული ღირებულებით

ბანკი მხოლოდ მაშინ აფასებს ამორტიზებული ღირებულებით მოთხოვნებს საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს, საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს და სხვა ფინანსურ ინვესტიციებს, თუ ორივე პირობა დაკმაყოფილებულია:

- ▶ ფინანსური აქტივი ამ ბიზნესმოდელის მიხედვით მფლობელობაშია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოღების მიზნით;
- ▶ ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (SPPI) დაუფარავ ძირითად თანხაზე.

ამ პირობების შესახებ უფრო დაწვრილებით მოცემულია ქვემოთ.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ბიზნეს მოდელის შეფასება

ბანკი თავის ბიზნესმოდელს იმ დონეზე განსაზღვრავს, რომ საუკეთესოდ ასახავდეს იმას, თუ როგორ მართავს ის ფინანსურ აქტივებს თავისი ბიზნესამოცანების მისაღწევად.

ბანკის ბიზნეს მოდელი არ ფასდება თითოეული ინსტრუმენტის საფუძველზე. ის აფასებს აგრეგირებული პორტფელების უმაღლეს დონეზე და ის ეფუძნება ემპირიული ფაქტორების საფუძველზე, როგორც არის შემდეგი:

- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ.
- ▶ როგორ ფასდება ბიზნეს-მოდელის განხორციელება და ამგვარ ბიზნეს-მოდელში შემავალი ფინანსური აქტივები და როგორ ხდება მათი ანგარიშგება საწარმოს უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობის მიმართ;
- ▶ როგორ ხდება საქმიანობის მენეჯერების კომპენსირება (მაგალითად, თუ კომპენსაცია ეფუძნება მართვის ქვეშ მყოფი აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან მიღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ▶ გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ღირებულება და ვადები ბანკის შეფასების სხვა მნიშვნელოვან ასპექტებს წარმოადგენს.

ბიზნეს-მოდელის შეფასება გონივრულ ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს ეფუძნება, 'ყველაზე ცუდი' და 'სტრესული შემთხვევის' სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადების რეალიზაცია ბანკის თავდაპირველი მოლოდინისგან განსხვავებულად ხდება, ბანკი ამ ბიზნესმოდელის დანარჩენი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას კი არ ცვლის, არამედ ამ ინფორმაციას ითვალისწინებს მომავალში ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შესყიდული ფინანსური აქტივების შეფასებისას.

SPPI-ტესტი

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე ეტაპის სახით, იმის განსასაზღვრად, აკმაყოფილებს თუ არა ის SPPI-ტესტის მოთხოვნებს, ბანკი ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს აფასებს.

„ძირითადი თანხა“ ტესტირების მიზნებისთვის განისაზღვრება როგორც ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას და შეიძლება შეიცვალოს ფინანსური აქტივის სასარგებლო გამოყენების ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ მოხდა ძირითადი თანხის დაფარვა ან პრემიის/დისკონტის ამორტიზაცია).

სასესხო გარიგებებში პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები, ჩვეულებრივ, წარმოადგენს გადახდებს ფულის დროითი ღირებულების და საკრედიტო რისკისთვის. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად, ბანკი იყენებს მსჯელობას და ითვალისწინებს ისეთ შესაბამის ფაქტორებს, როგორც არის ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც განისაზღვრება საპროცენტო განაკვეთი.

ამისგან განსხვავებით, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც ითვალისწინებს რისკის მინიმუმზე მეტ მოცულობას ან იმ სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მერყეობა, რომლებიც არ უკავშირდება სესხის დაფარვის ძირითად პირობებს, არ წარმოშობს ისეთ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს დაუფარავ თანხაზე. ასეთ შემთხვევებში, ფინანსური აქტივი სამართლიანი ღირებულებით უნდა შეფასდეს, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

სესხების გაცემის ვალდებულება

ბანკი იღებს სესხის გაცემის ვალდებულებას. სესხების გაცემის ვალდებულებები ისეთი ვალდებულებებია, რომელთა მიხედვითაც, ნაკისრი ვალდებულების ვადის განმავლობაში ბანკს ევალება სესხის გაცემა მომხმარებლისთვის წინასწარ დადგენილი პირობებით. ეს ხელშეკრულებები ექვევა ფასს 9-ის მოქმედების არეალში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოთხოვნებთან დაკავშირებით.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია

ბანკი არ ახდენს მისი ფინანსური აქტივების რეკლასიფიკაციას მათი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ისეთი გამონაკლისის შემთხვევების გამოკლებით, რომელშიც ბანკი შეცვლის ფინანსური აქტივების მართვის ბიზნეს-მოდელს. ფინანსური ვალდებულებების რეკლასიფიკაცია არ ხდება.

რესტრუქტურისებული სესხები

თუ კლიენტი ვერ ახერხებს შეთანხმებული გრაფიკის მიხედვით სესხის დაფარვას თავის ფინანსურ მდგომარეობაში მისგან დამოუკიდებელი მიზეზით მომხდარი ცვლილებების გამო, მაგრამ სესხის დაფარვას, სავარაუდოდ, შეძლებს გრაფიკის შეცვლის შემთხვევაში, უზრუნველყოფის საგნის დასაკუთრების ნაცვლად, ბანკი შეეცდება მოახდინოს სესხის რესტრუქტურისაცია.

ბანკმა შეწყვიტა ისეთი ფინანსური აქტივის აღიარება, როგორც არის კლიენტებზე გაცემული სესხი, პირობების განმეორებით შეთანხმებისას როდესაც ის არსებითად ახალი სესხი ხდებოდა, რისი სხვაობაც აღიარდება აღიარების შეწყვეტით წარმოშობილი შემოსულობის ან ზარალის სახით, იმ პირობით, რომ გაუფასურების ზარალი უკვე აღრიცხული იქნება. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიხედვით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად. იმის შეფასებისას, უნდა მოხდეს თუ არა კლიენტზე გაცემული სესხის აღიარების შეწყვეტა, ბანკი, სხვა საკითხებთან ერთად, ითვალისწინებს შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ სესხის ვალუტის ცვლილება;
- ▶ კონტრაქტის ცვლილება;
- ▶ ხომ არ იწვევს ცვლილება ინსტრუმენტის SPPI კრიტერიუმთან შეუსაბამობას.

თუ ცვლილება არ იწვევს არსებითად განსხვავებულ ფულად ნაკადებს, ცვლილება არ გამოიწვევს აღიარების შეწყვეტას. თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებულ ფულად ნაკადებში მომხდარ ცვლილებას ბანკი აღრიცხავს, როგორც მოდიფიკაციით გამოწვეულ შემოსულობას ან ზარალს, რომელიც წარმოდგენილია მოგებაში ან ზარალში ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით გამოთვლილ საპროცენტო შემოსავალში, თუ უკვე არ არის აღრიცხული გაუფასურების ზარალი.

ცვლილებებისთვის, რომლებიც არ იწვევს აღიარების შეწყვეტას, ბანკი ასევე განმეორებით აფასებს ხომ არ არსებობდა მნიშვნელოვანი ზრდა საკრედიტო რისკში, ან აქტივები ხომ არ უნდა იყოს კლასიფიცირებული გაუფასურებულად. როდესაც მოდიფიკაციის შედეგად ხდება აქტივის კლასიფიცირება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად, ის დარჩება მე-3 სტადიაზე მანამ, სანამ მომხმარებელი მთლიანად დაფარავს დავალიანებას.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ ბანკმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და არსებითი დავიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ბანკმა ან (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, ან (ბ) არც გადაუცია და არც დაუტოვებია აქტივთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ დათმო აქტივზე კონტროლი.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა (გაგრძელება)

ჩამოწერები

ბანკი უიმედოდ მიჩნეულ აქტივებს, როგორც წესი, 180 დღით ვადაგადაცილების შემდეგ ჩამოწერს. თუ ჩამოსაწერი თანხა აღემატება დაგროვილი ცვეთის რეზერვს, სხვაობა თავდაპირველად აღირიცხება რეზერვზე დამატების სახით, რომელიც შემდეგ გამოიყენება მთლიან საბალანსო ღირებულებასთან მიმართებაში. ნებისმიერი შემდგომი ანაზღაურება განეკუთვნება საკრედიტო ზარალის ხარჯს. ჩამოწერა წარმოადგენს აღიარების შეწყვეტის მოვლენას. ჩამოწერის შემდეგ ბანკმა შეიძლება გააგრძელოს სესხის ამოღების პროცესი მისთვის ხელმისაწვდომი ყველა კანონიერი გზის მეშვეობით.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ჩანაცვლებს მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ჩანაცვლება ან მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგებაში ან ზარალში.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში, სავალუტო რიკის შემცირების მიზნით, ბანკი აფორმებს სხვადასხვა წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტს, მათ შორის სავალუტო ფორვარდებსა და უცხოური ვალუტის სვოპებს (საკომპენსაციო სესხები) სავალუტო და კაპიტალის ბაზრებზე.

სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება კოტირებული საბაზრო ფასდადებით ან ფასწარმოქმნის მოდელის შესაბამისად, სადაც გათვალისწინებულია ამ ინსტრუმენტის მიმდინარე საბაზრო და სახელშეკრულებო ფასი და სხვა ფაქტორები. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აისახება აქტივებად, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და ვალდებულებებად, როცა მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. ამ ინსტრუმენტებიდან მიღებული შემოსულობა და ზარალი აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტებიდან მიღებული წმინდა შემოსულობა/(ზარალი).

მიუხედავად იმისა, რომ ბანკს აქვს წარმოებული ინსტრუმენტები რისკის ჰეჯირების მიზნებისთვის, ეს ინსტრუმენტები არ აკმაყოფილებს ჰეჯირების აღრიცხვის კრიტერიუმებს.

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგადაფარვა

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა მოხდება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგადაფარვის იურიდიული უფლება და არსებობს აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი. ურთიერთგადაფარვის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ კომპანიის და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

ეს პირობები, ზოგადად, არ სრულდება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებში და შესაბამისი აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად არის წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ნასესხები სახსრები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები ვალდებულებების სახით მაშინ კლასიფიცირდება, როდესაც მფლობელის წინაშე სახელმწიფოებო გარიგებების შედეგად ბანკს წარმოეშობა ვალდებულება, გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ნასესხები სახსრები შედის ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებულ სესხებსა და სუბორდინირებულ სესხებში და წარმოადგენს ვალდებულებებს ადგილობრივი ბანკების, უცხოური ფინანსური დაწესებულებებისა და საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებების წინაშე. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. შემოსულობისა და ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში ნასესხები სახსრების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

თუ ბანკი შეისყიდის საკუთარ სესხს, მას ამოიღებენ ფინანსური მდგომარეობის კონსოლიდირებული ანგარიშგებიდან, ხოლო სხვაობა ვალდებულების საბალანსო ღირებულებასა და გადახდილ საფასურს შორის აღირიცხება მოგებაში ან ზარალში.

გადასახადით დაბეგვრა

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი იანგარიშება საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ნორმატიული აქტების შესაბამისად.

მოგების გადასახადი მოიცავს მიმდინარე და გადავადებულ გადასახადს. მოგების გადასახადის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც იგი უკავშირდება სხვა სრული შემოსავლის მუხლებს ან გარიგებებს აქციონერებთან, რომლებიც პირდაპირ კაპიტალში აღიარდება. ასეთ შემთხვევებში მისი აღიარება ხდება სხვა სრულ შემოსავალში ან პირდაპირ კაპიტალში.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებით ხდება აქტივებისა და ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო ბაზასა და საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აისახება იმ პირობით, თუ არსებობს დასაბეგრი მოგების მიღების ალბათობა, რომლითაც შესაძლებელი იქნება დროებითი გამოსაქვითი სხვაობების დაფარვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ფასდება საგადასახადო განაკვეთებით, რომლებიც სავარაუდოდ იმოქმედებს აქტივის რეალიზაციის ან ვალდებულების გასტუმრების პერიოდში, იმ საგადასახადო განაკვეთების (რომლებიც ეხება გაუნაწილებელ მოგებას) საფუძველზე, რომლებიც მოქმედებს ან არსებითად მოქმედებს ანგარიშგების თარიღისთვის.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება აკუმულირებული ცვეთა და გაუფასურების მოცულობა. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები იმაზე მიანიშნებს, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	წელი
შენობა-ნაგებობები	20
საიჯარო ქონების გაუმჯობესება	2
ავეჯი, ტექნიკა და ინვენტარი	2-5
პროგრამული და კომპიუტერული აღჭურვილობა	5
სატრანსპორტო საშუალებები	10

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება საჭიროებისამებრ ხდება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა ზოგად ადმინისტრაციულ ხარჯებში, თუ ისინი არ ექვემდებარება კაპიტალიზაციას.

არამატერიალური აქტივები

არამატერიალური აქტივები მოიცავს მომხმარებელთან ურთიერთობას (აღიარებულია საწარმოთა გაერთიანებაში), ლიცენზიებს, ძირითად საბანკო პროგრამასა და სხვა პროგრამულ უზრუნველყოფას. ლიცენზიები წარმოადგენს სხვადასხვა პროგრამული უზრუნველყოფის გამოყენების უფლებას. ძირითადი საბანკო პროგრამა არის ბუღალტრული აღრიცხვისა და სესხების პორტფელის მართვის პროგრამა. სხვა პროგრამული უზრუნველყოფა გულისხმობს ბანკის მიერ შექმნილ შიდა პროგრამებსა და სხვა შემენილ პროგრამებს.

ცალკეული არამატერიალური აქტივი პირველადი აღიარებისას აღირიცხება თვითღირებულებით. საწარმოთა გაერთიანებისას შემენილი არამატერიალური აქტივის ღირებულება წარმოადგენს მის სამართლიან ღირებულებას შესყიდვის თარიღისათვის. საწარმოში წარმოქმნილი არამატერიალური აქტივების კაპიტალიზაცია, გარდა კაპიტალიზებული კვლევა-განვითარების ხარჯებისა, არ ხდება და შესაბამისი ხარჯი გაწევისთანავე აისახება მოგებაში ან ზარალში. პირველადი აღიარების შემდეგ არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და დაგროვილი გაუფასურების ზარალი. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობა შეფასებულია განსაზღვრული ან განუსაზღვრელი ვადით. ვადიანი არამატერიალური აქტივები ამორტიზებულია სასარგებლო ეკონომიკური მომსახურების ვადის – 2-10 წლის განმავლობაში და მათი შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება გაუფასურების ნიშნების არსებობისას. ვადიანი არამატერიალური აქტივების ამორტიზაციის ვადებისა და მეთოდების გადახედვა ხდება სულ მცირე ყოველი ფისკალური წლის ბოლოს.

ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკს აქვს მიმდინარე იურიდიული ან არაკონტრაქტული ვალდებულებები წარსულში მომხდარი მოვლენების გამო, ვალდებულებების შესასრულებლად მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის მქონე რესურსების გადინება და ვალდებულებების მოცულობის მეტ-ნაკლები სიზუსტით შეფასება არის შესაძლებელი.

სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები საკუთარ კაპიტალად არის კლასიფიცირებული. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღირიცხება საკუთარი კაპიტალის შემოსავლებიდან გამოქვითვების სახით. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

დივიდენდები

დივიდენდები აღიარებულია ვალდებულებად და კაპიტალიდან გამოიქვითება ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის მხოლოდ მაშინ, თუ ისინი გამოცხადებულია ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ან ანგარიშგების შედგენის თარიღით. დივიდენდებზე ინფორმაციის წარმოდგენა ხდება მაშინ, როდესაც მათი შეთავაზება ანგარიშგების შედგენის თარიღამდე ხდება ან თუ ისინი შეთავაზებული ან გამოცხადებულია ანგარიშგების თარიღის შემდეგ, მაგრამ ფინანსური ანგარიშგების გამოცემამდე.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა მათზე ინფორმაცია წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ანგარიშსწორების მიზნით ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა მასზე ინფორმაცია წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღებაა მოსალოდნელი.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკის მიერ ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია შემოსავლის სათანადო სიზუსტით შეფასება. შემოსავლის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ბანკი გამოითვლის საპროცენტო შემოსავალს სავალ ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზებული ღირებულებით, ფინანსური აქტივების (გარდა გაუფასურებული საკრედიტო აქტივებისა) საერთო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი (EIR) არის განაკვეთი, რომელიც ზუსტად ახორციელებს ფულადი სახსრების მომავალი მოსალოდნელი გადახდების ან შემოდიწებების დისკონტირებას ფინანსური ინსტრუმენტების მოსალოდნელი ვადის ან უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, საჭიროების შემთხვევაში, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა სახელშეკრულებო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება, თუ ბანკი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისადები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

როდესაც ფინანსური აქტივი გაუფასურდება, ბანკი საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდება და აღარ იქნება გაუფასურებული, ბანკი დაუბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის ბრუტო საფუძველზე დაანგარიშების მეთოდს.

შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივებისთვის, ბანკი საპროცენტო შემოსავალს ანგარიშობს შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის დაანგარიშების და ამ განაკვეთის აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე მორგებით. შეცვლილი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი წარმოადგენს საპროცენტო განაკვეთს, რომელიც თავდაპირველი აღიარებისას ახდენს მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების (საკრედიტო ზარალის ჩათვლით) შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებამდე დისკონტირებას.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

ბანკი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებელიდან მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. შემოსავალი გასამრჯელოდან შესაძლოა დაიყოს შემდეგ ორ კატეგორიად:

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო

გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო დაირიცხება პერიოდის განმავლობაში, შესაბამისი ვალდებულებების შესრულებისთანავე. აღნიშნული გასამრჯელო მოიცავს საკომისიო შემოსავალს სიცოცხლის დაზღვევიდან და სხვა მომსახურების ღირებულებას. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება, და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა ზღვრულ ხარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

საოპერაციო მომსახურებიდან მიღებული საკომისიო შემოსავალი

მომხმარებლის მიერ ცალკე შესრულებული ოპერაციებიდან გამომდინარე გასამრჯელოს აღიარება ხდება შესაბამისი გარიგების დასრულებისას. გასამრჯელო და გასამრჯელოს ის კომპონენტები, რომლებიც უკავშირდება გარკვეულ სახელშეკრულებო ვალდებულებებს, აისახება შესაბამისი კრიტერიუმების დაკმაყოფილების შემდეგ.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რაც ბანკის სამუშაო ვალუტაა.

უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში და, ამავდროულად, სამუშაო ვალუტაშიც, რომლის კონვერტაციაც ხდება გარიგების თარიღისთვის სებ-ის მიერ დადგენილი გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტებში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახალი კონვერტაცია ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციის შედეგად მიღებული შემოსულობა და ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, სავალუტო ოპერაციებიდან მიღებული წმინდა შემოსულობის/(ზარალის) ნაწილში.

არაფულადი მუხლების კონვერტაცია, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი ოპერაციის დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

სხვაობები უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და საქართველოს ეროვნული ბანკის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტებიდან მიღებული წმინდა შემოსულობის/ზარალის ნაწილში.

საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური გაცვლითი კურსი 2019 წლის 31 დეკემბერსა და 2018 წლის 31 დეკემბერს, შესაბამისად, იყო 2.8667 ლარი და 2.6766 ლარი 1 აშშ დოლართან მიმართებით.

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ ძალაში არ შესულა

სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ბანკის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღის მდგომარეობით ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ბანკი ამ სტანდარტების მიღებას, თუ შესაძლებელია, აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე, თუმცა არ მოელის, რომ ისინი არსებით გავლენას მოახდენენ თავის ფინანსურ ანგარიშგებაზე:

- ▶ ფასს (IFRS) 17 „სადაზღვევო ხელშეკრულებები“;
- ▶ ცვლილებები ფასს (IFRS) 3-ში „საწარმოს განმარტება“;
- ▶ ცვლილებები ბასს (IAS) 1-სა და ბასს (IAS) 8-ში: „მასალის განმარტება“;
- ▶ საორიენტაციო საპროცენტო განაკვეთის შესწორება: ცვლილებები ფასს (IFRS) 9-ში, ბასს (IAS) 39-სა და ფასს (IFRS) 7-ში.

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

ფინანსური ანგარიშგების ფას-ების შესაბამისად მომზადება ხელმძღვანელობისაგან მოითხოვს მოსაზრებების, შეფასებებისა და დაშვების გაკეთებას, რომლებიც გავლენას ახდენს სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენებაზე და აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების გაცხადებული თანხებზე.

მოსაზრებები

იჯარები - საიჯარო ვადის განსაზღვრა ვადის განახლების და შეწყვეტის ოფციონის შემცველ ხელშეკრულებებში

ბანკი იჯარის ვადას განსაზღვრავს, როგორც იჯარის შეუქცევად ვადას იმ ნებისმიერ პერიოდთან ერთად, რომელსაც მოიცავს იჯარის გახანგრძლივების ოფციონი, თუ არსებობს ამ ოფციონის გამოყენების გონივრული რწმენა, ან ნებისმიერ პერიოდთან ერთად, რომელსაც მოიცავს იჯარის შეწყვეტის ოფციონი, თუ არსებობს გონივრული რწმენა იმისა, რომ მისი გამოყენება არ მოხდება. ბანკს არ უღიარებია საიჯარო ვალდებულება საიჯარო გადახდების იმ ნაწილისთვის, რომელზეც მოქმედებს იჯარის ვადას შეწყვეტის არჩევანის უფლება (ოფციონი) 3-5 წლის შემდგომ პერიოდებში (საიჯარო აქტივების ხასიათიდან გამომდინარე), რაც წარმოადგენს მნიშვნელოვანი განსჯის საგანს. იხილეთ მე-12 შენიშვნა.

განუსაზღვრელობის შეფასება

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების მისაღებად ბანკის ხელმძღვანელობა სააღრიცხვო პოლიტიკის გამოყენების პროცესში დაეყრდნო თავის განსჯას და პროგნოზებს. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება

როდესაც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღრიცხული ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების მიღება აქტიური ბაზრებიდან ვერ ხერხდება, ისინი განისაზღვრება შეფასების სხვადასხვა მეთოდით, მათ შორის მათემატიკური მოდელებით. ამ მეთოდებისთვის ინფორმაცია აიღება ბაზრიდან, რამდენადაც ეს შესაძლებელია, მაგრამ, თუ ეს შეუძლებელია, სამართლიანი ღირებულება შეფასების საფუძველზე განისაზღვრება. იხილეთ 31-ე შენიშვნა.

არაფინანსური აქტივების გაუფასურება

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს 9-ის შესაბამისად ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიისთვის საჭიროებს განსჯის გამოყენებას, კერძოდ, სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობისა და ვადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების პროგნოზირებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრისა და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ამ შეფასებებზე რამდენიმე ფაქტორი მოქმედებს, რომელთა ცვლილებები შესაძლოა აისახოს რეზერვების სხვადასხვა დონეში. ბანკის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დაანგარიშებები კომპლექსური მოდელების მონაცემებს წარმოადგენს, ცვლადი მონაცემების და მათი ინტერპრეტაციების შერჩევასთან დაკავშირებული სხვადასხვა საბაზისო მოსაზრებებით. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც შესაბამის სააღრიცხვო მსჯელობებს და შეფასებებს წარმოადგენს, მოიცავს შემდეგს:

- ▶ ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როცა მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ფასდება კოლექტიურ დონეზე;
- ▶ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების შემუშავება, მათ შორის, სხვადასხვა ფორმულისა და ამოსავალი მონაცემის შერჩევა;
- ▶ კავშირის დადგენა მაკროეკონომიკურ სცენარებსა და ისეთ ეკონომიკურ მონაცემებს შორის, როგორიც არის მშპ-ის ზრდა, ასევე გავლენის განსაზღვრა დეფოლტის ალბათობაზე, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე და დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე.
- ▶ საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების შერჩევა მიღებული ეკონომიკური მონაცემების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელებში გამოყენების მიზნით.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარებული სესხის გაუფასურების რეზერვის ოდენობა 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო 10,885 ლარი (2018 წლ.: 9,506 ლარი). დაწვრილებითი ინფორმაცია წარმოადგენილია მე-8 და 30-ე შენიშვნებში.

(ათას ლარში)

5. ფულადი სახსრები და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს:

	2019	2018
ნაღდი ფული სალაროში	32,177	22,490
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	10,714	11,013
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	34,050	8,708
90 დღემდე ვადიანი დეპოზიტი საკრედიტო დაწესებულებებში	–	10,000
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	76,941	52,211

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები სრულად მიეკუთვნება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების 1-ელ სტადიას. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არ არის არსებითი. 2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მიმდინარე ანგარიშების უმეტესობა განთავსებულია „BB-“ რეიტინგის მქონე ბანკებში. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებებში აშშ დოლარსა და ლარში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშები და ვადიანი ანაზრები წარმოადგენს მთლიანი მიმდინარე და ვადიანი ანაზრების 50.23%-ს და 25.49%-ს, შესაბამისად (2018 წლის 31 დეკემბერი: აშშ დოლარი 12.76% და ლარი 71.12%).

6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოიცავს:

	2019	2018
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში	23,811	17,142
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	23,811	17,142

ბანკმა საქართველოს ეროვნულ ბანკში სავალდებულო პროცენტული დეპოზიტი უნდა გახსნას მომხმარებლებისგან და არარეზიდენტი ფინანსური დაწესებულებებისგან შესაბამის ორკვირიან ვადაში ეროვნულ და უცხოურ ვალუტაში მოზიდული საშუალო სახსრების 5%-დან 25%-მდე ოდენობით (2018 წ.: 5%-დან 25%-მდე, შესაბამისად). ბანკი აღნიშნულ დეპოზიტებზე გამოიმუშავებს 1.25%-ს (აშშ დოლარი) და 9%-ს (ლარი) (2018 წ.: 0.5% (აშშ დოლარი) და 6.5% (ლარი)).

(ათას ლარში)

7. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

სავალუტო რისკის შესამცირებლად ბანკი წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს იყენებს (30-ე შენიშვნა). ქვემოთ მოყვანილი ცხრილი გვიჩვენებს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიან ღირებულებებს, რომლებიც აღრიცხულია აქტივებად და ვალდებულებებად თავიანთ პირობით თანხებთან ერთად. ბრუტოს საფუძველზე აღრიცხული პირობითი თანხა წარმოადგენს წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის საბაზისო აქტივის თანხას და მასზე დაყრდნობით ფასდება წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულებაში შესული ცვლილებები. პირობითი თანხები ასახავს ოპერაციათა მოცულობას წლის ბოლოსთვის და არ მოიცავს საკრედიტო რისკს.

	2019			2018		
	სამართლიანი ღირებულებები			სამართლიანი ღირებულება, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით		
	პირობითი თანხა	აქტივი	ვალდე-ბულება	პირობითი თანხა	აქტივი	ვალდე-ბულება
უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ხელშეკრულებები						
სავალუტო სვოპები - ადგილობრივი	14,339	963	–	935	14	–
სავალუტო სვოპები - უცხოური	15,772	197	394	13,528	–	1,235
სულ წარმოებული აქტივები/ვალდებულებები		1,160	394		14	1,235

ხელშეკრულებები ფორმდება ქართულ და უცხოურ საწარმოებთან.

2019 წლის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს აქვს სავალუტო სვოპის პოზიციები. სვოპები წარმოადგენს ხელშეკრულების ტიპს, რომელიც ფორმდება ორ მხარეს შორის საპროცენტო განაკვეთებისა და სავალუტო კურსების მოძრაობების გაცვლის მიზნით წინასწარ შეთანხმებულ (კონკრეტულ) პირობით თანხებზე.

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების ჩაშლა სექტორებად:

	2019	2018
აგროსესხები	440,514	341,012
ურბანული სესხები	281,951	253,267
ტურისტული სესხები	48,889	31,331
სხვა	74,582	63,639
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები	845,936	689,249
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(11,436)	(9,506)
კლიენტებზე გაცემული სესხები	834,500	679,743

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, ბანკის სასესხო პორტფელი დაყოფილია ბიზნესის და სამომხმარებლო სეგმენტებად. ბიზნესდაკრედიტება, თავის მხრივ, იყოფა მიკროსესხების და მცირე და საშუალო ზომის სესხების ქვესეგმენტებად, რომლებიც აგრეგირებულია იმისდა მიხედვით, თუ რა არის მსესხებლის შემოსავლის წყარო - აგრობიზნესი, ტურიზმი თუ ურბანული ბიზნესი. სამომხმარებლო სესხების გაცემა იყოფა სამომხმარებლო და სალომბარდო სესხებად. ბანკმა მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შესაფასებლად საკრედიტო რისკის პროფილის მიხედვით მოახდინა მათი სეგმენტაცია:

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

	2019	2018
აგრო, ტურისტული და ურბანული სწრაფი მიკროსესხები	239,892	219,185
აგრო მიკროსესხები	214,618	188,351
აგრო, ტურისტული და ურბანული სესხები მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის	169,188	132,648
ურბანული მიკროსესხები	142,182	112,155
სამომხმარებლო სესხები	58,264	31,919
ტურისტული მიკროსესხები	17,864	390
სალომბარდო სესხები	3,928	4,601
მომხმარებლებზე გაცემული მთლიანი სესხები	845,936	689,249
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(11,436)	(9,506)
კლიენტებზე გაცემული სესხები	834,500	679,743

ბანკი სესხებს გასცემს ადგილობრივ ვალუტაში, აშშ დოლარში და ევროში. მთლიანი სასესხო პორტფელის 90% გამოხატულია ადგილობრივ ვალუტაში (2018 წ.: 88%).

მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი ამორტიზებული ღირებულებით

2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში კორპორატიული სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

აგრო, ტურისტული და ურბანული სწრაფი მიკროსესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შექმნისას გაუფასურებული	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება					
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	216,635	1,342	1,206	2	219,185
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	351,660	–	–	–	351,660
დაფარული აქტივები	(311,431)	(786)	(267)	(2)	(312,486)
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	621	(552)	(69)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(5,704)	5,788	(84)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(4,044)	4,044	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(7,240)	–	(7,240)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობები ¹	(14,129)	(527)	3,429	–	(11,227)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	237,652	1,221	1,019	–	239,892

¹სხვა მოძრაობებში ასევე შედის ცვლილება დარიცხულ პროცენტში და გადატანები სასესხო პორტფელის სეგმენტებს შორის

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

აგრო, ტურისტული და ურბანული სწრაფი მიკროსესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,476	450	931	–	2,857
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	2,074	–	–	–	2,074
დაფარული აქტივები	(3,460)	(137)	(43)	(2)	(3,642)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	17	(13)	(4)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(2,336)	2,357	(21)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(3,120)	3,120	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელისა და ამოსავალ მონაცემებში	2,528	988	2,131	2	5,649
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(7,240)	–	(7,240)
სავალუტო კურსის და სხვა მომდრეობა	1,540	(76)	1,974	–	3,438
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,839	449	848	–	3,136

აგრო მიკროსესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	175,579	11,810	937	25	188,351
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	213,937	–	–	–	213,937
დაფარული აქტივები	(185,497)	(1,926)	(128)	(2)	(187,553)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	1,067	(957)	(110)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(3,914)	4,177	(263)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(28)	(4,036)	4,064	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(5,217)	(35)	(5,252)
სავალუტო კურსის და სხვა მომდრეობა	2,495	462	2,163	15	5,135
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	203,639	9,530	1,446	3	214,618

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

აგრო მიკროსესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,238	1,082	629	–	2,949
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	1,505	–	–	–	1,505
დაფარული აქტივები	(2,513)	(308)	(49)	(11)	(2,881)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	27	(24)	(3)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(1,313)	1,340	(27)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(19)	(2,537)	2,556	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელისა და ამოსავალ მონაცემებში	1,191	1,112	3,066	46	5,415
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(5,217)	(35)	(5,252)
სავალუტო კურსის და სხვა მომდრეობა	1,306	479	6	–	1,791
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,422	1,144	961	–	3,527

აგრო, ტურისტული და ურბანული სესხები მცირე და საშუალო მეწარმეებისთვის	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	126,889	5,605	68	86	132,648
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	133,303	–	–	–	133,303
დაფარული აქტივები	(98,732)	(1,139)	(118)	(7)	(99,996)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	3,396	(3,318)	(78)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(6,094)	6,190	(96)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(1,604)	1,604	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(1,387)	(65)	(1,452)
სავალუტო კურსის და სხვა მომდრეობა	3,919	225	512	29	4,685
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	162,681	5,959	505	43	169,188

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

აგრო, ტურისტული და ურბანული სესხები მცირე და საშუალო მეწარმეებისთვის	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შეცმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	822	513	33	–	1,368
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	1,385	–	–	–	1,385
დაფარული აქტივები	(2,326)	(337)	(35)	(26)	(2,724)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	30	(29)	(1)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(1,395)	1,404	(9)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(11)	(1,006)	1,017	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელებსა და ამოსავალ მონაცემებში	1,040	468	1,250	92	2,850
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(1,387)	(65)	(1,452)
სავალუტო კურსის და სხვა მომდრავა	1,109	(153)	(631)	(1)	324
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	654	860	237	–	1,751
ურბანული მიკროსესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შეცმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	106,144	5,213	745	53	112,155
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	158,144	–	–	–	158,144
დაფარული აქტივები	(116,836)	(1,226)	(99)	(34)	(118,195)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	850	(810)	(40)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(2,368)	2,513	(145)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(26)	(2,181)	2,207	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(3,348)	(43)	(3,391)
სავალუტო კურსის და სხვა მომდრავა	(7,809)	82	1,162	34	(6,531)
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	138,099	3,591	482	10	142,182

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

ურბანული მიკროსესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შეცმისას გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	715	411	448	8	1,582
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	1,014	–	–	–	1,014
დაფარული აქტივები	(1,468)	(194)	(30)	(12)	(1,704)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	23	(23)	–	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(638)	648	(10)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(16)	(1,150)	1,166	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელსა და ამოსავალ მონაცემებში	649	483	2,119	47	3,298
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(3,348)	(43)	(3,391)
სავალუტო კურსის და სხვა მოდრაობა	676	151	(46)	–	781
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	955	326	299	–	1,580

სამომხმარებლო სესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შეცმისას გაუფასუ- რებული	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	31,221	541	157	–	31,919
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	77,175	–	–	–	77,175
დაფარული აქტივები	(58,336)	(189)	(56)	–	(58,581)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	236	(191)	(45)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(1,504)	1,521	(17)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(1)	(1,381)	1,382	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(1,740)	–	(1,740)
სავალუტო კურსის და სხვა მოდრაობა	8,620	331	540	–	9,491
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	57,411	632	221	–	58,264

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

სამომხმარებლო სესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შეყენისას გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	461	87	119	–	667
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	1,032	–	–	–	1,032
დაფარული აქტივები	(1,272)	(26)	(12)	–	(1,310)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	16	(11)	(5)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(626)	629	(3)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(1)	(1,050)	1,051	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოძღვრებასა და ამოსავალ მონაცემებში	870	470	722	–	2,062
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(1,740)	–	(1,740)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	441	43	43	–	527
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	921	142	175	–	1,238

სალომზარდო სესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შეყენისას გაუფასუ- რებული	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	4,575	26	–	–	4,601
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	2,241	–	–	–	2,241
დაფარული აქტივები	(2,922)	(19)	(27)	–	(2,968)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	41	(28)	(13)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(90)	90	–	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(40)	40	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	–	–	–
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	53	1	–	–	54
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,898	30	–	–	3,928

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

სალომბარდო სესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შეყენისას გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	74	2	–	–	76
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	35	–	–	–	35
დაფარული აქტივები	(124)	–	(1)	–	(125)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	–	–	–	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(30)	30	–	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(30)	30	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელებსა და ამოსავალ მონაცემებში	59	14	6	–	79
ჩამოწერილი თანხები	–	–	–	–	–
სავალუტო კურსის და სხვა მომდრავა	50	(15)	(35)	–	–
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	64	1	–	–	65

ტურისტული მიკროსესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შეყენისას გაუფასუ- რებული	სულ
მთლიანი საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	332	48	10	–	390
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	21,508	–	–	–	21,508
დაფარული აქტივები	(12,307)	(9)	(6)	–	(12,322)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	16	(16)	–	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(226)	226	–	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(102)	102	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(68)	–	(68)
სავალუტო კურსის და სხვა მომდრავა	8,200	116	40	–	8,356
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	17,523	263	78	–	17,864

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

ტურისტული მიგრაციის სესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შეყენისას გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1	2	4	–	7
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	111	–	–	–	111
დაფარული აქტივები	(50)	–	(1)	–	(51)
გადატანები მეორე სტადიაზე	(24)	24	–	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(43)	(37)	80	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელისა და ამოსავალ მონაცემებში	34	17	56	–	107
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(68)	–	(68)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	18	7	8	–	33
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	47	13	79	–	139

2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში კორპორატიული სესხების საერთო საბალანსო ღირებულებასა და შესაბამის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილებების ანალიზი:

აგრო, ტურისტული და ურბანული სწრაფი მიგრაციის სესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შეყენისას გაუფასუ- რებული	სულ
საერთო საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	123,766	526	491	–	124,783
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	342,110	–	–	10	342,120
დაფარული აქტივები	(250,493)	(759)	(625)	(9)	(251,886)
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	228	(207)	(21)	–	–
გადატანები მე-2 სტადიაზე	(5,479)	5,537	(58)	–	–
გადატანები მე-3 სტადიაზე	(21)	(3,861)	3,882	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(4,574)	–	(4,574)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	6,524	106	2,111	1	8,742
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	216,635	1,342	1,206	2	219,185

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

აგრო, ტურისტული და ურბანული სწრაფი მიკროსესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	751	256	386	–	1,393
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	2,006	–	–	–	2,006
დაფარული აქტივები	(783)	(205)	(1,166)	–	(2,154)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	21	(19)	(2)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(2,233)	2,243	(10)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(11)	(2,979)	2,990	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელისა და ამოსავალ მონაცემებში	1,675	1,111	1,254	–	4,040
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(4,574)	–	(4,574)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	50	43	2,053	–	2,146
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,476	450	931	–	2,857

აგრო მიკროსესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
საერთო საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	185,995	5,862	1,449	–	193,306
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	176,436	–	–	84	176,520
დაფარული აქტივები	(184,267)	4,550	(463)	(4)	(180,184)
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	723	(610)	(113)	–	–
გადატანები მე-2 სტადიაზე	(5,317)	5,685	(368)	–	–
გადატანები მე-3 სტადიაზე	(245)	(3,757)	4,002	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(5,509)	(54)	(5,563)
სავალუტო კურსის და სხვა მოძრაობა	2,254	80	1,939	(1)	4,272
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	175,579	11,810	937	25	188,351

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

აგრო მიკროსესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შეცმისას გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	1,425	829	1,010	–	3,264
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	1,060	–	–	–	1,060
დაფარული აქტივები	(486)	(116)	(770)	–	(1,372)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	46	(43)	(3)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(1,789)	1,834	(45)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(134)	(2,557)	2,691	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელსა და ამოსავალ მონაცემებში	1,092	1,153	1,308	54	3,607
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(5,509)	(54)	(5,563)
სავალუტო კურსის და სხვა მომდრეკილება	24	(18)	1,947	–	1,953
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,238	1,082	629	–	2,949
აგრო, ტურისტული და ურბანული სესხები მცირე და საშუალო მეწარმეებისთვის	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შეცმისას გაუფასუ- რებული	სულ
საერთო საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	90,383	1,624	409	–	92,416
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	110,674	–	–	198	110,872
დაფარული აქტივები	(74,559)	428	45	(54)	(74,140)
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	805	(746)	(59)	–	–
გადატანები მე-2 სტადიაზე	(5,116)	5,293	(177)	–	–
გადატანები მე-3 სტადიაზე	(1)	(1,136)	1,137	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(1,608)	(58)	(1,666)
სავალუტო კურსის და სხვა მომდრეკილება	4,703	142	321	–	5,166
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	126,889	5,605	68	86	132,648

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

აგრო, ტურისტული და ურბანული სესხები მცირე და საშუალო მეწარმეებისთვის	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	763	155	208	–	1,126
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	622	–	–	–	622
დაფარული აქტივები	(145)	(440)	(67)	–	(652)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	14	(13)	(1)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(870)	886	(16)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(691)	691	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელსა და ამოსავალ მონაცემებში	425	608	465	58	1,556
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(1,608)	(58)	(1,666)
სავალუტო კურსის და სხვა მომტრიაობა	13	8	361	–	382
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	822	513	33	–	1,368
ურბანული მიკროსესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
საერთო საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	87,238	2,135	508	–	89,881
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	111,773	–	–	306	112,079
დაფარული აქტივები	(90,597)	1,185	50	(28)	(89,390)
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	337	(292)	(45)	–	–
გადატანები მე-2 სტადიაზე	(3,746)	3,869	(123)	–	–
გადატანები მე-3 სტადიაზე	(503)	(1,783)	2,286	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(2,842)	(211)	(3,053)
სავალუტო კურსის და სხვა მომტრიაობა	1,642	99	911	(14)	2,638
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	106,144	5,213	745	53	112,155

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

ურბანული მიკროსესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შეცმისას გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	592	216	310	–	1,118
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	585	–	–	–	585
დაფარული აქტივები	93	(171)	(476)	–	(554)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	21	(19)	(2)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(890)	909	(19)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(267)	(1,117)	1,384	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელებსა და ამოსავალ მონაცემებში	561	593	1,241	219	2,614
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(2,842)	(211)	(3,053)
სავალუტო კურსის და სხვა მომდრეკილება	20	–	852	–	872
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	715	411	448	8	1,582

სამომხმარებლო სესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შეცმისას გაუფასუ- რებული	სულ
საერთო საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	15,176	171	182	–	15,529
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	41,056	–	–	3	41,059
დაფარული აქტივები	(24,967)	208	(100)	–	(24,859)
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	64	(50)	(14)	–	–
გადატანები მე-2 სტადიაზე	(845)	859	(14)	–	–
გადატანები მე-3 სტადიაზე	(19)	(642)	661	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(952)	(3)	(955)
სავალუტო კურსის და სხვა მომდრეკილება	756	(5)	394	–	1,145
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	31,221	541	157	–	31,919

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

სამომხმარებლო სესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შეცმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	189	58	141	–	388
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	539	–	–	–	539
დაფარული აქტივები	(232)	(36)	(152)	–	(420)
გადატანა 1-ელ სტადიაზე	7	(6)	(1)	–	–
გადატანები მეორე სტადიაზე	(356)	360	(4)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	(11)	(487)	498	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდერნიზაცია და ამოსავალ მონაცემებში	313	197	198	3	711
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(952)	(3)	(955)
სავალუტო კურსის და სხვა მოდერნიზაცია	12	1	391	–	404
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	461	87	119	–	667
სალომზარდო სესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შეცმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
საერთო საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	416	–	–	–	416
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	5,765	–	–	–	5,765
დაფარული აქტივები	(1,615)	24	2	–	(1,589)
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	11	–	(11)	–	–
გადატანები მე-2 სტადიაზე	(14)	14	–	–	–
გადატანები მე-3 სტადიაზე	–	(12)	12	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(3)	–	(3)
სავალუტო კურსის და სხვა მოდერნიზაცია	12	–	–	–	12
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	4,575	26	–	–	4,601

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

სალომბარდო სესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	6	–	–	–	6
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	91	–	–	–	91
დაფარული აქტივები	(32)	2	(11)	–	(41)
გადატანები მეორე სტადიაზე	(6)	6	–	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(9)	9	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელსა და ამოსავალ მონაცემებში	13	3	5	–	21
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(3)	–	(3)
სავალუტო კურსის და სხვა მომდრობა	2	–	–	–	2
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	74	2	–	–	76

ტურისტული მიკროსესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
საერთო საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	6,119	108	111	–	6,338
ახალი წარმოშობილი ან შეძენილი აქტივები	420	–	–	–	420
დაფარული აქტივები	(6,037)	(76)	(15)	–	(6,128)
გადატანები 1-ელ სტადიაზე	19	(11)	(8)	–	–
გადატანები მე-2 სტადიაზე	(55)	66	(11)	–	–
გადატანები მე-3 სტადიაზე	–	(36)	36	–	–
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(116)	–	(116)
სავალუტო კურსის და სხვა მომდრობა	(134)	(3)	13	–	(124)
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	332	48	10	–	390

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

ტურისტული მიკროსესხები	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შეცმნისას გაუფასუ- რებული	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	10	7	51	–	68
ახალი წარმოშობილი ან შემენილი აქტივები	1	–	–	–	1
დაფარული აქტივები	(28)	(4)	17	–	(15)
გადატანები მეორე სტადიაზე	(8)	9	(1)	–	–
გადატანები მესამე სტადიაზე	–	(13)	13	–	–
პერიოდის განმავლობაში სტადიებს შორის გადატანილი დავალიანებების გავლენა პერიოდის ბოლოსთვის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე და ცვლილებები მოდელსა და ამოსავალ მონაცემებში	26	3	8	–	37
ჩამოწერილი თანხები	–	–	(116)	–	(116)
სავალუტო კურსის და სხვა მომართობა	–	–	32	–	32
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	1	2	4	–	7

ზედა ცხრილში ასახული მომართობა არ შეიცავს ჩამოწერილი აქტივების ამოღებას, რომლითაც მცირდება მოგებაში ან ზარალში ასახული საკრედიტო ზარალის ხარჯი. მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებზე საკრედიტო ზარალის ხარჯის შეჯერება 2019 წლისა და 2018 წლისთვის ასე გამოიყურება:

	მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დანარიცხი, დავალიანების ამოღების გათვალისწინების გარეშე	დავალიანების ამოღება	საკრედიტო ზარალის ხარჯი, მოგებაში ან ზარალში ასახვით
2019			
აგრო, ტურისტული და ურბანული სწრაფი მიკროსესხები	7,519	(360)	7,159
აგრო მიკროსესხები	5,830	(2,098)	3,732
ურბანული მიკროსესხები	3,389	(1,506)	1,883
სამომხმარებლო სესხები	2,311	(189)	2,122
აგრო, ტურისტული და ურბანული სესხები მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის	1,835	(1,372)	463
ტურისტული მიკროსესხები	200	(28)	172
სალომზარდო სესხები	(10)	(3)	(13)
	21,074	(5,556)	15,518

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი ამორტიზებული ღირებულებით (გაგრძელება)

	<i>მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დანარიცხი, დავალიანების ამოღების გათვალისწინების გარეშე</i>		<i>საკრედიტო ზარალის ხარჯი, მოგებაში ან ზარალში ასახვით</i>
2018	დავალიანების ამოღება		
აგრო მიკროსესხები	5,248	(2,537)	2,711
სამომხმარებლო სესხები	1,234	(471)	763
აგრო, ტურისტული და ურბანული სწრაფი მიკროსესხები	6,038	(321)	5,717
ტურისტული მიკროსესხები	55	(71)	(16)
ურბანული მიკროსესხები	3,517	(1,335)	2,182
აგრო, ტურისტული და ურბანული სესხები მცირე და საშუალო საწარმოებისთვის	1,908	(517)	1,391
სალომბარდო სესხები	73	–	73
	18,073	(5,252)	12,821

შეცვლილი და რესტრუქტურირებული სესხები

ბანკი ფინანსური აქტივის, მაგალითად, მომხმარებელზე გაცემული სესხის, აღიარებას წყვეტს მაშინ, როდესაც მოლაპარაკების შედეგად პირობები იმდენად შეიცვალა, რომ საქმე არსებითად ახალ სესხთან გვაქვს. ახლად აღიარებული სესხები კლასიფიცირდება პირველი სტადიის სახით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასების მიზნით, სანამ ახალი სესხი არ ჩაითვლება შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად.

ცხრილში მოცემულია მე-2 და მე-3 სტადიის აქტივები, რომლებიც პერიოდის განმავლობაში შეიცვალა. ბანკს მოდიფიკაციის შედეგად არსებითი ზარალი არ განუცდია.

	2019	2018
31 დეკემბრის მდგომარეობით რესტრუქტურირებული სესხები	20,498	22,848

სესხის უზრუნველყოფა

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

10 ათას აშშ დოლარზე მეტი პირველადი თანხის სესხები უზრუნველყოფილია. უზრუნველყოფის საგნის ძირითადი ტიპებია მიწა და სხვა უძრავი ქონება, ავტომობილები და ოქრო.

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით უზრუნველყოფის საგანს არ აქვს რამე არსებითი გავლენა მე-3 სტადიის სესხებზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე.

(ათას ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)**სასესხო პორტფელის დარგობრივი და გეოგრაფიული ანალიზი**

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები მოიცავს სესხებს, რომლებიც გაიცა საქართველოს ეკონომიკის შემდეგ დარგებში მოქმედ მომხმარებლებზე:

	2019	2018
სოფლის მეურნეობა	349,093	294,415
ვაჭრობა	193,219	166,029
სამომხმარებლო	186,575	123,408
მომსახურება	86,915	77,502
წარმოება	17,836	16,097
ტრანსპორტირება	12,035	11,621
სხვა	263	177
	845,936	689,249
გამოკლებული: მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(11,436)	(9,506)
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, წმინდა	834,500	679,743

9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2019	2018
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული საგალო ფასიანი ქაღალდები		
ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო თამასუქები (BB რეიტინგით)	2,916	–
უცხოური ემიტენტების კორპორაციული ობლიგაციები (AAA რეიტინგით)	26,135	–
ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული საგალო ფასიანი ქაღალდები	29,051	–

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების ყველა ნაშთი ამორტიზებული ღირებულებით არის აღრიცხული და 1-ელ სტადიას მიკუთვნებული. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი არ იყო არსებითი.

(ათას ლარში)

10. ძირითადი საშუალებები

2019 წელს ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთი იყო:

	მიწა და შენობა- ნაგებობები (საიჯარო ქონების გაუმჯობესების ჩათვლით)	ავიჯი, ტექნიკა და ინვენტარი	ავტოსატრანსპორტო საშუალებები	პროგრამული და კომპიუტერული აღჭურვილობა	სულ
თვითღირებულება					
31 დეკემბერი, 2018 წ.	1,485	8,831	3,178	6,649	20,143
შემოსვლები	409	2,067	326	2,840	5,642
გასვლები	(551)	(776)	(75)	(284)	(1,686)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	1,343	10,122	3,429	9,205	24,099
დაგროვილი ცვეთა					
31 დეკემბერი, 2018 წ.	(641)	(5,277)	(1,986)	(4,061)	(11,965)
ცვეთის დანარიცხი	(249)	(1,668)	(248)	(1,156)	(3,321)
გასვლები	261	714	75	262	1,312
31 დეკემბერი, 2019 წ.	(629)	(6,231)	(2,159)	(4,955)	(13,974)
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	844	3,554	1,192	2,588	8,178
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	714	3,891	1,270	4,250	10,125

2018 წელს ძირითადი საშუალებების მოძრაობა ასეთი იყო:

	მიწა და შენობა- ნაგებობები (საიჯარო ქონების გაუმჯობესების ჩათვლით)	ავიჯი, ტექნიკა და ინვენტარი	ავტოსატრანსპორტო საშუალებები	პროგრამული და კომპიუტერული აღჭურვილობა	სულ
თვითღირებულება					
31 დეკემბერი, 2017 წ.	1,177	7,227	2,991	5,383	16,778
შემოსვლები	308	1,900	308	1,282	3,798
გასვლები	–	(296)	(121)	(16)	(433)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	1,485	8,831	3,178	6,649	20,143
დაგროვილი ცვეთა					
31 დეკემბერი, 2017 წ.	(453)	(4,007)	(1,786)	(3,103)	(9,349)
ცვეთის დანარიცხი	(188)	(1,548)	(318)	(971)	(3,025)
გასვლები	–	278	118	13	409
31 დეკემბერი, 2018 წ.	(641)	(5,277)	(1,986)	(4,061)	(11,965)
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	724	3,220	1,205	2,280	7,429
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	844	3,554	1,192	2,588	8,178

სრულად გაცვეთილი, მაგრამ ჯერ კიდევ ექსპლუატაციაში მყოფი ძირითადი საშუალებების მთლიანი ღირებულება იყო 6,413 ლარი (2018 წ.: 4,743 ლარი).

(ათას ლარში)

11. არამატერიალური აქტივები

2019 წელს არამატერიალური აქტივების მოძრაობა ასეთი იყო:

	ლიცენზიები, უფლებები, პატენტები	ძირითადი საბანკო პროგრამა	სხვა პროგრამული უზრუნველყოფა	მომხმარებ- ლებთან ურთიერთობა	სულ
თვითღირებულება					
31 დეკემბერი, 2018 წ.	4,923	1,142	1,045	3,238	10,348
შემოსვლები	619	1,609	632	–	2,860
31 დეკემბერი, 2019 წ.	5,542	2,751	1,677	3,238	13,208
დაგროვილი ამორტიზაცია					
31 დეკემბერი, 2018 წ.	(1,629)	(415)	(588)	(219)	(2,851)
ამორტიზაციის დანარიცხი	(483)	(470)	(62)	(645)	(1,660)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	(2,112)	(885)	(650)	(864)	(4,511)
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,294	727	457	3,019	7,497
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,430	1,866	1,027	2,374	8,697

2018 წელს არამატერიალური აქტივების მოძრაობა ასეთი იყო:

	ლიცენზიები, უფლებები, პატენტები	ძირითადი საბანკო პროგრამა	სხვა პროგრამული უზრუნველყოფა	მომხმარებ- ლებთან ურთიერთობა	სულ
თვითღირებულება					
31 დეკემბერი, 2017 წ.	3,816	1,142	853	–	5,811
შემოსვლები	1,107	–	192	–	1,299
საწარმოთა გაერთიანება (მე- 5 შენიშვნა)	–	–	–	3,238	3,238
31 დეკემბერი, 2018 წ.	4,923	1,142	1,045	3,238	10,348
დაგროვილი ამორტიზაცია					
31 დეკემბერი, 2017 წ.	(1,270)	(260)	(540)	–	(2,070)
ამორტიზაციის დანარიცხი	(359)	(155)	(48)	(219)	(781)
31 დეკემბერი, 2018 წ.	(1,629)	(415)	(588)	(219)	(2,851)
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	2,546	882	313	–	3,741
წმინდა საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	3,294	727	457	3,019	7,497

(ათას ლარში)

12. იჯარა

აქტივის გამოყენების უფლების მოძრაობა ასე გამოიყურება:

	<i>აქტივის გამოყენების უფლება (ოფისები და სხვა უძრავი ქონება)</i>
31 დეკემბერი, 2018 წ.	–
ფასს 16-ზე გადასვლა (მე-3 შენიშვნა)	12,810
2019 წლის 1 იანვარი	12,810
შემოსვლები	4,033
გასხვისება და ჩამოწერა	(586)
31 დეკემბერი, 2019 წ.	16,257
დაგროვილი ცვეთა	
31 დეკემბერი, 2018 წ.	–
ცვეთის დანარიცხი	(4,613)
გასხვისება და ჩამოწერა	586
31 დეკემბერი, 2019 წ.	(4,027)
წმინდა საბალანსო ღირებულება	
31 დეკემბერი, 2018 წ.	–
31 დეკემბერი, 2019 წ.	12,230

საიჯარო ვალდებულებების მოძრაობა ასე გამოიყურებოდა:

	<i>საიჯარო ვალდებულება</i>
2019 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	–
ფასს 16-ზე გადასვლა (მე-3 შენიშვნა)	12,810
შემოსვლები	4,033
საპროცენტო ხარჯი	1,160
გადახდები	(5,166)
სავალუტო კურსის ეფექტი	389
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	13,226

2019 წელს ბანკმა აღიარა 138 ლარის ხარჯი მოკლევადიანი იჯარებიდან. იჯარებთან დაკავშირებით გადინებული ფულადი სახსრები ჯამში 5,298 ლარს გაუტოლდა. 2019 წელს ბანკს ასევე ჰქონდა 4,033 ლარის ოდენობის არაფულადი შემოსვლები აქტივის გამოყენების უფლებასა და საიჯარო ვალდებულებებზე (2018 წ.: ნული).

საიჯარო გადახდები იჯარის ვადამდე შეწყვეტის არჩევანის უფლებით, რომლის გამოყენებაც მოსალოდნელია და რასთან დაკავშირებითაც არ აღიარებულა საიჯარო ვალდებულება, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 14,694 ლარს შეადგენდა.

(ათას ლარში)

13. გადასახადით დაბეგვრა

მოგების გადასახადის ხარჯი მოიცავს:

	2019	2018
მიმდინარე წლის გადასახადის ხარჯი	6,610	1,583
დროებითი სხვაობების წარმოქმნისა და აღდგენის გამო გადავადებული გადასახადის ხარჯი	(141)	2,822
სულ მოგების გადასახადის ხარჯი	6,469	4,405

ბანკის მოგება იბეგრება 15%-იანი საგადასახადო განაკვეთით. მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული საგადასახადო განაკვეთისგან. კანონმდებლობით გათვალისწინებული და რეალური განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის სარგებლის ხარჯის შედარება ასეთია:

	2019	2018
დასაბეგრი მოგება	36,008	24,596
კანონით დადგენილი საგადასახადო განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	5,401	3,689
გამოუქვითავი ხარჯები	312	232
წინა პერიოდის საგადასახადო დეკლარაციების რეალიზაცია (ა)	1,531	–
გადასახადით დაუბეგრავი მოგება	(294)	(208)
ცვლილება საგადასახადო რეგულაციებში (ბ)	(481)	692
მოგების გადასახადის ხარჯი	6,469	4,405

- (ა) 2018 და 2019 წლებში ბანკი შეამოწმეს საგადასახადო ორგანოებმა. შემოწმების შედეგად ბანკს დამატებით დაერიცხა 1,531 ლარის მოგების გადასახადი წინა პერიოდებში გარკვეული ოპერაციების საგადასახადო დაბეგვრის წესის გამო. ბანკმა გადაიხადა დამატებით დაკისრებული გადასახადი 2018 და 2020 წლებში და აღიარა 1,531 ლარის მოგების გადასახადის ხარჯი 2019 წლის მოგება-ზარალში. მიუხედავად ამისა, ბანკი არ ეთანხმება დაკისრებულ გადასახადს და საგადასახადო შემოწმების შედეგები საქალაქო სასამართლოში გაასაჩივრა.
- (ბ) 2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში ცვლილებები შევიდა მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ძალაში შედის 2017 წლის 1 იანვრიდან და გავრცელდა საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებისთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი თავდაპირველად 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა და შემდეგ 2018 წელს შეიცვალა 2023 წლის 1 იანვრით. ახალი რეგულაციის თანახმად, მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით იმ აქციონერებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში, და არა მოგება, რომელიც მიღებული იქნა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად. დივიდენდების განაწილებაზე გადასახდელი გადასახადის ოდენობა იანგარიშება განაწილებული წმინდა თანხიდან 15/85 განაკვეთის გამოყენებით. კომპანიებს უფლება ექნებათ ჩაითვალონ 2008-2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდების განაწილება არ დაიბეგრება მოგების გადასახადით.

ამ ცვლილებების ამოქმედების შემდეგ ბანკმა თავისი გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ხელახლა შეაფასა საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა ამოქმედებაც მოსალოდნელია იმ პერიოდში, როდესაც აქტივის რეალიზაცია და ვალდებულების გასტუმრება ხდება. ბასს 12-ის „მოგებიდან გადასახადები“ თანახმად, ბანკმა გაუნაწილებელი მოგებისთვის გამოიყენა 0%-იანი საგადასახადო განაკვეთი იმ აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის, რომელთა რეალიზაცია ან გასტუმრება მოსალოდნელია 2023 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული პერიოდებში, როდესაც ახალი რეგულაცია ამოქმედდება, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გადავადებული გადასახადის შეფასების მიზნით.

(ათას ლარში)

13. გადასახადები (გაგრძელება)

გადავადებული საგადასახადო აქტივი და ვალდებულება

დროებითი სხვაობები ანგარიშგების მიზნებისთვის აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებსა და გადასახადის დასაბეგრად გამოყენებულ თანხებს შორის წარმოშობს წმინდა გადავადებულ საგადასახადო დავალიანებას 2018 წლის და 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი მოძრაობა შესაბამის წლებში შემდეგია:

	საკუთარ კაპიტალში						
	31 დეკემბერი, 2017 წ.	ადიარებული ფას 9-ის ეფექტი	საწარმოთა გაერთიანება	ადიარებული მოგებაში ან ზარალში	31 დეკემბერი, 2018 წ.	ადიარებული მოგებაში ან ზარალში	31 დეკემბერი, 2019 წ.
გადასახადის ეფექტი							
გამოსაქვით დროებით სხვაობებზე							
საგადასახადო ზარალის მომდევნო პერიოდზე გადატანა	1,339	–	–	(1,339)	–	–	–
სასესხო პორტფელი, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გარდა	253	268	–	488	1,009	354	1,363
გადავადებული საგადასახადო აქტივები	1,592	268	–	(851)	1,009	354	1,363
გადასახადის ეფექტი დასაბეგრ დროებით სხვაობებზე							
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(424)	(75)	–	(952)	(1,451)	(229)	(1,680)
ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	(359)	–	(486)	(835)	(1,680)	84	(1,596)
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	(135)	–	–	(183)	(318)	(58)	(376)
გადასახდელი ხელფასები და სხვა ვალდებულებები	(96)	–	–	(1)	(97)	(10)	(107)
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	(1,014)	(75)	(486)	(1,971)	(3,546)	(213)	(3,759)
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივები/ (ვალდებულებები)	578	193	(486)	(2,822)	(2,537)	141	(2,396)

14. სხვა ფინანსური აქტივები

სხვა ფინანსური აქტივები მოიცავს შემდეგს:

	2019	2018
სხვა ფინანსური აქტივები		
ადგილობრივი ფულადი სახსრები ანგარიშსწორებისთვის	3,983	2,684
სიცოცხლის დაზღვევის დარიცხული პრემიები	1,011	1,014
საერთაშორისო ფულადი ანგარიშსწორებები	847	2,317
თანამშრომლების მიმართ მოთხოვნები	122	153
წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების საგარანტიო დეპოზიტი	–	823
სხვა	1,764	1,178
გამოკლებული - სხვა ფინანსური აქტივების გაუფასურების რეზერვი	(1,235)	(825)
ფინანსური აქტივები, სულ	6,492	7,344

ბანკმა აღიარა იმ სხვა საოპერაციო ხარჯებში აღიარებული სხვა ფინანსური აქტივების გაუფასურების რეზერვის დანარიცხი 410 ლარის ოდენობით (2018 წ.: 210 ლარი).

(ათას ლარში)

15. სხვა არაფინანსური აქტივები

სხვა არაფინანსური აქტივები მოიცავს შემდეგს:

	2019	2018
სხვა არაფინანსური აქტივები		
გადახდილი ავანსები	4,701	2,730
დასაკუთრებული ქონება	1,208	789
სასაქონლო-მატერიალური მარაგები	660	534
წინასწარ გადახდილი გადასახადები მოგების გადასახადის გარდა	656	441
არაფინანსური აქტივები, სულ	7,225	4,494

ბანკი ფლობს დასაკუთრებულ ქონებას, რომელიც წარმოადგენს უმოქმედო სესხების დაფარვის შედეგად ბანკის საკუთრებაში გადასულ მიწას და სხვა უძრავ ქონებას. ბანკი აპირებს ხსენებული აქტივების გაყიდვას ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში.

2019 წელს ბანკმა დაისაკუთრა 981 ლარის ქონება (ძირითადად, უძრავი ქონებით წარმოდგენილი) გაცემული სესხების არაფულადი გზით დასაფარად (2018 წ.: 103 ლარი). დასაკუთრებული ქონების ღირებულების მათ წმინდა სარეალიზაციო ღირებულებამდე კორექტირებაზე ბანკმა, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აღიარა 421 ლარის ზარალი (2018 წ.: ნული), რაც წარმოადგინა სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

16. ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი

ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები მოიცავს შემდეგს:

	2019	2018
ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული არაუზრუნველყოფილი სესხები	701,954	564,528
ვადიანი ანაზრები და სესხები რეზიდენტი კომერციული ბანკებიდან	–	21,139
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	701,954	585,667
- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული	687,550	572,471
- სამართლიანი ღირებულებით კლასიფიცირებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით	14,404	13,196

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკებისგან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებისგან მიღებული სესხების და სუბორდინირებული სესხების დაფარვის ვადა 2020 წლის თებერვლიდან 2026 წლის სექტემბრამდეა და გამოხატულია ლარში, აშშ დოლარსა და ევროში. 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკებისგან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებისგან მიღებული სესხების და სუბორდინირებული სესხების დაფარვის ვადა 2019 წლის იანვრიდან 2025 წლის დეკემბრამდეა.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი აკმაყოფილებდა ბანკებისგან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებისგან მიღებულ სესხებთან და სუბორდინირებულ სესხებთან დაკავშირებულ ყველა გარეშე ფინანსურ პირობას.

ბანკებისგან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებისგან მიღებულ სესხებზე აღიარებული საპროცენტო ხარჯი, რომელიც სამართლიანი ღირებულებითაა აღიარებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, 729 ლარს გაუტოლდა (2018 წ.: 750).

(ათას ლარში)

16. ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი (გაგრძელება)

საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან მიღებულია შემდეგი სუბორდინირებული სესხები:

	ვალუტა	საპროცენტო განაკვეთი	ვადა	2019	2018
სესხი 1	ლარი	სამთვიან სადეპოზიტო სერტიფიკატის განაკვეთს + 9.02%	დეკემბერი, 2025 წ.	5,053	5,047
სესხი 2	ლარი	სამთვიან სადეპოზიტო სერტიფიკატის განაკვეთს + 7.72%	აპრილი, 2026 წ.	6,196	–
სესხი 3	ლარი	სამთვიან სადეპოზიტო სერტიფიკატის განაკვეთს + 7.55%	ივნისი, 2026 წ.	4,031	–
სესხი 4	ლარი	13.55%	სექტემბერი, 2026 წ.	3,387	–
სესხი 5	ლარი	13.55%	სექტემბერი, 2026 წ.	3,387	–
სესხი 6	ლარი	11%	აპრილი, 2019 წ.	–	8,420
სუბორდინირებული სესხები				22,054	13,467

ყველა სუბორდინირებული სესხის ხელშეკრულების ფარგლებში შეიძლება დადგეს გარემოებები, რომლებიც მოითხოვს სუბორდინირებული ვალის ვადაზე ადრე დაფარვას, მაგალითად, სესხზე შენატანების გადაუხდელობა, ხელშეკრულების პირობების დარღვევა, ჯვარედინი დეფოლტი (რომლის დროსაც სესხის ხელშეკრულების ნებისმიერი პირობის დარღვევა ავტომატურად განიხილება დეფოლტად) და გადახდისუუნარობა.

მე-4 და მე-5 სესხები, რომელთა დაფარვის ვადა 2026 წლის სექტემბერში იწურება, შეიძლება, კრედიტორის სურვილის შემთხვევაში, გარდაიქმნას ბანკის აქციებად სუბორდინირებული სესხის გაცემის თარიღის შემდეგ ბანკის სააქციო კაპიტალის გაზრდისას ან მის შემდგომ, ნებისმიერ დროს, იმ ფასად, რომელიც შეესაბამება აქციის ფასს სააქციო კაპიტალის გაზრდის მომენტში. სუბორდინირებული სესხის გაცემის თარიღის შემდეგ სააქციო კაპიტალის ზრდა არ მომხდარა. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სხვა სუბორდინირებული ვალის ხელშეკრულებებში სესხის აქციებად გარდაქმნის პირობა ჩადებული არ არის.

17. ცვლილება ფინანსური საქმიანობით გამოწვეულ ვალდებულებებში

	ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	სუბორდინირებული სესხები	ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ვალდებულებები, სულ
საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	476,100	8,420	484,520
გაცემიდან მიღებული შემოსავალი	304,402	5,000	309,402
გამოსყიდვა	(200,077)	–	(200,077)
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	2,349	–	2,349
ცვლილება სამართლიან ღირებულებაში	(242)	–	(242)
სხვა	3,135	47	3,182
საბალანსო ღირებულება 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	585,667	13,467	599,134
გაცემიდან მიღებული შემოსავალი	439,192	16,536	455,728
გამოსყიდვა	(330,603)	(8,120)	(338,723)
უცხოური ვალუტის კონვერტაცია	8,168	–	8,168
ცვლილება სამართლიან ღირებულებაში	267	–	267
სხვა	(737)	171	(566)
საბალანსო ღირებულება 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	701,954	22,054	724,008

(ათას ლარში)

17. ცვლილებები საფინანსო საქმიანობიდან წარმოშობილ ვალდებულებებში (გაგრძელება)

მუხლი სახელწოდებით „სხვა“ შეიცავს სხვა ნასესხებ სახსრებზე და სუბორდინირებულ სესხებზე დარიცხული, მაგრამ გადაუხდელი პროცენტის ეფექტს. ბანკი გადახდილ პროცენტს აღრიცხავს საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებულ ფულად ნაკადებად.

საიჯარო ვალდებულებებში შესული ცვლილება წარმოდგენილია მე-12 შენიშვნაში.

18. მომხმარებელთა ანგარიშები

ვალდებულებები კლიენტების წინაშე მოიცავს:

	2019	2018
ვადიანი ანაზრები	43,375	11,779
მიმდინარე ანგარიშები	39,001	14,900
შემნახველი ანგარიშები	11,434	–
ანგარიშები ანგარიშსწორების პროცესში	2,928	2,267
	96,738	28,946

19. სხვა ვალდებულებები

	2019	2018
დარიცხული ხელფასები	7,440	7,452
საქონელსა და მომსახურებაში გადასახდელი თანხები	5,268	1,767
ფულადი სახსრები ანგარიშსწორების პროცესში	950	3,779
დარიცხული ხარჯი	863	877
საგრანტო ვალდებულებები	417	–
საგადასახადო დავალიანება, მოგების გადასახადის გარდა	217	203
სხვა ვალდებულებები	1,067	–
	16,222	14,078

20. საკუთარი კაპიტალი

ბანკის აქციონერებმა სააქციო კაპიტალში შენატანი განახორციელეს ლარში და ისინი უფლებამოსილი არიან დივიდენდები და კაპიტალის ნებისმიერი განაწილება მიიღონ ლარში.

2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ნებადართული, გამოშვებული და მთლიანად გადახდილი კაპიტალი 4,400 ლარს შეადგენდა, რომელიც შედგებოდა 10.00 ლარის ნომინალური ღირებულების 440,000 ჩვეულებრივი აქციისგან. ერთი ჩვეულებრივი აქცია უზრუნველყოფს ერთი ხმის უფლებას.

დივიდენდები

როგორც საქართველოს კანონმდებლობა მოითხოვს, ბანკის გასანაწილებელი რეზერვები არ აღემატება გაუნაწილებელი მოგების ნაშთს, რომელიც აღრიცხულია ბანკის ფასს-ების მიხედვით მომზადებულ სავალდებულო ანგარიშგებაში. გარკვეული შემთხვევებში დივიდენდების განაწილება შეიძლება დაეკემდებაროს მარეგულირებელი ორგანოს მხრიდან დამტკიცებას.

2019 წლის ივლისში აქციონერთა საერთო კრებაზე ბანკმა გამოაცხადა 2018 წლის დივიდენდები 6,316 ლარის ოდენობით. 2019 წელს გამოცხადებული დივიდენდები სრულად გადაეხადათ აქციონერებს. 2018 წელს ბანკმა 10,526 ლარის დივიდენდები გადაიხადა. ერთ აქციაზე დივიდენდმა 0.01 ლარი შეადგინა (2018 წ.: 0.02 ლარი).

(ათას ლარში)

21. პირობითი ვალდებულებები

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში, ბანკი იღებს საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებებს, რაც მოიცავს სესხების გაცემის ვალდებულებებს.

ბანკს აქვს მიმდინარე საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები, რომლებიც უკავშირდება სესხების გაცემას. აღნიშნული საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები გამოხატულია „ნატურისა“ და „მოსავლის“ საკრედიტო ბარათებზე დამტკიცებული საკრედიტო ლიმიტების სახით. ხსენებულ საკრედიტო ბარათებს ფიქსირებული ლიმიტები და, როგორც წესი, რვა თვემდე ვადა აქვს.

ბანკი საკრედიტო ვალდებულებების აღებისას საკრედიტო რისკის მართვის იმავე პოლიტიკასა და პროცედურებს იყენებს, როგორც - მომხმარებლებზე სესხების გაცემისას. მომხმარებლებს, რომლებსაც სესხებზე ოთხ დღეზე მეტი ვადაგადაცილება აქვთ, ვეღარ გამოაქვთ ლიმიტის დარჩენილი ნაწილი.

შესაბამისი ამოუღებელი ნაშთებია:

	2019	2018
აუთვისებელი ლიმიტი საკრედიტო ბარათებზე	43,883	20,568
სხვა სასესხო ვალდებულებები	5,345	4,169
	49,228	24,737

ზემოთ მოყვანილი ხელშეკრულებებით გათვალისწინებული მთლიანი მიმდინარე საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები შესაძლოა არ წარმოადგენდეს სამომავლო მოთხოვნებს ნაღდ ფულზე, რადგან ამ საკრედიტო ვალდებულებებს შეიძლება ვადა ამოეწუროს ან შეწყდეს დაფინანსების გარეშე. ბანკს აქვს უპირობო უფლება გააუქმოს გამოუყენებელი საბარათე ნაშთები.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სხვა პირობითი ვალდებულებები იყო:

	2018
ვალდებულებები საოპერაციო იჯარიდან (გამოუთხოვადი)	
1 წლამდე	1,526
1-დან 5 წლამდე	1,456
პირობითი ვალდებულებები	2,982

იურიდიული

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში შესაძლებელია ბანკის წინააღმდეგ სარჩელები აღიმართოს. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ ამ სარჩელებიდან გამომდინარე საბოლოო ვალდებულებას (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) არ ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე ან სამომავლო ფუნქციონირებაზე.

გადასახადით დაბეგრვა

საქართველოში მოქმედი საგადასახადო კანონმდებლობა ხშირად იცვლება და სხვადასხვაგვარი ინტერპრეტაციის საშუალებას იძლევა. ამ გარემოებებმა შეიძლება საქართველოში გაცილებით მაღალი საგადასახადო რისკები შექმნან, ვიდრე განვითარებული ეკონომიკის მქონე სხვა ქვეყნებში. ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ მან ადეკვატურად გაითვალისწინა საგადასახადო ვალდებულებები საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების საკუთარი ინტერპრეტაციის საფუძველზე. მაგრამ შესაბამისი ორგანოების ინტერპრეტაცია შეიძლება განსხვავდებოდეს ბანკის ინტერპრეტაციისგან და თუ ისინი შეძლებენ თავიანთი ინტერპრეტაციის განხორციელებას, ამას შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზეგავლენა ჰქონდეს ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

საგადასახადო ორგანოებს არ აქვთ უფლება დააკისრონ დამატებითი გადასახადები, ჯარიმა ან საურავი, თუ იმ წლის ბოლოდან, რომელშიც საგადასახადო კანონმდებლობა დაირღვა, სამი წელია გასული.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ შესაბამისი კანონმდებლობის მისეული ინტერპრეტაცია მართებულია და რომ ბანკის საგადასახადო სტატუსი უცვლელი დარჩება.

(ათას ლარში)

21. პირობითი ვალდებულებები (გაგრძელება)**დაზღვევა**

ბანკს აქვს BBB დაზღვევა კიბერთაღლითობისგან დასაცავად, ასევე დაზღვეული აქვს ნაღდი ფული და სრულად აქვს დაზღვეული თავისი შენობები და აღჭურვილობა. ბანკს ასევე აქვს მესამე მხარეთა წინაშე პასუხისმგებლობის დაზღვევა და დირექტორებისა და თანამშრომლების პასუხისმგებლობის დაზღვევა.

22. მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

საკომისიო შემოსავალი მოიცავდა შემდეგს:

	2019	2018
კრედიტთან დაკავშირებული საქმიანობიდან მიღებული გასამრჯელო	19,383	18,650
ანგარიშსწორებიდან და ნაღდი ფულით ოპერაციებიდან მიღებული გასამრჯელო	2,138	1,547
სხვა	942	652
	22,463	20,849

ბანკის შემოსავალს მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან ძირითადად წარმოადგენს გასამრჯელო და საკომისიო შემოსავალი.

მომხმარებლებთან გაფორმებულ ხელშეკრულებებთან დაკავშირებით, ბანკმა ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აღიარა შემდეგი სახელშეკრულებო აქტივები და ვალდებულებები:

	2019	1 იანვარი, 2019 წ.
დარიცხული მისაღები შემოსავალი (წარმოადგენილი სხვა ფინანსურ აქტივებში)	1,013	1,014

იმ შემთხვევაში, თუ ვალდებულება უნდა შესრულდეს დროის გარკვეულ მომენტში, მომსახურების გასამრჯელო, როგორც წესი, მიიღება შესაბამისი ოპერაციის განხორციელებამდე ან განხორციელებისთანავე. იმ შემთხვევაში, თუ ვალდებულება რაღაც დროის განმავლობაში უნდა შესრულდეს, მომსახურების გასამრჯელო მიიღება რეგულარულად (როგორც წესი, ყოველთვიურად).

23. საკომისიო ხარჯი

საკომისიო ხარჯი მოიცავს შემდეგს:

	2019	2018
კრედიტთან დაკავშირებული საქმიანობიდან მიღებული გასამრჯელო	3,835	3,299
ანგარიშსწორებიდან და ნაღდი ფულით ოპერაციებიდან მიღებული გასამრჯელო	1,169	1,018
სხვა	81	80
	5,085	4,397

(ათას ლარში)

24. წმინდა ზარალი უცხოური ვალუტიდან

წმინდა ზარალი უცხოური ვალუტიდან შედგება შემდეგისგან:

	2019	2018
გარიგებები	2,051	2,344
საკუროს სხვაობები	(824)	565
წმინდა შედეგი უცხოულ ვალუტაში განსაზღვრული წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტებიდან	830	(3,902)
	2,057	(993)

25. სხვა საოპერაციო შემოსავალი

სხვა საოპერაციო შემოსავალი მოიცავს:

	2019	2018
მიღებული გრანტები	476	331
ძირითადი საშუალებების გასვლიდან მიღებული შემოსულობა	436	64
შემოსავალი დასაკუთრებული ქონების გაყიდვიდან	145	164
სხვა	47	3
	1,104	562

26. სხვა საოპერაციო ხარჯები

სხვა საოპერაციო ხარჯები:

	2019	2018
ძირითადი საშუალებების გასხვისების ხარჯები	513	22
დასაკუთრებული ქონებისთვის შექმნილი ანარიცხები	421	-
სასამართლო ხარჯებისთვის შექმნილი ანარიცხები	410	210
სხვა საოპერაციო ხარჯი	120	218
	1,464	450

27. თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი

თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი მოიცავს შემდეგს:

	2019	2018
სახელფასო ხარჯები	50,865	47,211
თანამშრომლებზე გაწეული სხვა ხარჯი	8,386	6,050
	59,251	53,261

თანამშრომლებზე გაწეული სხვა ხარჯები მოიცავს სოფლების საბჭოებისთვის ხელფასებს, ჯანმრთელობისა და საპენსიო დაზღვევას და თანამშრომელთა სხვა გასამრჯელოებს.

ბანკის სრულ განაკვეთზე მომუშავე თანამშრომლების საშუალო რაოდენობა 2019 წლის განმავლობაში იყო:

კატეგორია	2019
ზედა რგოლის ხელმძღვანელობა	3
საშუალო რგოლის ხელმძღვანელობა	124
სხვა	2,183
სულ	2,310

საშუალოდ, 2,370 თანამშრომელი იყო დასაქმებული დროებითი მომსახურების ხელშეკრულების საფუძველზე.

(ათას ლარში)

28. სხვა ზოგადი ადმინისტრაციული ხარჯები

	2019	2018
ტრანსპორტირებისა და სამივლინებო ხარჯები	4,937	4,745
იურიდიული და საკონსულტაციო მომსახურების ხარჯები	2,354	1,801
იჯარა და კომუნალური ხარჯები	2,143	6,541
კომუნიკაციის ხარჯები	1,781	1,677
ინვენტარი და სხვა მოხმარების საგნები	1,774	1,643
სარეკლამო და მარკეტინგული ხარჯი	1,698	1,706
პროგრამული უზრუნველყოფის ხარჯები	1,268	1,206
საოპერაციო გადასახადები	421	416
შეკეთება და ტექნიკური მომსახურება	769	614
სადაზღვევო ხარჯები	430	371
ტრენინგი	399	452
დაცვა-უსაფრთხოების მომსახურების ხარჯები	209	217
სხვა	1,030	868
	19,213	22,257

აუდიტორის საზღაური

სამართლებრივი და საკონსულტაციო ხარჯები მოიცავს აუდიტორის ანაზღაურებასაც. 2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლებისთვის ბანკის აუდიტორის ანაზღაურება შეადგენს შემდეგს:

	2019	2018
გასამრჯელო ბანკის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსური ანგარიშგების აუდიტისთვის	162	140
სხვა პროფესიული მომსახურების დანახარჯები	12	29
	174	169

სხვა აუდიტორებისა და აუდიტორული კომპანიებისთვის მათ მიერ გაწეული პროფესიული მომსახურების გასამრჯელო და ასანაზღაურებელი ხარჯები შეადგენდა 408 ლარს (2018 წ.: 49 ლარი).

29. რისკის მართვა

ბანკის საქმიანობას ყოველთვის ახასიათებს რისკები, მაგრამ მათი მართვა ხდება იდენტიფიცირების, შეფასებისა და კონტროლის მუდმივი პროცესებით, როგორც არის ლიმიტების დაწესება და კონტროლის სხვა ელემენტები. ბანკის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია: საკრედიტო, ფინანსური და საოპერაციო რისკები.

სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო

სამეთვალყურეო საბჭო, თავის კომიტეტებთან ერთად, ზოგადად პასუხისმგებელია რისკის მართვის სისტემის ზედამხედველობაზე, ძირითადი რისკების მართვის გაკონტროლებაზე და თავისი რისკების მართვის პოლიტიკისა და პროცედურების გადახედვაზე.

დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია რისკის შემცირების ზომების განხორციელებასა და მონიტორინგზე. იგი ასევე უზრუნველყოფს ბანკის მოქმედებას დადგენილი რისკის პარამეტრების ფარგლებში. დირექტორთა საბჭო ანგარიშგაღებულია პირდაპირ სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე.

(ათას ლარში)

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)

აქტივ-პასივების კომიტეტი (ალკო)

აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი სრულად არის პასუხისმგებელი ფინანსური რისკის მართვის სტრატეგიის შემუშავებასა და პრინციპების, სტრუქტურის, პოლიტიკისა და ლიმიტების დანერგვაზე. კომიტეტი პასუხისმგებელია რისკის ძირითად საკითხებზე და მართავს და მოწმებს რისკთან დაკავშირებულ შესაბამის გადაწყვეტილებებს. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტში შედიან წამყვანი ხელმძღვანელობის წევრები. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი პასუხისმგებელია რისკებთან დაკავშირებული ძირითადი გადაწყვეტილებების მიღებაზე, ასევე რისკის პოლიტიკისა და ლიმიტების განსაზღვრაზე. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის მიერ შემუშავებული პოლიტიკა მტკიცდება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის შეხვედრები რეგულარულად ტარდება. აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის შეხვედრებზე განიხილება მგრძნობელობა ფინანსური რისკების მიმართ და მიიღება რისკის შემცირებასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილებები. ამასთან, ხდება ნებისმიერ ახალ პროდუქტთან დაკავშირებული ნებისმიერი პოტენციური ფინანსური რისკის ანალიზი და შესაბამისი გადაწყვეტილებები მიიღება ამ რისკების შეფასებასთან, შეზღუდვასა და მართვასთან დაკავშირებით.

შიდა აუდიტი

რისკების მართვის პროცესებს ბანკში ამოწმებს შიდა აუდიტის განყოფილება, რომელიც ამოწმებს პროცედურების ადეკვატურობასა და ბანკის შესაბამისობას პროცედურებთან. შიდა აუდიტი თავის შედეგებსა და რეკომენდაციებს პირდაპირ აუდიტის კომიტეტს წარუდგენს.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკი განიცდის ზარალს, თუ მისი მომხმარებლები, კლიენტები ან კონტრაპენტები ვერ შეძლებენ სახელმწიფო ვალდებულებების შესრულებას. ბანკი საკრედიტო რისკს მართავს და აკონტროლებს თავისი მომხმარებლებისთვის, კლიენტებისთვის და კონტრაპენტებისთვის ფინანსური, ბიზნესის და რეპუტაციის კრიტერიუმების დადგენით და მათი ფინანსურ-იურიდიული ექსპერტიზის (due diligence) ჩატარებით, რისკის მოცულობაზე მისაღები ლიმიტის დაწესებით ცალკეული კონტრაპენტისთვის, ასევე გეოგრაფიული და დარგობრივი კონცენტრაციებისთვის და რისკების ზემოაღნიშნულ ლიმიტებთან შესაბამისობის მონიტორინგით.

საკრედიტო რისკზე მონიტორინგს ახორციელებს საკრედიტო დეპარტამენტი. არსებობს დამტკიცების რამდენიმე დონე სესხის ოდენობის მიხედვით.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების კომპონენტების, მათ შორის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების, მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს ყველაზე უკეთ ასახავს მათი საბალანსო ღირებულება. თუ ფინანსური ინსტრუმენტები აღრიცხულია სამართლიანი ღირებულებით, საბალანსო ღირებულება წარმოადგენს მიმდინარე საკრედიტო რისკის დონეს და არა მაქსიმალურ დონეს, რომელიც მომავალში შეიძლება წარმოიშვას ღირებულების შეცვლის შედეგად. ფინანსური ინსტრუმენტების თითოეული კლასის მაქსიმალური საკრედიტო რისკის შესახებ დაწვრილებითი ინფორმაციისთვის იხილეთ შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნები.

სესხის გაცემაზე გადაწყვეტილებას ამტკიცებს ბანკის შესაბამისი დონის საკრედიტო კომიტეტი, სესხის ოდენობისა და ტიპის შესაბამისად. ბანკში არსებობს რამდენიმე დონის საკრედიტო კომიტეტები, დაწყებული სერვისცენტრის საკრედიტო კომიტეტით და დასრულებული სათავო ოფისის საკრედიტო კომიტეტით.

საკრედიტო კომიტეტისთვის წარდგენილი ინფორმაციის სიზუსტე და სისწორე არის იმ საკრედიტო ოფიცრის პასუხისმგებლობა, რომელიც ავსებს პირველად განაცხადს განმცხადებლის ბიზნესისა და მისი საკრედიტო რისკების საფუძვლიანი შემოწმების საფუძველზე შეფასების მოდელებისა და განაცხადის მონაცემების გადამოწმების პროცედურების მეშვეობით. საბოლოოდ, საკრედიტო კომიტეტის წევრები აფასებენ, აკმაყოფილებს თუ არა განაცხადი დადგენილ კრიტერიუმებს (განმცხადებლის საკრედიტო ისტორია, ფინანსური მდგომარეობა, კონკურენტუნარიანობა და სხვა).

განცხადებლის კრედიტუნარიანობის შეფასება მისი ბიზნესის მონიტორინგის მეშვეობით საშუალებას იძლევა, დროილად იქნეს თავიდან აცილებული ფინანსური ზარალის რისკი. მონიტორინგი ხდება საკრედიტო ოფიცრების მიერ, რომლებიც შედეგებს ხელმძღვანელობას აცნობებენ.

საკრედიტო რისკის მართვა აგრეთვე ნაწილობრივ ხორციელდება უზრუნველყოფის საგნისა და პირადი თავდებობების მიღებით.

(ათას ლარში)

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

გაუფასურების შეფასება

ბანკი გამოითვლის მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გაანგარიშება მოცემულია ქვემოთ და მისი ძირითადი კომპონენტებია:

დეფოლტის ალბათობა	დეფოლტის ალბათობა არის გარკვეული დროის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის შესაძლებლობის შეფასება. დეფოლტი შეიძლება დადგეს მხოლოდ შესაფასებელი პერიოდის გარკვეულ მომენტში, თუ სესხის აღიარება მანამდე არ შეწყვეტილა და ჯერ კიდევ პორტფელის ნაწილია.
დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება	დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება არის დეფოლტის სამომავლო თარიღისთვის განსაზღვრული დავალიანება, რომელიც ითვალისწინებს საანგარიშგებო თარიღის შემდეგ დავალიანებაში მოსალოდნელ ცვლილებებს, მათ შორის ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდებს (დაფარვის გრაფიკის მიხედვით ან არა), სესხის გაცემის ვალდებულებების ფარგლებში კრედიტების მოსალოდნელ ათვისებას და გადაუხდელობა შენატანებზე დარიცხულ პროცენტს.
დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში	დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში არის დროის გარკვეულ მომენტში დეფოლტის დადგომის შემთხვევაში წარმოქმნილი ზარალის შეფასება. ეყრდნობა სხვაობას გადასახდელ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებსა და იმ ფულად ნაკადებს შორის, რომელთა მიღებასაც კრედიტორი მოელის. ჩვეულებრივ, გამოიხატება დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების პროცენტის სახით.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი იქმნება იმ საკრედიტო ზარალების საფუძველზე, რომელთა წარმოშობაც მოსალოდნელია აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში („აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“), გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც საკრედიტო რისკი არ გაზრდილა აქტივის წარმოშობიდან, რა შემთხვევაშიც, რეზერვი ეყრდნობა 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი არის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ნაწილი, კერძოდ ფინანსური ინსტრუმენტის დეფოლტის შემთხვევების შედეგად მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომლებიც შესაძლოა დადგეს საანგარიშგებო თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში. აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი და 12-თვიანი საკრედიტო ზარალი გამოითვლება ან ინდივიდუალურად, ან კოლექტიურად, შესაბამისი ფინანსური აქტივების პორტფელის ხასიათიდან გამომდინარე.

ბანკმა დანერგა პოლიტიკა, რომლის მიხედვითაც, თითოეული საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის აფასებს, თავდაპირველი აღიარების შემდეგ მნიშვნელოვნად არის თუ არა გაზრდილი ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი, რისთვისაც ითვალისწინებს დეფოლტის რისკის ცვლილებას ფინანსური ინსტრუმენტის დარჩენილი ვადის განმავლობაში. ზემოაღნიშნულ პროცესზე დაყრდნობით, ბანკი აჯგუფებს თავის სესხებს 1-ელ, მე-2, მე-3 სტადიებად და შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებულად, როგორც აღწერილია ქვემოთ:

პირველი სტადია:	სესხების თავდაპირველი აღიარებისას ბანკი ქმნის რეზერვს 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით. პირველი სტადია მოიცავს 0-30 დღით ვადაგადაცილებულ სესხებს. იგი ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი გაუმჯობესებულია და მიახლოებულია სესხის გაცემის მომენტისთვის არსებულს და სესხი რეკლასიფიცირებულია მეორე სტადიიდან.
მეორე სტადია:	როდესაც სესხის წარმოშობის შედეგად საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არის გაზრდილი, ბანკი ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს. მეორე სტადია მოიცავს 31-90 დღით ვადაგადაცილებულ სესხებს და რესტრუქტურირებულ სესხებს, რომლებიც 90-ზე ნაკლები დღითაა ვადაგადაცილებული (R1). მეორე სტადიის სესხები ასევე მოიცავს ისეთ სესხებს, რომელთა საკრედიტო რისკი იმდენად შემცირდა, რომ სესხი აღარ ითვლება საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად და რეკლასიფიცირებულია მესამე სტადიიდან.

(ათას ლარში)

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

მესამე სტადია: სესხები, რომლებიც გაუფასურებულად მიიჩნევა. მესამე სტადია მოიცავს 90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებულ სესხებს და 90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებულ რესტრუქტურირებულ სესხებს (R2). ბანკის ქმნის აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვს.

შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული აქტივები არის ისეთი ფინანსური აქტივები, რომლებიც გაუფასურებულია თავდაპირველი აღიარებისას. შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული: გაუფასურებული აქტივები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით თავდაპირველი აღიარებისას და საპროცენტო შემოსავლის აღიარება შემდეგ ხდება კრედიტის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის საფუძველზე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღიარება ან შემცირება ხდება მხოლოდ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში მომხდარი ცვლილების შესაბამისად.

დეფოლტის განმარტება

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტს გადაუხდელად და, შესაბამისად, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსაანგარიშებლად, მე-3 სტადიაზე მყოფად (საკრედიტო რისკით გაუფასურებულად) მიიჩნევს მაშინ, როდესაც მსესხებელი 90 დღით დაავიანებს ხელშეკრულების თანახმად გადახდას. გარდა ამისა, ბანკი განიხილავს დეფოლტზე მიმანიშნებელ შემდეგ ფაქტორებს:

- ▶ დაწყებულია მსესხებლის გაკოტრების საქმის წარმოება;
- ▶ ბანკმა დაიწყო სასამართლო დავა მსესხებლის წინააღმდეგ;
- ▶ პირობების დარღვევა, თუ ბანკმა არ გადაწყვიტა რომელიმე პირობის დათმობა ან შეცვლა;
- ▶ ნებისმიერი კონკრეტული ინფორმაცია კლიენტის ბიზნესის შესახებ ან კლიენტის საბაზრო გარემოში ცვლილების თაობაზე, რომელიც, სავარაუდოდ, მნიშვნელოვან უარყოფით გავლენას იქონიებს მომავალ ფულად ნაკადებზე

ბანკი ბანკების მიმართ არსებულ თანხებს მიიჩნევს გადაუხდელად და იღებს დაუყოვნებლივ ზომებს მაშინ, როდესაც დღის განმავლობაში მოთხოვნილი გადახდები არ ივარება საქმიანობის დახურვის დროისთვის ცალკეული ხელშეკრულებების შესაბამისად.

დეფოლტის აღბათობის შეფასების პროცესი

დეფოლტის აღბათობის შეფასება გულისხმობს გარკვეული თარიღისთვის გაკეთებულ პროგნოზებს, რომლებიც მიიღება სტატისტიკურ მონაცემებზე დაყრდნობით. დეფოლტის აღბათობის გამოანგარიშების მიზნებისთვის სესხის პორტფელი იყოფა (თითოეული განცალკევებული პროდუქტის სეგმენტის მიხედვით) ვადაგადაცილების პერიოდებად:

- ▶ 1-ლი სტადია - ვადაგადაცილებული სესხები;
- ▶ 1-ლი სტადია - 0-30 დღით ვადაგადაცილებული სესხები;
- ▶ მე-2 სტადია - 31-60 დღით ვადაგადაცილებული სესხები;
- ▶ მე-2 სტადია - 61-90 დღით ვადაგადაცილებული სესხები;
- ▶ მე-2 სტადია - 90 დღეზე ნაკლები ხნით ვადაგადაცილებული რესტრუქტურირებული სესხები (R1);
- ▶ მე-3 სტადია - 90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული; გადაუხდელი სესხები;
- ▶ მე-3 სტადია - 90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული რესტრუქტურირებული სესხები (R2).

თუ კონტრაქტის ან კრედიტის გადაინაცვლებს ვადის ერთი კატეგორიიდან მეორეში, ეს გამოიწვევს შესაბამისი დეფოლტის აღბათობის ცვლილებას. დეფოლტის აღბათობა გამოითვლება ოთხი წლის საშუალოს გამოყვანით და შემდეგ ხდება დეფოლტის აღბათობის მიგრაციის პროცენტული მატრიცების გასაშუალოება გასაანალიზებელი პერიოდისთვის.

(ათას ლარში)

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***საპროგნოზო ინფორმაციის ჩართვა*

კომპანია საპროგნოზო ინფორმაციას იყენებს იმის შეფასებისას, ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად ხომ არ გაზარდის მისი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ და აგრეთვე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის დადგენისას.

კომპანიას გამოვლენილი და დოკუმენტირებული აქვს საკრედიტო რისკის და პორტფელზე საკრედიტო დანაკარგების მთავარი განმაპირობებელი ფაქტორები ისტორიული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე, შეფასებული აქვს მაკროეკონომიკური ცვლადების გავლენა დეფოლტის ალბათობაზე და დავალიანების ამოღების მაჩვენებელზე. ანალიზში გამოყენებულია შემდეგი მაკროეკონომიკური ცვლადები:

- ▶ საქართველოს მშპ-ს რეალური ზრდის ტემპი;
- ▶ ინფლაციის ტემპი;
- ▶ სავალუტო კურსები.

ძირითადი მაჩვენებლების პროგნოზირებული ურთიერთდამოკიდებულება და ფინანსური აქტივების სხვადასხვა პორტფელის დეფოლტს და ზარალის დონეები მიიღება ბოლო 4 წლის ისტორიული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე. გამოიყენება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ რეგულარულად გამოქვეყნებული მაკროეკონომიკური ფაქტორები. ამ ანალიზის საფუძველზე, კომპანიამ გამოავლინა პორტფელის დეფოლტის ურთიერთქმედება საქართველოს მშპ-ის რეალური ზრდის ტემპზე.

<i>მთავარი ფაქტორები</i>	<i>2020</i>	<i>2021</i>	<i>2022</i>
მშპ-ის ზრდა, %			
ოპტიმისტური (25%-იანი წონა)	5.5%	5.5%	5%
საბაზო სცენარი (50%-იანი წონა)	4.5%	5%	5%
პესიმიტური (25%-იანი წონა)	2.5%	4%	4.5%

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება

დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანება წარმოადგენს იმ ფინანსური ინსტრუმენტების მთლიან საბალანსო ღირებულებას, რომლებზეც ხდება გაუფასურების გამოთვლა, და ითვალისწინებს როგორც კლიენტის უნარს, გაზარდოს დავალიანების მოცულობა დეფოლტის მოახლოებისას, ისე მის უნარს, დავალიანება ვადაზე ადრე დაფაროს. პირველი სტადიის სესხის შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების გამოსათვლელად, ბანკი აფასებს დეფოლტის მოვლენების დადგომის შესაძლებლობას 12-თვიანი საკრედიტო ზარალის გამოთვლის ვადაში - 12 თვის განმავლობაში. მე-2 და მე-3 სტადიების, ასევე შესყიდვისას ან წარმოქმნისას გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავი დავალიანების შეფასება ხდება ინსტრუმენტის არსებობის ვადის განმავლობაში დამდგარი დეფოლტის მოვლენების გათვალისწინებით.

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში

საკრედიტო რისკის შეფასება ეფუძნება დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების სტანდარტიზებული შეფასების სტრუქტურას, რომელიც იწვევს დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების კონკრეტულ განაკვეთს. დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგების ეს მაჩვენებლები ითვალისწინებს დეფოლტის მომენტისთვის მოსალოდნელ დაუფარავ დავალიანებას და მას ადარებს იმ თანხას, რომლის ამოღებაც მოსალოდნელია.

ბანკი მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს ჰყოფს უფრო მომცრო, ერთგვაროვან პორტფელებად იმ ძირითადი მახასიათებლების მიხედვით, რომლებიც აქტუალურია სამომავლო ფულადი ნაკადების შესაფასებლად. გამოყენებული მონაცემები მოიცავს წარსულში განცდილი ზარალის მონაცემებს და გარიგების უფრო მეტ მახასიათებელს (მაგ. პროდუქტის ტიპი, ვადა), ასევე მსესხებლის მახასიათებლებს.

დანაკარგები დეფოლტის შემთხვევაში გამოითვლება ოთხი წლის განმავლობაში დეფოლტების და შესაბამისი დავალიანებების ამოღების ისტორიულ მონაცემებზე დაყრდნობით. დავალიანების ამოღების ისტორიული პროცენტული მაჩვენებლები წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით დისკონტირებულ ფულად ნაკადებს.

(ათას ლარში)

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)***საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა*

ბანკი მუდმივად ახდენს ყველა მისი აქტივის მონიტორინგს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გათვალისწინებით. იმის განსასაზღვრად, ინსტრუმენტი ან ინსტრუმენტთა პორტფელი 12 თვის განმავლობაში მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ექვემდებარება, თუ აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, ბანკი აფასებს ჰქონდა თუ არა ადგილი მნიშვნელოვან ზრდას საკრედიტო რისკში თავდაპირველი აღიარების შემდეგ.

იმის შესაფასებლად, ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად ხომ არ გაიზარდა თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ბანკი საანგარიშგებო თარიღისთვის ფინანსურ ინსტრუმენტზე მისი დარჩენილი ვადის განმავლობაში დეფოლტის დადგომის რისკს ადარებს დეფოლტის დადგომის რისკს, რომელიც მოსალოდნელი იყო დარჩენილი ვადის განმავლობაში არსებული საანგარიშგებო თარიღისთვის ფინანსური ინსტრუმენტის თავდაპირველი აღიარებისას. ამ შეფასებისას ბანკი მხედველობაში იღებს როგორც რაოდენობრივ, ისე ხარისხობრივ ინფორმაციას, რომელიც არის გონივრული და დასაბუთებადი, წარსულში მიღებული გამოცდილებისა და საპროგნოზო ინფორმაციის ჩათვლით, რომელიც ხელმისაწვდომია ზედმეტი ხარჯისა და ძალისხმევის გარეშე, და ეყრდნობა ბანკის გამოცდილებას, ექსპერტების საკრედიტო შეფასებებს, პროგნოზების ჩათვლით. თუ ხელშეკრულებით გათვალისწინებული გადახდები 30 დღეზე მეტი ხნითაა ვადაგადაცილებული, ბანკი მიიჩნევს, რომ საკრედიტო რისკი თავდაპირველი აღიარებიდან მნიშვნელოვნად გაიზარდა.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის შესახებ 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

<i>კლიენტებზე გაცემული სესხები</i>	<i>მთლიანი საერთო საბალანსო ღირებულება 31 დეკემბერი,</i>			
	<i>2019 წ.</i>	<i>პირველი სტადია</i>	<i>მეორე სტადია</i>	<i>მესამე სტადია</i>
ვადაგადაუცილებელი	819,320	819,320	–	–
1-30 ვადაგადაცილებული დღე	1,585	1,585	–	–
31-60 ვადაგადაცილებული დღე	1,121	–	1,121	–
61-90 ვადაგადაცილებული დღე	1,110	–	1,110	–
90 დღეზე ნაკლები ხნით ვადაგადაცილებული რესტრუქტურირებული სესხები (R1)	19,049	–	19,049	–
90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული სესხები; გადაუხდელი სესხები	2,302	–	–	2,302
90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული რესტრუქტურირებული სესხები (R2)	1,449	–	–	1,449
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, სულ	845,936	820,905	21,280	3,751

(ათას ლარში)

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)**

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში წარმოდგენილია ინფორმაცია მომხმარებლებზე გაცემული სესხების საკრედიტო ხარისხის შესახებ 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

კლიენტებზე გაცემული სესხები	მთლიანი საერთო საბალანსო დირებულება 31 დეკემბერი, 2018 წ.	პირველი სტადია	მეორე სტადია	მესამე სტადია	შეძენისას ან შექმნისას გაუფასუ- რებული
ვადაგადაუცილებელი	659,666	659,666	–	–	–
1-30 ვადაგადაცილებული დღე	1,709	1,709	–	–	–
31-60 ვადაგადაცილებული დღე	1,049	–	1,049	–	–
61-90 ვადაგადაცილებული დღე	1,080	–	1,080	–	–
90 დღეზე ნაკლები ხნით ვადაგადაცილებული რესტრუქტურირებული სესხები (R1)	22,579	–	22,456	–	123
90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული სესხები; გადაუხდელი სესხები	2,898	–	–	2,854	44
90 დღეზე მეტი ხნით ვადაგადაცილებული რესტრუქტურირებული სესხები (R2)	268	–	–	268	–
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები, სულ	689,249	661,375	24,585	3,122	167

ფინანსური რისკი

ბანკს აქვს სხვადასხვა ტიპის ფინანსური რისკები: ლიკვიდურობის რისკი და საბაზრო რისკი, მათ შორის სავალუტო რისკი და საპროცენტო განაკვეთის რისკი.

აღნიშნული რისკები კონტროლდება და იმართება უწყვეტ რეჟიმში.

ფინანსური რისკები ფასდება და კონტროლდება ფინანსური რისკის მართვის განყოფილების მიერ, რომელიც ანგარიშვალდებულია რისკებზე გადაწყვეტილების მიმღებ მთავარ ორგანოსთან - აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტთან.

ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ ნორმალურ და სტრესულ გარემოებებში ბანკი ვერ შეძლებს ვალდებულებების გადახდას შესაბამის ვადებში. აღნიშნული რისკის შეზღუდვის მიზნით ხელმძღვანელობამ მოახდინა დაფინანსების წყაროების დივერსიფიცირება, რომელიც მოიცავს გრძელვადიან დაფინანსებას საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან და სესხებს ადგილობრივი ბანკებისგან, რომლებიც უზრუნველყოფენ თანხების დროულად მიწოდებას მოთხოვნის შემთხვევაში. ოვერდრაფტები ადგილობრივი ბანკებიდან ასევე ხელმისაწვდომია გადაუდებელი ლიკვიდურობის საჭიროებების შემთხვევაში.

(ათას ლარში)

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდურობის რისკი (გაგრძელება)**

ლიკვიდურობის მართვა აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის უმნიშვნელოვანესი ნაწილია. მომავალში მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების შემოდინება და გადინება ექვემდებარება მუდმივ მონიტორინგს. მოკლევადიანი ლიკვიდურობის გეგმა მუშავდება ყოველი თვის დასაწყისში. გეგმა მოიცავს ლიკვიდურობის ყოველკვირეულ დაგეგმვას მომდევნო ერთი თვის პერიოდისთვის და დეტალურ გეგმას შემდეგი ორი თვის პერიოდისთვის, ასევე პროგნოზებს მომდევნო თორმეტი თვისთვის, რომელთა მომზადებაც ყოველთვიურად ხდება.

გადაწყვეტილებები დაფინანსების შესახებ მიიღება აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის რეგულარულ შეხვედრებზე, რომლებიც იმართება სულ მცირე ყოველთვიურად ან უფრო ხშირად, საჭიროების შემთხვევაში.

მდგომარეობის შეფასება ლიკვიდურობის თვალსაზრისით ხდება ყოველთვიურად ლიკვიდურობის მაჩვენებლების მიხედვით, რომლებიც განსაზღვრულია ფინანსური რისკის მართვის პოლიტიკაში.

ამასთან, ბანკის სახაზინო დეპარტამენტი ახორციელებს ყოველდღიურ მონიტორინგს ლიკვიდურობის მდგომარეობაზე და უზრუნველყოფს, რომ შესაბამისი ლიკვიდურობის მდგომარეობა შენარჩუნდეს შიდა ლიმიტების შესაბამისად, რომლებიც ემყარება ისტორიულ მონაცემებს და ითვალისწინებს შესაბამის შიდა და გარე ფაქტორებს, როგორც არის დაფინანსების ღირებულება და თანხების გაცემის სეზონურობა. ამგვარად, საჭიროების შემთხვევაში ხაზინას შეუძლია ეფექტურად გამოიყოს თანხები ფილიალებისთვის და სხვადასხვა საოპერაციო საჭიროებებისთვის.

ქარბი ნაღდი ფულის თავიდან აცილების მიზნით, ხელმძღვანელობა ადგენს ნაღდი ფულის მაქსიმალურ დონეებს. დაშვებულ ზღვარს ზემოთ თანხები განთავსდება ყველაზე მაღალი რეიტინგის მქონე ადგილობრივ ბანკებში. ადგილობრივი ბანკებისთვის რისკის მაქსიმალურ მოცულობას განსაზღვრავს და წამოაყენებს დირექტორთა საბჭო და ამტკიცებს სამეთვალყურეო საბჭო.

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია ბანკის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო არადისკონტრირებული ფულადი შემოდინებების და ვალდებულებების მიხედვით:

	<i>მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ვადით</i>	<i>1 თვიდან 1 წლამდე ვადით</i>	<i>1 წელზე მეტ ვადით</i>	<i>სულ მთლიანი გადინება</i>
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	76,941	–	–	76,941
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	23,811	–	23,811
წარმოებული ფინანსური აქტივები / ვალდებულებები მთლიანი ანგარიშსწორებით (მისაღები / გადასახდელი პირობითი თანხები)	197	–	811	1,008
კლიენტებზე გაცემული სესხები	54,770	489,518	507,827	1,052,115
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	–	2,549	37,270	39,819
სხვა ფინანსური აქტივები	4,857	1,175	460	6,492
ფინანსური აქტივები, სულ	136,765	517,053	546,368	1,200,186
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	1,337	249,046	595,434	845,817
წარმოებული ფინანსური აქტივები / ვალდებულებები მთლიანი ანგარიშსწორებით (მისაღები / გადასახდელი პირობითი თანხები)	83	1,288	1,622	2,993
მომხმარებელთა ანგარიშები	56,211	34,301	8,584	99,096
სხვა კრედიტორული დავალიანება	11,716	7,364	1,061	20,141
საიჯარო ვალდებულება	479	5,235	9,416	15,130
სუბორდინირებული ვალი	–	2,937	38,401	41,338
სულ ფინანსური ვალდებულებები	69,826	300,171	654,518	1,024,515
ვადიანობის გეპი	66,939	216,882	(108,150)	175,671

(ათას ლარში)

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)**ლიკვიდურობის რისკი (გაგრძელება)**

ქვემოთ წარმოდგენილ ცხრილში მოცემულია ბანკის ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით სახელშეკრულებო არადისკონტირებული ვალდებულებების მიხედვით:

	<i>მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ვადით</i>	<i>1 თვიდან 1 წლამდე</i>	<i>1 წელზე მეტ</i>	<i>სულ მთლიანი გადინება</i>
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	52,211	–	–	52,211
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	17,142	–	17,142
წარმოებული ფინანსური აქტივები / ვალდებულებები მთლიანი ანგარიშსწორებით (მისაღები / გადასახდელი პირობითი თანხები)	–	938	–	938
კლიენტებზე გაცემული სესხები	49,519	427,336	371,381	848,236
სხვა ფინანსური აქტივები	5,297	974	1,073	7,344
ფინანსური აქტივები, სულ	107,027	446,390	372,454	925,871
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	8,165	190,480	502,749	701,394
წარმოებული ფინანსური აქტივები / ვალდებულებები მთლიანი ანგარიშსწორებით (მისაღები / გადასახდელი პირობითი თანხები)	–	1,897	3,069	4,966
მომხმარებელთა ანგარიშები	18,956	9,317	968	29,241
სხვა კრედიტორული დავალიანება	12,748	2,343	–	15,091
სუბორდინირებული ვალი	–	9,490	9,517	19,007
სულ ფინანსური ვალდებულებები	39,869	213,527	516,303	769,699
ვადიანობის გეპი	67,158	232,863	(143,849)	156,172

სავალუტო რისკი

სავალუტო აქტივებისა და ვალდებულებების თანხვედრა ბანკის წმინდა ღია სავალუტო პოზიციის მონიტორინგის უმთავრესი მეთოდია. ქვედა ცხრილში რაოდენობრივად არის გამოხატული ბანკის წმინდა ღია სავალუტო პოზიცია, როგორც რისკის მართვის მიზნით უცხოურ ვალუტაში ფლობილი წარმოებული ინსტრუმენტების ეფექტით შემცირებული სხვაობა სავალუტო აქტივებსა და ვალდებულებებს შორის. სხვაობა (გეპი) ნებისმიერ ვალუტაში, გარდა ადგილობრივი ვალუტისა, წარმოადგენს პოტენციურ რისკს. უარყოფითი სავალუტო გეპი წარმოადგენს რისკს უცხოური ვალუტის გამყარებასთან, ხოლო დადებითი გეპი წარმოადგენს რისკს უცხოური ვალუტის გაუფასურებასთან მიმართებით. დირექტორთა საბჭო აწესებს სავალუტო პოზიციების რისკს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილი ლიმიტების ფარგლებში.

(ათას ლარში)

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)**სავალუტო რისკი (გაგრძელება)**

ქვედა ცხრილში წარმოდგენილია ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების სტრუქტურა სავალუტო რისკთან მიმართებით:

	2019			2018		
	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა ვალუტა აშშ დოლარი	ევრო	სხვა ვალუტა	
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	30,017	13,253	2,439	10,971	7,327	1,829
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	22,049	1,762	–	17,142	–	–
კლიენტებზე გაცემული სესხები	39,119	43,174	–	75,804	5,424	–
სხვა ფულადი აქტივები	915	296	162	1,691	421	737
სულ აქტივები	92,100	58,485	2,601	105,608	13,172	2,566
სესხები და გადასახდელი ანგარიშები	(97,329)	(54,799)	–	(111,439)	(12,182)	–
მომხმარებელთა ანგარიშები	(20,845)	(4,778)	(127)	(7,249)	(995)	(3)
საიჯარო ვალდებულება	(5,974)	–	–	–	–	–
სხვა ფულადი ვალდებულებები	(1,895)	(54)	(10)	(1,473)	(47)	(66)
სულ ვალდებულებები	(126,043)	(59,631)	(137)	(120,161)	(13,224)	(69)
რისკის მართვის მიზნით ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების ეფექტი	30,111	–	(1,500)	14,319	(922)	–
წმინდა პოზიცია რისკის მართვის მიზნით ფლობილი წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების გათვალისწინებით	(3,832)	(1,146)	964	(234)	(974)	2,497

სავალუტო კურსის მგრძნობელობის ანალიზი

ლარის გაუფასურება, როგორც ქვემოთ არის აღნიშნული, უცხოური ვალუტის მიმართ 2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით გაზრდიდა (შემცირებდა) კაპიტალსა და მოგებას ან ზარალს ქვემოთ მოცემული ოდენობებით. ანალიზი წარმოდგენილია გადასახადის გათვალისწინებით და ეყრდნობა სავალუტო კურსების მერყეობას, რომელიც ბანკის აზრით მოსალოდნელი იყო ანგარიშგების პერიოდის ბოლოსთვის. ანალიზი ეფუძნება დაშვებას, რომ ყველა დანარჩენი ცვლადი, კერძოდ საპროცენტო განაკვეთები მუდმივი რჩება.

	2019	2018
უცხოური ვალუტის 20%-ით გამყარება ლარის მიმართ	(803)	(258)
უცხოური ვალუტის 20%-ით გაუფასურება ლარის მიმართ	803	258

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს სამომავლო ფულად ნაკადებზე. ბანკის მიერ კლიენტებზე სესხები გაიცემა ფიქსირებული განაკვეთებით. განაკვეთის ცვლილება შესაძლებელია სესხის განახლების შემთხვევაში. შესაბამისად, ბანკის მიზანია მოიპოვოს დაფინანსება სასურველი ფიქსირებული განაკვეთით, რათა შეამციროს ფასის გადახედვის რისკი დამფინანსებლის მხრიდან. ხელმძღვანელობა აკონტროლებს ვადიანობის გეპს პროცენტთან აქტივებსა და ვალდებულებებს შორის, ასევე ახორციელებს მონიტორინგს მარჟაზე სასესხო პორტფელის ფაქტობრივ საპროცენტო განაკვეთსა და დაფინანსების შეწონილ ღირებულებას შორის. ბანკი მუდმივად მუშაობს კონკურენტუნარიანი გარემოს შესაბამისი საპროცენტო განაკვეთის დაწესებაზე და დაფინანსების პირობების შესახებ მოლაპარაკებებს აწარმოებს ინვესტორებთან.

(ათას ლარში)

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საპროცენტო განაკვეთის რისკი (გაგრძელება)**

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია საპროცენტო განაკვეთის რისკის მქონე აქტივები და ვალდებულებები 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	<i>მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ვადით</i>	<i>1 თვიდან 1 წლამდე</i>	<i>1 წელზე მეტ</i>	<i>საბალანსო ღირებულება</i>
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	76,941	–	–	76,941
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	23,811	–	23,811
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	41,867	533,627	259,006	834,500
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	154	–	28,897	29,051
მთლიანი პროცენტული აქტივები	118,962	557,438	287,903	964,303
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი	13,812	575,148	135,048	724,008
მომხმარებელთა ანგარიშები	57,304	31,702	7,732	96,738
საიჯარო ვალდებულება	380	4,337	8,509	13,226
მთლიანი პროცენტული ვალდებულებები	71,496	611,187	151,289	833,972
საპროცენტო განაკვეთის ვადიანობის გეპი	47,466	(53,749)	136,614	130,331

ქვემოთ ცხრილში წარმოდგენილია საპროცენტო განაკვეთის რისკის მქონე აქტივები და ვალდებულებები 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	<i>მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ვადით</i>	<i>1 თვიდან 1 წლამდე</i>	<i>1 წელზე მეტ</i>	<i>საბალანსო ღირებულება</i>
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	52,211	–	–	52,211
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	17,142	–	17,142
მომხმარებლებზე გაცემული სესხები და ავანსები	191,569	339,333	148,841	679,743
მთლიანი პროცენტული აქტივები	243,780	356,475	148,841	749,096
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი	98,581	347,149	153,404	599,134
მომხმარებელთა ანგარიშები	19,030	9,015	901	28,946
მთლიანი პროცენტული ვალდებულებები	117,611	356,164	154,305	628,080
საპროცენტო განაკვეთის ვადიანობის გეპი	126,169	311	(5,464)	121,016

(ათას ლარში)

29. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი (გაგრძელება)

საპროცენტო განაკვეთის მგრძნობელობის ანალიზი

საპროცენტო განაკვეთების აცდენების (გეპის) ანალიზის საფუძველზე საპროცენტო განაკვეთის რისკის სამართავად დამატებით ხდება ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მგრძნობელობის მონიტორინგი. წმინდა მოგების ან ზარალის განაკვეთების მერყეობის მიმართ მგრძნობელობის (გადაფასების რისკი) ანალიზი, 2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით არსებული პროცენტის აქტივებისა და ვალდებულებების შემოსავლიანობის მრუდისა და პოზიციების 100 საბაზისო პუნქტით სიმეტრიული ვარდნის ან ზრდის გამარტივებულ სცენარზე დაყრდნობით, ასეთია:

	2019	2018
	მოგება (ზარალი)	მოგება (ზარალი)
პარალელური კლება 100 საბაზისო პუნქტით	63	(1,545)
პარალელური მატება 100 საბაზისო პუნქტით	(63)	1,545

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. დანერგილია კონტროლის მექანიზმები, რომ უზრუნველყოს მოვალეობების ეფექტურად გადანაწილება, წვდომის, ავტორიზაციისა და შეჯერების პროცედურებს, თანამშრომლების განათლებისა და შეფასების პროცესები, შიდა აუდიტის გამოყენების ჩათვლით. ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის კანონმდებლობასთან შესაბამისობას აკონტროლებს ფულის გათეთრების წინააღმდეგ ბრძოლის სპეციალური განყოფილება.

საგადასახადო კანონმდებლობასთან შესაბამისობაზე მონიტორინგს ახორციელებს საგადასახადო კანონმდებლობასთან შესაბამისობის განყოფილება.

ბანკს აქვს საოპერაციო რისკის მართვის კომიტეტი, რომელიც იკრიბება მინიმუმ კვარტალურად და ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე. საოპერაციო რისკის განყოფილება ანგარიშვალდებულია საოპერაციო რისკის კომიტეტის წინაშე და მუშაობს საოპერაციო რისკის მიმდებლობასა და რისკების ძირითად მაჩვენებლებზე, საოპერაციო რისკის ტიპების კლასიფიკაციაზე, ბიზნესპროცესის განსაზღვრასა და დაგეგმვაზე, საოპერაციო რისკის შეფასების ხერხებსა და მეთოდებზე, ასევე საოპერაციო რისკის მონიტორინგზე, ანგარიშგებასა და შემცირებაზე ბანკის მასშტაბით.

30. სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულებით შეფასების პროცედურა

სამართლიანი ღირებულების შეფასების მიზანია იმ ფასთან მიახლოება, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. მაგრამ განუსაზღვრელობებისა და სუბიექტური მოსაზრების გათვალისწინებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იყოს ინტერპრეტირებული ისე, რომ მისი რეალიზება შესაძლებელია აქტივის დაუყოვნებლივ გაყიდვით ან ვალდებულებების გადაცემით.

ბანკის ფინანსური განყოფილება განსაზღვრავს კომპანიის აქტივების, მათ შორის წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების, სამართლიანი ღირებულების შეფასების პოლიტიკას და პროცედურებს. ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულების სამართლიანი ღირებულება იანგარიშება დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მეთოდის გამოყენებით, რომელიც ეყრდნობა ანალოგიურ ინსტრუმენტებზე მომავალში მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს და დისკონტირების განაკვეთებს საანგარიშგებო თარიღისთვის.

2019 და 2018 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს არ აქვს სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია შეფასების იმ მეთოდებით, რომლებიც იყენებენ მნიშვნელოვან არასაბაზრო დაკვირვებად მონაცემებს.

(ათას ლარში)

30. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**სამართლიანი ღირებულების იერარქია**

ქვედა ცხრილში გაანალიზებულია ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულება 2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში დონეების მიხედვით, რომლებზეც განაწილებულია სამართლიანი ღირებულების შეფასება:

	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:				
	აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (1-ლი დონე)	მნიშვნელოვანი საბაზრო მონაცემები (მე-2 დონე)	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემები (მე-3 დონე)	სულ სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით					
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები					
წარმოებული ფინანსური აქტივები					
სავალუტო სვოპები	–	1,160	–	1,160	1,160
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	–	76,941	–	76,941	76,941
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	23,811	–	23,811	23,811
კლიენტებზე გაცემული სესხები	–	–	746,408	746,408	834,500
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	–	29,051	–	29,051	29,051
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები					
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	–	14,404	–	–	–
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
სავალუტო სვოპები	–	394	–	394	394
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი	–	709,320	–	709,320	709,604
მომხმარებელთა ანგარიშები	–	96,735	–	96,735	96,738
საიჯარო ვალდებულება	–	13,226	–	13,226	13,226

(ათას ლარში)

30. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:				
	აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (1-ლი დონე)	მნიშვნელოვანი საბაზრო მონაცემები (მე-2 დონე)	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემები (მე-3 დონე)	სულ სამართლიანი ღირებულება	საბალანსო ღირებულება
2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით					
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივები					
წარმოებული ფინანსური აქტივები					
სავალუტო სვოპები	–	14	–	14	14
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	–	52,211	–	52,211	52,211
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	17,142	–	17,142	17,142
კლიენტებზე გაცემული სესხები	–	–	627,390	627,390	679,743
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული ვალდებულებები					
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	–	13,196	–	–	–
წარმოებული ფინანსური ვალდებულებები					
სავალუტო სვოპები	–	1,235	–	1,235	1,235
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი					
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებული სესხები და სუბორდინირებული სესხი	–	578,531	–	578,531	585,667
მომხმარებელთა ანგარიშები	–	28,967	–	28,967	28,946

(ათას ლარში)

30. სამართლიანი ღირებულების შეფასება (გაგრძელება)**შეფასების მეთოდები და დაშვებები**

ქვემოთ აღწერილია ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად გამოყენებული მეთოდოლოგია და დაშვებები.

აქტივები და ვალდებულებები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება ხანმოკლე ვადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), ასევე ცვალებადი საპროცენტო განაკვეთის მქონე ინსტრუმენტების საბალანსო ღირებულება სავარაუდოდ უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას.

წარმოებული ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, ძირითადად წარმოადგენს სავალუტო სვოპებს და სავალუტო ფორვარდულ კონტრაქტებს. შეფასებისთვის ყველაზე ხშირად გამოყენებული მეთოდიკა მოიცავს ფორვარდულ ფასწარმოქმნას, სვოპის მოდელს, რომლებისთვისაც გამოიყენება მიმდინარე ღირებულების გაანგარიშება. მოდელები შეიცავს სხვადასხვა მონაცემს მხარეთა საკრედიტო რეიტინგის, სავალუტო სვოპების და ფორვარდული კურსისა და საპროცენტო განაკვეთის მრუდის ჩათვლით.

ფიქსირებული განაკვეთის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტები

არაკოტირებული სავალუტო ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკის და ვადის მქონე სესხის მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

31. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. თითოეული შესაძლო ურთიერთკავშირის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

	2019		2018	
	გარიგების ღირებულება	ნაშთი	გარიგების ღირებულება	ნაშთი
ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება				
აქტივები				
კლიენტებზე გაცემული სესხები	–	16	–	30
ვალდებულებები				
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან მიღებული სესხები	–	53,457	–	39,153
მოგება ან ზარალი				
ბანკებიდან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებიდან აღებულ სესხებთან დაკავშირებული საპროცენტო ზარჯი	5,790	–	4,627	–
სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ზარჯები	1,269	–	1,048	–

(ათას ლარში)

31. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

ბანკებისგან და სხვა ფინანსური დაწესებულებებისგან მიღებული სესხები და მათთან დაკავშირებული საპროცენტო ხარჯი წარმოადგენს ოპერაციებს ბანკზე მნიშვნელოვანი გავლენის მქონე აქციონერებთან. ამასთან, სხვა ზოგადი და ადმინისტრაციული ხარჯები წარმოადგენს საკონტროლო პაკეტის მფლობელების მიერ გაწეული საკონსულტაციო მომსახურების ღირებულებას. 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაკავშირებული მხარეებისგან მიღებული სესხების დაფარვის ვადა 2020 წლის მარტიდან 2026 წლის სექტემბრამდე მერყეობს. აღნიშნული სესხები გამოხატულია აშშ დოლარსა და ლარში და ერიცხება 3.7%-დან 14.00%-მდე საპროცენტო განაკვეთით.

2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაკავშირებული მხარეებისგან მიღებული სესხების დაფარვის ვადა 2019 წლის იანვრიდან 2021 წლის ივლისამდე მერყეობს. აღნიშნული სესხები გამოხატულია აშშ დოლარსა და ლარში და ერიცხება 6.50%-დან 14.00%-მდე საპროცენტო განაკვეთით.

გარიგებები ხელმძღვანელობის ზედა რგოლთან

31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის თანამშრომლის კომპენსაციაში შემავალი სრული ანაზღაურება, რომელიც გამოხატულია მოკლევადიანი სარგებლის სახით:

	2019	2018
ხელმძღვანელობისა და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები	1,723	1,665

32. კაპიტალის ადეკვატურობა

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას თავის ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

2019 წლის და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი აკმაყოფილებდა კაპიტალთან დაკავშირებულ ყველა გარე მოთხოვნას.

ბანკის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია მისი შესაბამისობის უზრუნველყოფა კაპიტალის დადგენილ მოთხოვნებთან, აგრეთვე, ბანკის მიერ ძლიერი საკრედიტო რეიტინგისა და ჯანსაღი კაპიტალის კოეფიციენტების შენარჩუნება წარმატებული ბიზნესის წარმოებისა და აქციონერთათვის დამატებითი ღირებულების უზრუნველსაყოფად.

ბანკი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

საზედამხედველო კაპიტალი შედგება პირველადი კაპიტალისაგან, რომელიც, შედგება აქციებისაგან, სარეზერვო ფონდისა და გაუნაწილებელი მოგებისაგან გარდა მიმდინარე წლის მოგების/ზარალის, მინუს ბანკის სააქციო კაპიტალში ასახული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვიდან გადატანილი თანხა და არამატერიალური აქტივები. ფას-ის მიხედვით მიღებული თანხები გარკვეულწილად კორექტირდება სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად. საზედამხედველო კაპიტალის მეორე კომპონენტი მეორადი კაპიტალია, სადაც შედის მიმდინარე წლის მოგება/ზარალი, საერთო რეზერვები (არაუმეტეს რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 1.25%-ისა) და სუბორდინირებული გრძელვადიანი სესხი.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ბაზელ II/III-ის მიხედვით

2017 წლის 18 დეკემბერს, სებ-მა გამოსცა და დაამტკიცა ცვლილებები კაპიტალის ადეკვატურობის შესახებ რეგულაციაში (გადაწყვეტილება #100/04), რომლითაც გადაიხედა მინიმალური კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები, რათა მოიცვას პილარ I-ის მოდელი და განსაზღვროს კაპიტალის კონსერვაციის, სისტემური რისკისა და კონტრაციკლური ბუფერები (პილარ I-ის ბუფერები).

(ათას ლარში)

32. კაპიტალის ადეკვატურობა (გაგრძელება)

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საერთო პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალისა და სრული კაპიტალის კოეფიციენტები განისაზღვრებოდა 4.50%-ით, 6.00%-ითა და 8.00%-ით, შესაბამისი თანმიმდევრობით, რომლებზეც დამატებით ბანკი ვალდებული იყო შეენარჩუნებინა პილარ I-ის ბუფერები და პილარ II-ის მოთხოვნები.

კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერის განაკვეთი 2.50%-ით, ხოლო კონტრციკლური ბუფერის - 0.00%-ით განისაზღვრა. პილარ I-ის ბუფერებში ცვლილებების შეტანა სეზ-ის უფლებამოსილებაა.

2017 წლის 18 დეკემბერს, პილარ I-ის ბუფერებზე დამატებით, სეზ-მა ასევე გამოსცა და დაამტკიცა პილარ II-ის მოთხოვნები. პილარ II-ის მოთხოვნები მოიცავს შემდეგ კაპიტალის ბუფერებს: არაჰეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი (CICR), წმინდა GRAPE (რისკების შეფასების საერთო პროგრამა) ბუფერი, საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერი და წმინდა სტრესტესტის (სტრესგამძლეობის ანალიზი) ბუფერი.

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს მოუხდა სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერის განაკვეთის შენარჩუნება 0.53%-ის დონეზე, ძირითადად, მომხმარებლებზე უცხოურ ვალუტაში გაცემული სესხების პროცენტული წილის გამო, და წმინდა GRAPE ბუფერის შენარჩუნება რისკის მიხედვით შეწონილი მთლიანი აქტივების 2.4%-ის დონეზე. ყველა დანარჩენი პილარ II-ის ბუფერის განაკვეთი ნულით განისაზღვრა (2018 წ.: 2.83%).

2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბაზელ II/III-ის სრული მოთხოვნების შესაბამისად, ბანკს მოეთხოვებოდა მინიმალური საზედამხებდევლო კაპიტალის კოეფიციენტის, საერთო პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტისა და პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტის შენარჩუნება 13.43%-ის, 7.66%-ისა და 9.38%-ის ოდენობით, შესაბამისი თანმიმდევრობით (2018 წ.: 13.33%, 7.72% და 9.46%).

ბანკი აკმაყოფილებდა კაპიტალის ადეკვატურობის ამ კოეფიციენტებს 2019 წლისა და 2018 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები იყო:

	2019	2018
ძირითადი პირველადი კაპიტალი	131,507	109,228
დამატებითი პირველადი კაპიტალი	–	–
პირველადი კაპიტალი	131,507	109,228
მეორადი კაპიტალი	31,101	12,796
სულ საზედამხებდევლო კაპიტალი	162,608	122,024
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	996,558	839,340
ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	13.2%	13.01%
სულ პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	13.2%	13.01%
საზედამხებდევლო კაპიტალის კოეფიციენტი	16.32%	14.54%

(ათას ლარში)

33. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები

მაკროეკონომიკური გარემო და COVID-19-ის პანდემიასთან დაკავშირებული ახალი გამოწვევების გადაჭრის ზომები

COVID-19-ის პანდემიის მაკროეკონომიკური შედეგები

2020 წლის მარტში ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ ახალი კორონავირუსი („COVID-19“) პანდემიად გამოაცხადა. ჯერჯერობით გაურკვეველია, რამდენად შეაფერხებს ეს პანდემია მსოფლიო ეკონომიკის განვითარებას და რა გავლენას იქონიებს საქართველოს ეკონომიკაზე. COVID-19-ით ინფიცირების პირველი შემთხვევა საქართველოში დაავადებათა კონტროლის ეროვნულმა ცენტრმა 2020 წლის თებერვალში დაადასტურა. COVID-19-ის გავრცელების შესაჩერებლად საქართველოს მთავრობამ მთელი რიგი ზომები მიიღო, რამაც სოციალურ-ეკონომიკურ გარემოზე მნიშვნელოვანი გავლენა იქონია. მიუხედავად იმისა, რომ მთავრობამ საქართველოში ყოველგვარი ბიზნესი შეაჩერა, საბანკო სექტორი ფუნქციონირებას განაგრძობს.

COVID-19-ის პანდემიის ზეგავლენა საქართველოს ეკონომიკაზე გამოიხატება შიდა მოხმარების და ინვესტიციის, ტურიზმისა და მონათესავე ბიზნესების, ვაჭრობის, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების, გადარიცხვების შემცირებაში და სხვა დარგებზე ამის გავლენაში, ასევე უცხოურ ვალუტებთან მიმართებით ლარის მერყეობაში.

საქართველოს მთავრობამ გამოაცხადა, რომ 3.5 მილიარდი ლარი გამოჰყო ქვეყნის ეკონომიკაზე COVID-19-ის გლობალური გავრცელების პოტენციური უარყოფითი ზემოქმედების შემცირების ღონისძიებებისთვის, რაც, სხვებთან ერთად, შემდეგ ზომებსაც მოიცავს:

- ▶ დაზარალებული მოსახლეობის პირდაპირი ფინანსური დახმარება;
- ▶ მცირე გრანტების და დახმარების პროგრამები სოფლის მეურნეობისთვის;
- ▶ ქონების და საშემოსავლო გადასახადების ოთხი თვით გადავადება ტურიზმის სექტორში მოქმედი კომპანიებისთვის;
- ▶ კომპანიებისთვის გაორმაგებული დღგ-ის დაბრუნება მათი საბრუნავი კაპიტალის მხარდასაჭერად;
- ▶ სახელმწიფო პროგრამის შემუშავება 4-50-ნომრიანი სასტუმროებისთვის ექვსთვიანი პერიოდის განმავლობაში საბანკო სესხებზე პროცენტის გადახდების თანადაფინანსებისთვის;
- ▶ კაპიტალური დანახარჯების პროექტების წახალისება ეკონომიკაში დამატებითი დაბანდების მიზნით;
- ▶ ფასების ფიქსაცია გარკვეულ საკვებ პროდუქტებზე შესაბამისი ბიზნესების სუბსიდირების გზით.

სებ-მა შემდეგი ზომები მიიღო საბანკო სექტორის მხარდასაჭერად:

- ▶ დაზარალებული დარგებისთვის სესხებზე სამთვლიანი საშელავათო პერიოდის დაწესება სებ-ის მიერ არ ჩაითვლება რესტრუქტურისაზიად ზარალისთვის სავალდებულო რეზერვების შექმნისა და კაპიტალის ადეკვატურობის მიზნებისთვის;
- ▶ კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნებზე გათვალისწინებული შეღავათები, მათ შორის დამატებითი პირველადი კაპიტალის და პირველადი კაპიტალის მოთხოვნების გადავადება და ბანკებისთვის 2.5%-იანი ძირითადი პირველადი კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერის გამოყენების საშუალების მიცემა;
- ▶ საცალო კრედიტების გარკვეული რეგულაციების შემსუბუქება, რომლებიც უკავშირდება შემოსავლის დადასტურებას, სესხის უზრუნველყოფის კოეფიციენტებს და იპოთეკის მაქსიმალური თანხის პირობებს;
- ▶ კომერციული ბანკებისთვის და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისთვის ლარში ლიკვიდურობის უზრუნველყოფა სვოპ ოპერაციებით, რომელთა მაქსიმალური ლიმიტი 400 მილიონი აშშ დოლარია.

COVID-19-ის პანდემიის შედეგები ბანკზე

COVID-19-ის პანდემიის გამო ბანკმა დანერგა სტრესგამძლეობის რამდენიმე პროტოკოლი და საქმიანობის უწყვეტობის კომპლექსური გეგმა, რომელთა მიზანია თანამშრომლებისა და მომხმარებლების ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების დაცვა. ბანკის საგანგებო სიტუაციების მართვის კომიტეტი ყოველკვირა იკრიბება კრიზისზე რეაგირების გეგმის გადასახედად და გასახილვლად. გეგმა შემდეგ განიხილება სამეთვალყურეო საბჭოს რიგგარეშე კრებებზე, რომელიც ყოველ ორ კვირაში ერთხელ ან საჭიროებისამებრ ტარდება.

(ათას ლარში)

33. ანგარიშგების პერიოდის შემდგომი მოვლენები (გაგრძელება)**მაკროეკონომიკური გარემო და COVID-19-ის პანდემიასთან დაკავშირებული ახალი გამოწვევების გადაჭრის ზომები (გაგრძელება)**

ხელმძღვანელობის აზრით, კრიზისის მიმართ ბანკისა და მისი ბიზნესმოდელის გამძლეობის შეფასებისთვის შემდეგი ფაქტორებია აქტუალური:

- ▶ ბანკის სასესხო პორტფელის 90%-ზე მეტი გამოხატულია ლარში, რაც ამცირებს უცხოურ ვალუტებთან მიმართებით ლარის გაუფასურების უარყოფით ეფექტს;
- ▶ აგროსესხები მთლიანი სასესხო პორტფელის დაახლოებით 52%-ს შეადგენს და ხელმძღვანელობა მოელოდა, რომ ეს სეგმენტი კრიზისის მიმართ ყველაზე გამძლე იქნება. ბანკის დაუფარავი დავალიანება ტურიზმის სეგმენტში 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 48,889 ლარი იყო (ბანკის საერთო სასესხო პორტფელის 5.8%);
- ▶ ბანკი არ არის დამოკიდებული მომხმარებელთა ანაზრებზე, რომლებზეც ბანკის მთლიანი დაფინანსების 11% მოდის;
- ▶ 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს საკმარისი მარაგები აქვს, რომ აკმაყოფილებდეს ლიკვიდურობის და კაპიტალის ადეკვატურობის პრუდენციულ კოეფიციენტებს;
- ▶ ბანკის მფლობელებმა გააუქმეს დივიდენდის განაწილება 2019 წლისთვის და ბანკს ეხმარებიან კრიზისის მართვაში. Triodos SICAV II-მა (Triodos Microfinance Fund) და Triodos Custody B.V., Triodos Fair Share Fund-მა, როგორც მფლობელებმა, 2020 წლის აპრილში 13,644 ლარის სუბორდინირებული სესხი გამოჰყვეს ბანკის საზედამხედველო კაპიტალისთვის.

ბანკის ხელმძღვანელობამ საქმიანობის უწყვეტობის გეგმის ფარგლებში შეიმუშავა სტრესული სცენარი, რომელიც ამ ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად დამტკიცების თარიღიდან მინიმუმ 12-თვიან პერიოდს მოიცავს. სტრესული სცენარი შემდეგ ძირითად დაშვებებს ეყრდნობა:

- ▶ 2020 წლის ივნისში ანაზრების გადინება და საპროცენტო განაკვეთების ზრდა ანაზრების გარკვეულ კატეგორიებზე;
- ▶ რისკის ხარჯის კოეფიციენტის ზრდა, ან
- ▶ სესხის ძირითადი თანხის შენატანებისა და გადასახდელი პროცენტის შემცირება რესტრუქტურიზაციის, საშეღავათო პერიოდებისა და რისკის ხარჯის ზრდის გამო.

ბანკი ინტენსიურად მუშაობს კრედიტორებთან ახალი დაფინანსების მოსაპოვებლად და არსებული კრედიტების პირობების გადასახედად. 2020 წლის იანვარ-აპრილში ბანკმა მოიზიდა 160,857 ლარის ახალი ნასესხები სახსრები საერთაშორისო ფინანსური დაწესებულებებისგან (საიდანაც 13,644 სუბორდინირებული ვალია) და დათანხმდა 2020 წელს დასაფარი გადახდების გადავადებას 65,563 ლარის საბალანსო ღირებულების სესხებზე, 2019 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით. 2020 წლის გადახდების შემდგომ პერიოდებზე გადავადების თაობაზე მოლაპარაკება სხვა კრედიტორებთანც მიმდინარეობს.

წინამდებარე დოკუმენტი წარმოადგენს შპს „იუაის“ მიერ 2020 წლის 30 აპრილს გამოშვებული ინგლისურენოვანი აუდიტის დასკვნის თარგმანს.

წინამდებარე თარგმანსა და აუდიტის დასკვნის ინგლისურენოვან ორიგინალს შორის შეუსაბამობის შემთხვევაში უპირატესობა ენიჭება ინგლისურენოვან ტექსტს.

სს „კრედო ბანკი“
2019 წლის მმართველობითი ანგარიშგება

ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებული ანგარიში

სს „კრედო ბანკის“ აქციონერებსა და სამეთვალყურეო საბჭოს,

სს „კრედო ბანკის“ 2019 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2020 წლის 30 აპრილს გაცემულ ჩვენს დასკვნაში გამოვთქვით არამოდიფიცირებული აუდიტორული მოსაზრება. აუდიტირებული ფინანსური ანგარიშგება არ ასახავს აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე ჩვენ მიერ გაცემული დასკვნის თარიღის შემდეგ მომხდარი მოვლენების შედეგებს. ჩვენ არ ჩავგიტარებია წლიურ ანგარიშში ასახული იმ მოვლენების შედეგების აუდიტი, რომლებიც დადგა ჩვენ მიერ აუდიტირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე გაცემული აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი აზრით, რომელიც ეყრდნობა აუდიტის ფარგლებში ჩატარებულ სამუშაოებს:

- მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული იმავე ფინანსური წლის ინფორმაცია, რომლისთვისაც მომზადდა ფინანსური ანგარიშგება, შესაბამისობაშია ფინანსურ ანგარიშგებასთან; და
- მმართველობით ანგარიშგებაში წარმოდგენილი ინფორმაცია აკმაყოფილებს ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლისა და შესაბამისი ნორმატიული აქტების მოთხოვნებს.

რუსლან ხოროშვილი,

შპს „იუაის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

28 სექტემბერი, 2020 წ.

შინაარსი

მმართველობითი ანგარიშგების წარდგენა	1
ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა.....	1
1. საქმიანობის მიმოხილვა.....	2
1.1 განვითარების გეგმები და მიმდინარე შედეგები	2
1.1.1 განვითარების გეგმები	2
1.1.2 ინფორმაცია ფილიალების საქმიანობის შესახებ.....	3
1.1.3 კვლევებისა და განვითარების სფეროში ჩატარებული ღონისძიებების მიმოხილვა3	
1.1.4 ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები	3
1.1.5 ინფორმაცია საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ	4
1.1.6 წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების შესახებ დამატებითი განმარტებები	4
1.2 ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები	4
1.2.1 საკრედიტო რისკი	4
1.2.2 საოპერაციო რისკი.....	7
1.2.3 საბაზრო რისკი.....	7
1.2.4 უცხოური ვალუტის გაცვლასთან დაკავშირებული რისკი	8
1.2.5 ლიკვიდურობასთან დაკავშირებული რისკი	8
1.2.6 საქმიანი რეპუტაციის დაკარგვასთან დაკავშირებული რისკი.....	9
1.2.7 COVID-19 პანდემიის მიზეზით გამოწველი რისკები.....	11
2. კორპორატიული ანგარიშგება.....	12
3. არაფინანსური ანგარიშგება.....	12
3.1 არაფინანსური საკითხები	12
3.1.1 გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული საკითხები	12
3.1.2 სოციალური და დასაქმების საკითხები	12
3.1.3 ადამიანის უფლებათა დაცვა	14
3.1.4 კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხები	14
3.2 ბიზნეს მოდელის მიმოხილვა.....	14
3.3 საქმიანობის რისკების ანალიზი.....	14
3.4 საქმიანობის ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები	15
3.5 გამოყენებული პოლიტიკების აღწერა	15

მმართველობითი ანგარიშგების წარდგენა

ანგარიშგება მომზადებულია „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის საფუძველზე.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა

ბანკის ხელმძღვანელობა ადასტურებს მოცემულ მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული ყველა მონაცემისა ინფორმაციის უტყუარობასა და სიზუსტეს. ანგარიშგება მომზადებულია სამეთვალყურეო საბჭოსთან შეთანხმებული შიდა კონტროლის პროცესების სრული დაცვით. ანგარიშგება აკმაყოფილებს „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მოთხოვნებს.

სს კრედო ბანკი

გენერალური დირექტორი

ზაალ ფირცხელავა

მმართველობითი ანგარიშგების წარდგენა

ანგარიშგება მომზადებულია „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის საფუძველზე.

ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობა

ბანკის ხელმძღვანელობა ადასტურებს მოცემულ მმართველობით ანგარიშგებაში ასახული ყველა მონაცემისა ინფორმაციის უტყუარობასა და სიზუსტეს. ანგარიშგება მომზადებულია სამეთვალყურეო საბჭოსთან შეთანხმებული შიდა კონტროლის პროცესების სრული დაცვით. ანგარიშგება აკმაყოფილებს „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მოთხოვნებს.

სს კრედო ბანკი

გენერალური დირექტორი

ზაალ ფირცხელავა

წინამდებარე ანგარიშგება ასახავს ორგანიზაცია კრედო ბანკის (შემდგომში მოხსენიებული როგორც „კრედო“) შესახებ ძირითად ინფორმაციას, რომელიც განკუთვნილია საზოგადოებრივი დაინტერესების მიზნებისათვის.

1. საქმიანობის მიმოხილვა

კრედო მოღვაწეობს საქართველოს ბაზარზე 1997 წლიდან, როცა ის დაარსდა ფონდის სახით საზღვარგარეთიდან მოზიდული ინვესტიციების საშუალებით ამერიკული ორგანიზაცია World Vision-ის მიერ. 2007 წელს კრედო გარდაიქმნა მიკროსაფინანსო ორგანიზაციად, რა სახითაც ის ეწეოდა საქმიანობას 2017 წლამდე. 2014 წელს კრედოს წილის 100% გაიყიდა და დღემდე აქციების უმრავლესობა ეკუთვნის გერმანიის რეზიდენტ ორგანიზაციას Access Holding AG. აქციების უმცირესობას ფლობენ ნიდერლანდების რეზიდენტი ორგანიზაციები Triodos SICAV II, Triodos Custody B.V. , ასევე ლუქსემბურგის რეზიდენტი ორგანიზაციები Responsibility Participations AG, ResponsAbility SICAV (Lux) და Credit Suisse Microfinance Fund Management Company. 2017 წელს კრედო გარდაიქმნა ბანკად.

მიუხედავად იმისა რომ კრედოს ძირითადი მიმართულება არის სასოფლო სამეურნეო ბიზნეს საჭიროებების დაკრედიტება, კრედოს მომხმარებელი არის ნებისმიერი მოლაქე, რომელსაც სურს ისარგებლოს საბანკო მომსახურებით, ეს იქნება სესხი, დანაზოგის განთავსება, გადარიცხვა თუ სხვა.

კრედოს არის ლიდერი მიკროსაფინანსო პროდუქტების ბაზარზე, სადაც წამყვანი მიმართულებაა სოფლის მეურნეობა. კრედო წარმოადგენს საქართველოში ერთ ერთ ყველაზე დიდ დამსაქმებელს. 2018 წლიდან კრედომ აქტიურად დაიწყო კლიენტებისგან ვადიანი დეპოზიტების და შემნახველი ანაზრების მიღება.

1.1 განვითარების გეგმები და მიმდინარე შედეგები

კრედო წარმოადგენს საქართველოს სასოფლო სამეურნეო სექტორში ერთ ერთ ყველაზე მსხვილ დამფინანსებელს. კრედოს საქმიანობა რეგულირდება ეროვნული ბანკის მიერ

1.1.1 განვითარების გეგმები

კრედოს განვითარების გეგმები უკავშირდება კრედოს როგორც ბანკის განვითარებას, რაც გულისხმობს საბანკო მომსახურებების დანერგვას, რაც კრედოს მისცემს საშუალებას მომხმარებლებს შესთავაზოს სრული სპექტრი საბანკო მომსახურებებისა.

„კრედოს“ სტრატეგია არის ინოვაციური ფინანსური და არაფინანსური პროდუქტების და განსაკუთრებულად ხარისხიანი მომსახურების მიწოდება მთელი საქართველოს მასშტაბით, განსაკუთრებით კი სოფლის მიკრო და მცირე მეწარმეებისთვის, მათი ოჯახებისთვის და თანამშრომლებისთვის.

მოკლე და საშუალოვადიან პერიოდებში „კრედიტ“ ფოკუსირებას მოახდენს ეფექტურობიდან მიღებულ სარგებელზე, რომლის მიზანია საქართველოს დაბალი და საშუალო შემოსავლიანი ფენისთვის ფინანსურ და არა-ფინანსურ მომსახურებაზე წვდომის გაუმჯობესების გაგრძელება. ეს გამოიწვევს პროდუქციისა და მომსახურების უფრო დივერსიფიცირებული სპექტრის შეთავაზებას კლიენტთა მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად და სხვა შეთავაზებებთან ერთად ასევე გათვალისწინებული იქნება ახალი სადაზღვევო პროდუქტები, მიმდინარე და შემნახველი ანგარიშები, მობილური ბანკინგი და სწავლებები სოფლის მეურნეობის დარგში.

„კრედიტ“ რისკის მართვის სტრატეგია მომდინარეობს მისი ბიზნეს სტრატეგიიდან და ბანკის რისკის პროფილის განსაზღვრისას ითვალისწინებს ბიზნეს მოდელისათვის დამახასიათებელ ყველა ფაქტორს

ბანკი გეგმავს სტაბილურ, მაგრამ აქტიურ განვითარებას, რაც ძირითადად გამოხატული იქნება საკრედიტო პორტფელის ზრდაში. ბანკი მთლიანად აცნობიერებს იმ რისკებს, რომლებიც დაკავშირებულია მის ბიზნეს მოდელთან და აქტიურ განვითარებასთან და უზრუნველყოფს სათანადო პლატფორმას იმისათვის, რომ შეამციროს ეს რისკები, ადეკვატური საზედამხებველო და ეკონომიკური კაპიტალის, ასევე სათანადო სტრუქტურის, პოლიტიკების, პროცედურებისა და ანგარიშგების ჩამოყალიბების გზით.

1.1.2 ინფორმაცია ფილიალების საქმიანობის შესახებ

2019 წლის ბოლოს კრედიტ ოპერირებდა 71 ფილიალის/სერვის ცენტრის საშუალებით. სერვის ცენტრები წარმოდგენილია საქართველოს თითქმის ყველა რეგიონალურ ცენტრსა თუ ქალაქში. სერვის ცენტრი მომხმარებლებს სთავაზობს მრავალი ტიპის საბანკო მომსახურებას.

1.1.3 კვლევებისა და განვითარების სფეროში ჩატარებული ღონისძიებების მიმოხილვა

კრედიტ მუდმივად ახორციელებს მომხმარებელთა კმაყოფილების კვლევას და საკუთარი თანამშრომლების მომსახურების ხარისხის კვლევას მისტიური მომხმარებლების საშუალებით. კვლევის შედეგებზე დაყრდნობით ყოველწლიურად ხდება ცვლილებები მომხმარებელზე გათვლილ პროდუქტებში და მომსახურების სტანდარტებში

1.1.4 ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

ფინანსური მაჩვენებლები^{000 ლარებში}

	2019	2018
წმინდა მოგება	29,539	20,191
მთლიანი აქტივები	1,010,232	776,623

არაფინანსური მაჩვენებლები

	2019	2018
ფილიალების რაოდენობა	71	68
თანამშრომლების რაოდენობა*	2,310	2,119
კლიენტების რაოდენობა	300,880	291,973

*არ მოიცავს სოფლის კონსულტების და გაყიდვების ოფიცრების რაოდენობას

გარემოს დაცვის მაჩვენებლები - არ შედის ძირითად მაჩვენებლებში კრედიტ საქმიანობის სპეციფიკიდან გამომდინარე

1.1.5 ინფორმაცია საკუთარი აქციების შეძენის შესახებ

საკუთარი აქციების გამოსყიდვა კრედოს მიერ არ მომხდარა

1.1.6 წლიურ ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების შესახებ დამატებითი განმარტებები

იხილეთ კრედოს აუდირებული ანგარიშგება, რომელიც განთავსებულია კრედოს ვებსაიტზე შემდეგ მისამართზე:

https://credobank.ge/app/uploads/2019/06/2018_eng.pdf

1.2 ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

კრედო თავის ძირითად რისკებად, რომლებმაც შესაძლოა მნიშვნელოვანი ეფექტი მოახდინონ ორგანიზაციის საქმიანობაზე, განიხილავს შემდეგი ტიპის კატეგორიებს

- ▶ საკრედიტო რისკი
- ▶ საოპერაციო რისკი
- ▶ საბაზრო რისკი
- ▶ ლიკვიდურობასთან დაკავშირებული რისკი
- ▶ საქმიანი რეპუტაციის დაკარგვასთან დაკავშირებული რისკი
- ▶ COVID 19 პანდემიის მიზეზით გამოწველი რისკები

1.2.1 საკრედიტო რისკი

ბანკის საკრედიტო სტრატეგიას წარმოადგენს დივერსიფიცირებული და რენტაბელური სასესხო პორტფელის შექმნა როგორც სოფლის, ისე ქალაქის ტერიტორიებზე, ამ პორტფელის უმაღლესი ხარისხის შენარჩუნების გზით. იმისათვის, რომ მოხდეს ჯანსაღი პორტფელის შექმნა და შენარჩუნება, სესხის გაცემის პროცესები და წესები შემუშავდა გონივრული წინდახედულობის პრინციპებზე დაყრდნობით.

საკრედიტო რისკი აშკარად ყველაზე არსებითი და მატერიალური ხასიათის რისკია „კრედო“-სთვის. კრედო დგამს შემდეგ ნაბიჯებს საკრედიტო რისკების შეფასებისა და მართვისთვის:

საკრედიტო რისკების მართვის სათანადო გარემოს შექმნა - ეს მიიღწევა წერილობითი საოპერაციო პოლიტიკის საფუძველზე, რომლის დანართებიც მოიცავს ინფორმაციას სამიზნე ბაზრებს, სასესხო პროდუქტების, საპროცენტო განაკვეთების, თანხობრივი ლომიტების აგრეთვე დამამტკიცებელი ერთეულების, გამონაკლისებისა და ანგარიშგების შესახებ. ბანკი განსაკუთრებულად დიდ მნიშვნელობას ანიჭებს პერსონალის რეგულარულ სწავლებას საკუთარ სასწავლო აკადემიაში, რეგულარული სემინარებისა და საწარმოო შეხვედრების დროს, კონტროლის მექანიზმებისა და ხარისხის გაუმჯობესების მიზნით. თანამშრომელთა კარიერა და დაწინაურების საფეხურები დაკავშირებულია პორტფელის ხარისხთან. წახალისების ყველა სქემას, მათ შორის მენეჯმენტისას, გააჩნია მიღწეული შედეგების ხარისხობრივი კომპონენტები.

ყველა საკრედიტო გადაწყვეტილება მიიღება საკრედიტო კომიტეტის მიერ, რომელიც შედგება სულ მცირე ორი წევრისგან, საამისოდ გამოყოფილი რისკების მენეჯმენტის დეპარტამენტის მიერ, ანუ არც-ერთ თანამშრომელს არ შეუძლია სესხის შესახებ ერთპიროვნული გადაწყვეტილების მიღება.

საკრედიტო რისკებს მონიტორინგს უწევს საკრედიტო დეპარტამენტი. არსებობს სესხის დამტკიცების რამოდენიმე დონე სესხის თანხის შესაბამისად.

„კრედო“ ცდილობს, შექმნას სესხის დროული და სწრაფი გადახდის პრაქტიკა იმ მსესხებლების წახალისებით, რომლებიც იცავენ სესხის პირობებს. ამისათვის ასეთ კლიენტებს სთავაზობს სამომავლოდ სესხის აღების შესაძლებლობას უკეთესი პირობებით. სესხის ოფიცრის მიერ მსესხებლის გადახდისუნარიანობის შეფასება, გულისხმობს არა მარტო საწარმოს ფულადი ნაკადების გამოთვლას და მისი ლიკვიდურობის შეფასებას, არამედ იმ მონაცემების შეფასებასაც, რომლებიც წარმოდგენილია ოფიციალურ საბუღალტრო აღრიცხვის წიგნებსა და/ან ჩანაწერებში (ასეთის არსებობის შემთხვევაში).

პრობლემური სესხების ამოღების სპეციალური განყოფილება, რომელიც დაკომპლექტებულია მრჩეველებით სამართლებრივ საკითხებში, ხელს უწყობენ პრობლემური ვალების ამოღებასთან დაკავშირებული საქმიანობის განხორციელებას. „კრედო“ ასევე იყენებს სტანდარტიზირებულ ქულების ბარათებს, (scorecards) რომელთა განახლება ხდება რეგულალურად და ამგვარად ხდება თაღლითობასთან დაკავშირებული რისკების შემცირება.

ფუნქციონირება კრედიტის გაცემის ჯანსაღი პროცესით - კრედიტის გაცემა გულისხმობს სხვადასხვა ელემენტის გათვალისწინებას, რომლებიც აღწერილია საოპერაციო პოლიტიკაში. აღნიშნული პროცესი ასევე ითვალისწინებს სადაზღვევო კომპანიებთან თანამშრომლობას კრედიტის დაუბრუნებლობასთან დაკავშირებული რისკების შესამცირებლად (მაგ; მოსავლის დაზღვევა, მსესხებლის სიცოცხლის დაზღვევა და ა.შ). აღნიშნული სადაზღვევო პროდუქტების მიზანია სასესხო პორტფელისთვის კრედიტის დაუბრუნებლობასთან დაკავშირებული შესაძლო რისკის შერბილება. სესხის ანალიზისას ძირითადი ფოკუსირება ხდება მომავლი კლიენტის გადახდის უნარიანობასა და მის სურვილზე, გადაიხადოს სესხი; ამისათვის კი პირველ რიგში ხდება ბიზნესის ფულადი ნაკადების ზედმიწევნითი გამოთვლა. სესხის უზრუნველყოფის სახით წარმოდგენილი აქტივებისა და მათი პროფესიონალური შეფასების არსებობისას, ხდება უზრუნველყოფის გათვალისწინება გადაწყვეტილების მიღების პროცესში, თუმცა ანალიზის ამ ასპექტს გადაწყვეტილების მიღების იერარქიაში მხოლოდ მეორადი რანგი უკავია.

კრედიტის სათანადო მართვის, შეფასებისა და მონიტორინგის პროცესების დაცვა - ეს გულისხმობს იმ რამოდენიმე ძირითადი საყურადღებო საკითხის რეგულარულ მონიტორინგს, რაც დავშირებულია ინდივიდუალურ და და ურთიერთდაკავშირებულ მსესხებელთა ჯგუფებთან. აღნიშნული მოიცავს მსესხებლის ან კონტრაქტის მიმდინარე ფინანსურ მდგომარეობის მონიტორინგს, არსებულ გადახდის გრაფიკთან ვალდებულებების შესრულების შესაბამისობას, უზრუნველყოფის საკმარისობის მონიტორინგს, ასევე დაკავშირებული მსესხებლების მონიტორინგს რისკის კონცენტრაციის თავიდან აცილების მიზნით. განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობათ რეფინანსირებულ/რესტრუქტურირებულ მსესხებლებთან დაკავშირებულ რისკებს, როდესაც ბანკი იყენებს სათანადო ხელშეკრულების პირობებს და მისი მიღებისთვის აუცილებელ კრიტერიუმებს, ატარებს კრედიტის ინტენსიურ კონტროლს და რეფინანსირების/რესტრუქტურიზაციის ზედმიწევნით მონიტორინგს იმისათვის, რომ შეინარჩუნოს მაღალი ხარისხის სასესხო პორტფელი;

სათანადო ანგარიშგება პორტფელის ხარისხის შესახებ - პორტფელის ხარისხისა და სესხის ლიმიტების შესახებ რეგულარულად დგება ანგარიშგებები და წარედგინება ბანკის მენეჯმენტს სასესიო პორტფელის ანგარიშგებების მეშვეობით. ბანკი ახდენს კრედიტების კლასიფიკაციას პრობლემური და უპრობლემო სესხების სახით, და ქმნის სათანადო რეზერვებს სესხებთან დაკავშირებული შესაძლო ზარალის დაფარვის მიზნით, ადგილობრივი რეგულაციების შესაბამისად. პორტფელის შესახებ ანგარიშგება შეიცავს ინფორმაციას პორტფელის თანხებისა და გადასახდელების მიხედვით განაწილების შესახებ, ასევე სექტორებისა და რეგიონების, ვალუტებისა და პროდუქტების და ა.შ. მიხედვით.

რეგისტრირებული უზრუნველყოფა - საკრედიტო რისკის მიტიგაციის უმნიშვნელოვანეს სახეობას წარმოადგენს სათანადო წესით რეგისტრირებული სესხის უზრუნველყოფა. „კრედოს“ მიერ უზრუნველყოფად გამოყენებულია: უძრავი ქონება, მოძრავი ქონება, მესამე პირის გარანტია, ძვირფასეულობა. უზრუნველყოფის სათანადო რეგისტრაციამდე ის შეფასებული უნდა იქნას შესაბამისი კომპეტენციის მქონე, დამოუკიდებელი ექსპერტ შემფასებლის მიერ. საოპერაციო პოლიტიკაში დეტალურად აღწერილია შეფასების პროცედურები. ამა თუ იმ სერვის ცენტრის მომსახურე ექსპერტ შემფასებლის როტაცია ხდება ყოველ კვარტალში ერთხელ. უზრუნველყოფად უძრავი ქონების გამოყენებისას, მსესხებელი თავად უნდა იყოს ამ ქონების მესაკუთრე, თუ ეს პირობა არ სრულდება იპოთეკის რეგისტრაციის გარდა, ქონების მესაკუთრე ამავედროულად უნდა იყოს მსესხებლის გარანტორიც.

უცხოური ვალუტის გაცვლით კურსთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკები (CICR) სავალუტო კურსთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკები რელევანტურია ბანკის უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული მთლიანი პორტფელისთვის, გარდა ჰეჯირებული მსესხებლების შემთხვევებისა, როდესაც კლიენტის შემოსავალი იგივე ვალუტაშია ნომინირებული, რაც სესხი. საკრედიტო პორტფელში, უცხოური ვალუტის გაცვლასთან დაკავშირებული რისკის შესამცირებლად, კრედიტის გაცემის პროცესში გათვალისწინებულია შემდეგი წესები:

კრედოს გააჩნია თანმიმდევრული მიდგომა CICR-ის რისკთან დაკავშირებით - უცხოურ ვალუტაში გაცემულ სესხებზე საკრედიტო ბუფერის დაწესების გზით. აღნიშნული მიიღწევა კლიენტების შემოსავლების ფაქტიურ გაცვლით კურსთან შედარებით უფრო კონსერვატიულ გაცვლით კურსზე გაყოფის გზით და შესაბამისად კლიენტის გადახდის უნარიანობის ანალიზისას, სესხის მომსახურეობის უფრო კონსერვატიული კოეფიციენტის მხედველობაში მიღებით, ვიდრე ეს ლარში გაცემული სესხების შემთხვევაში ხდება.

კონტრაჰენტის საკრედიტო რისკი - ეს რისკი დაკავშირებულია ამა თუ იმ გარიგების კონტრაჰენტის მიერ ვალდებულებების შეუსრულებლობის რისკთან და გულისხმობს კონტრაჰენტის შესაძლო დეფოლტს გარიგების შესრულებამდე ანუ ფულადი ნაკადებით საბოლოო ანგარიშსწორებამდე. კონტრაჰენტის საკრედიტო რისკი გაითვალისწინება საპროცენტო განაკვეთთან და უცხოური ვალუტის გაცვლასთან დაკავშირებულ იმ ოპერაციებთან მიმართებაში, რომელთა განხორციელება დაგეგმილია მომავალში - შესაბამისი ხელშეკრულებით დადგენილ ვადებში. ამ ტიპის ოპერაციებს განეკუთვნება ფიუჩერსი, სვოპები, ოპციონები და სხვა დერივატივები.

აღნიშნული რისკის მიტიგაციისათვის „კრედო“ ბანკს შემუშავებული აქვს ლიმიტების სისტემა თითოეული კონტრაჰენტის მიმართ განსახორციელებელი სახაზინო ოპერაციების სახეობების მიხედვით. ეს ლიმიტები განსაზღვრულია ფინანსური რისკის მართვის პოლიტიკით, რომელიც დამტკიცებულია ALCO-ს და სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ. ლიმიტები განიხილება ყოველწლიურად და ყველა შემთხვევაში მაშინ, როდესაც პარტნიორის შესახებ სათანადო ინფორმაციას შეიტყობს ბანკი. კონტრაჰენტის ყველა ლიმიტი მტკიცდება და რეგულარულად განიხილება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ.

1.2.2 საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი შეიძლება წარმოიშვას შიდა პროცესების ან სისტემების არაადეკვატური ფუნქციონირების შედეგად, გარე მოვლენების (ხდომილებების) გამო, ასევე თანამშრომლების მიერ ვალდებულებების არაადეკვატურად შესრულების ან სავალდებულო პირობების, კონტრაქტებისა და შიდა რეგულაციების დარღვევის ან შეუსრულებლობის შედეგად. საოპერაციო რისკი მოიცავს სამართლებრივ რისკს, თუმცა გამორიცხავს რეპუტაციის და სტრატეგიულ რისკებს.

იმისათვის, რომ მოხდეს საოპერაციო რისკის შეფასება და მართვა, „კრედო ბანკი“ იყენებს შემდეგ საშუალებებს და დგამს შემდეგ ნაბიჯებს:

რისკების რუკა - ბანკის საოპერაციო რისკის პოლიტიკა უზრუნველყოფს კომპლექსურ ჩარჩოს საოპერაციო რისკის იდენტიფიცირების, შეფასებისა და მართვისთვის. პოლიტიკა აყალიბებს იმ პრინციპებს, თუ როგორ უნდა მოხდეს საოპერაციო რისკის იდენტიფიცირება, შეფასება, მონიტორინგი და კონტროლი ან შერბილება;

საოპერაციო რისკის იდენტიფიცირება, შეფასება, მონიტორინგი და შერბილება - მოიცავს შემოწმებების სისტემას საოპერაციო რისკის გარემოს ძლიერი და სუსტი მხარეების იდენტიფიცირების მიზნით;

ბანკის საოპერაციო რისკის მართვასთან დაკავშირებული ღონისძიებები მოიცავს შემდეგს:

ზარალის შესახებ მონაცემების შეგროვება - დაფიქსირებული ზარალის შესახებ მონაცემების შეგროვება ბიზნეს ერთეულების ჩართვის გზით (მონაცემთა დეცენტრალიზირებული შეგროვება);

თვით-შეფასება - არსებული რისკებისა და ზარალის შესაძლო მოვლენების შეფასება (ასევე ფასდება სიხშირე და სიმკაცრე) ბიზნეს ერთეულების ჩართვის და სათანადო ბიზნეს პროცესების რისკზე პასუხისმგებელი პირების გამოკითხვის საფუძველზე;

რისკის შერბილების ღონისძიებების განსაზღვრა და მათი მონიტორინგი - ზარალის შესახებ შეგროვილ მონაცემებზე და თვით-შეფასების შედეგებზე დაყრდნობით.

საოპერაციო რისკის მართვა ბანკში ხორციელდება სამ დონეზე (ბიზნეს ერთეულების/დეპარტამენტების დონეზე, საოპერაციო რისკის ერთეულის დონეზე/რისკის კომიტეტისა და ასევე აუდიტის დონეებზე)

1.2.3 საბაზრო რისკი

„კრედო“-სათვის რელევანტურია ორი ტიპის საბაზრო რისკი - ბანკის სასესხო პორტფელის საპროცენტო განაკვეთთან დაკავშირებული რისკი და უცხოური ვალუტის გაცვლის კურსთან დაკავშირებული რისკი. ორივე მათგანი დეტალურად აღწერილია ქვემოთ.

ბანკის პორტფელის საპროცენტო განაკვეთთან დაკავშირებული რისკი - საპროცენტო განაკვეთთან დაკავშირებული რისკი არის არსებული ან მოსალოდნელი რისკი, რაც დაკავშირებულია როგორც შემოსავლების ისე კაპიტალის შესაძლო შემცირებასთან და რისი მიზეზიც შეიძლება იყოს საპროცენტო განაკვეთების არასასურველი ცვლილებება. რამდენადაც „კრედოს“ არ გააჩნია სავაჭრო პორტფელი, რელევანტურია მხოლოდ საბანკო პორტფელთან დაკავშირებული რისკები.

„კრედოსათვის“ აქტუალური საპროცენტო განაკვეთებთან დაკავშირებული რისკების ტიპებია:

გადაფასებასთან დაკავშირებული რისკი, ანუ რისკი, რომელიც წარმოიშობა დებიტორული და კრედიტორული ვალდებულებების განსხვავებული ვადიანობის სტრუქტურის გამო და ისეთი განფასების შედეგად, რომელსაც საფუძვლად უდევს სხვადასხვა საპროცენტო განაკვეთების გადაფასების სხვადასხვა პერიოდი;

რენტაბელობის დაკარგვასთან დაკავშირებული რისკი, ანუ რისკი, რომელიც წარმოიშობა რენტაბელობის მრუდის ზომისა და დახრილობის ცვლილებების გამო;

გადაფასებასთან დაკავშირებულ რისკს ადგილი აქვს მაშინ, როდესაც არ არსებობს თანხვედრა აქტივების და ვალდებულებების ვადიანობის სტრუქტურებს შორის და იმ შემთხვევაში, თუ საპროცენტო განაკვეთების გადახედვა ხორციელდება დროის სხვადასხვა ინტერვალში ან განსხვავებული ტიპის საპროცენტო განაკვეთების საფუძველზე (მაგ: აქტივები გაცემულია ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთებით, ხოლო ვალდებულებები მიღებულია ცვლადი საპროცენტო განაკვეთებით). „კრედო“ ახორციელებს საპროცენტო განაკვეთებთან დაკავშირებული რისკების მართვასა და მონიტორინგს საპროცენტო განაკვეთების გადაფასების ვადიანობასთან დაკავშირებული გეპ ანალიზის მეშვეობით.

1.2.4 უცხოური ვალუტის გაცვლასთან დაკავშირებული რისკი

ასეთი რისკი მომდინარეობს კონკრეტული ვალუტის მიხედვით ღია ან არათანაბრად ჰეჯირებული პოზიციების არსებობის შემთხვევაში უცხოური ვალუტის გაცვლის კურსის მოულოდნელი ცვლილებების შედეგად (რამაც შეიძლება გამოიწვიოს ბანკის ზარალი ადგილობრივ და საანგარიშგებო ვალუტაში).

სავალუტო პოზიციების მართვა ხდება ბანკის ფინანსური რისკის მართვის პოლიტიკის მიხედვით. სავალუტო პოზიციის გამოთვლა ხორციელდება სეზ-ის რეგულაციების შესაბამისად და ხდება საბალანსო და კრებსითი ღია სავალუტო პოზიციის ლიმიტის ყოველდღიური მონიტორინგი და დაცვა.

1.2.5 ლიკვიდურობასთან დაკავშირებული რისკი

ლიკვიდურობა წარმოადგენს ბანკის უნარს ერთის მხრივ დააფინანსოს აქტივების ზრდა, მეორეს მხრივ შეასრულოს ვადა დამდგარი გასადახდელი ვალდებულებები და ამავდროულად არ განიცადოს დაუშვებელი ზარალი. ფაქტიურად ყველა ფინანსური ტრანზაქცია ან ვალდებულება შეიცავს ინფორმაციას ბანკის ლიკვიდურობასთან დაკავშირებით.

ლიკვიდურობის რისკის ეფექტური მართვა ხელს უწყობს ბანკის უნარიანობას დააკმაყოფილოს დაუგეგმავი (მოულოდნელი) ვალდებულებები, რომლებიც შეიძლება წარმოიშვას გარეშე მოვლენების და/ან სხვა დაინტერესებული პირების (კრედიტორების) ქცევის გამო. ლიკვიდურობის რისკის მართვა განსაკუთრებულად მნიშვნელოვანია, რადგან ლიკვიდურობის ნაკლებობამ ერთ საბანკო ინსტიტუტში შეიძლება გამოიწვიოს სისტემური შედეგები.

„კრედოს“ საშუალო ვადიანი პერსპექტივაში, ანაბრები (დეპოზიტები) შეზღუდულ როლს ითამაშებენ დაფინანსებაში. ლიკვიდურობის რისკის მთავარი წყარო მომდინარეობს ინსტიტუციონალური (საბაზრო) დაფინანსების განახლებიდან. ამ სახსრების გადახდის ვადების დეტალურად დაგეგმვა და მართვა, წარმოადგენს „კრედოს“ ლიკვიდურობის რისკის მართვის ძირითად ელემენტს:

დაფინანსებასთან დაკავშირებული გადაწყვეტილებები მიიღება ALCO-ს რეგულალურ სხდომებზე, რომლებიც ტარდება სულ მცირე ყოველთვიურად ან უფრო ხშირად, თუ ეს საჭიროა;

ლიკვიდურობის პოზიცია ფასდება ყოველთვიურად, ლიკვიდურობის კოეფიციენტების გამოყენებით, რომლებიც განსაზღვრულია ფინანსური რისკის მართვის პოლიტიკით;

გარდა ამისა, ბანკის სახაზინო დეპარტამენტი ახორციელებს პოზიციის ყოველდღიურ მონიტორინგს და უზრუნველყოფს შესაბამისი ლიკვიდურობის პოზიციების შენარჩუნებას იმ შიდა ლიმიტების ფარგლებში, რომლებიც დაწესებულია ისტორიულ მონაცემებზე დაყრდნობით და ამავდროულად ითვალისწინებს ისეთ სათანადო შიდა და გარე ფაქტორებს, როგორიცაა ხარჯებისა და განაცემების სეზონურობა.

იმისათვის, რომ თავიდან იქნას აცილებული ზედმეტი ლიკვიდურობა, ბანკი ახორციელებს ჭარბი ლიკვიდობის ალოკაციას მოკლევადიანი დეპოზიტების სახით კონტრაქტ ბანკებში, თითოეული კონტრაგენტისათვის სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილი ლიმიტების ფარგლებში. აღნიშნული ლიმიტების განახლება ხდება რეგულარულად. ბანკი ცდილობს მაქსიმალურად მოახდინოს საკუთარი კონტრაქტების მიხედვით აქტივების დივერსიფიკაცია იმის გათვალისწინებით, რომ უპირატესობა ენიჭება ტოპ-რეიტინგის მქონე ბანკებს საქართველოში.

1.2.6 საქმიანი რეპუტაციის დაკარგვასთან დაკავშირებული რისკი

საქმიანი რეპუტაციის დაკარგვასთან დაკავშირებული რისკი არის მიმდინარე ან შესაძლო ირიბი რისკი, რომელიც ემუქრება შემოსავლებისა და კაპიტალის დაკარგვას და მომდინარეობს კლიენტების, კონტრაქტების, აქციონერების, ინვესტორების ან მარეგულირებლების მხრიდან ფინანსური ინტიტუტების იმიჯის უარყოფითად აღქმიდან. ეს თავისთავად გამხატულებას პოლობს იმ ფაქტში, რომ გარეშე მოსაზრება ორგანიზაციასთან დაკავშირებით ნაკლებად ხელსაყრელია, ვიდრე სასურველი.

საქმიანი რეპუტაციის დაკარგვასთან დაკავშირებული რისკი შეიძლება წარმოიშვას საბანკო სფეროს სტანდარტებთან შეუსაბამობის გამო, ვალდებულებების შეუსრულებლობასთან დაკავშირებით, სამართლიანი საბაზრო პრაქტიკის არარსებობის გამო, დაბალი ან სავალალო მომსახურების ხარისხის, ბიზნესის არასათანადო წარმართვის ან მარეგულირებელი ორგანოს არასასურველი მოსაზრების ან მოქმედებების გამო.

საქმიანი რეპუტაციის დაკარგვასთან დაკავშირებული რისკის მართვა ხორციელდება რამოდენიმე პროცესისა და კრედიტ ბანკის სტრუქტურული ერთეულების მეშვეობით:

კრედიტს ჰყავს ძლიერი და რესპექტაბელური აქციონერები და სავალო ინსტრუმენტების ინვესტორები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ვალდებულებების შესრულებას საერთაშორისო სტანდარტებისა და პრაქტიკების შესაბამისად, განსაკუთრებით კი ეს ეხება: მომხმარებელთა ინტერესების დაცვას, AML-ს, კორპორატიულ მართვას, გარემოზე ზემოქმედებასა და სოციალური რისკების მართვას;

Access Holding AG-მ, რომელიც წარმოადგენს კრედიტს მშობელ კომპანიას, დანერგა მომხმარებლების დაცვის საერთო მაღალდებულებელი პოლიტიკა მის მიერ დაფუძნებულ ყველა კომპანიაში. აღნიშნული პოლიტიკა მოითხოვს რეგულარულ ანგარიშგებას მომხმარებლების დაცვასთან დაკავშირებული საკითხებზე;

კრედოს გააჩნია გარემოსა და სოციალური ეფექტურობის მკაცრი პოლიტიკა, რომელიც, სხვა საკითხებთან ერთად, არეგულირებს თანამშრომლის სამუშაო პირობებს, ბავშვის შრომასა და „კრედოს“ საინვესტიციო პოლიტიკას. ბანკის სესხის გაცემასთან დაკავშირებული საქმიანობა შემოიფარგლება გამონაკლისების სიით, ყველა პოტენციური კლიენტი და ბიზნესები დაფინანსებამდე მოწმდება ამ სიის საფუძველზე. კრედო რეგულარულად მოახსენებს საკუთარ აქციონერებს და მისი დამფინანსებელი პარტნიორების უმრავლესობას გარემოსა და სოციალურ საკითხებთან დაკავშირებით. რეგულარად ხდება ES პოლიტიკის განახლება და განხილვა და ექვემდებარება ინვესტიორების მიერ მათი ფინანსური მდგომარეობის ხშირ შემოწმებას;

„კრედოს“ აქციონერები აწესებენ საოპერაციო პოლიტიკას, რომელიც ნათლად განსაზღვრავს ორგანიზაციის იმ მინიმალურ სტანდარტებს, რომლებიც დაკავშირებულია მომხმარებლებზე ფოკუსირებასთან, საინვესტიციო პოლიტიკასთან, კრედიტის გადახდისუნარიანობის შეფასების სტანდარტებთან, თანამშრომლებთან მოპყრობასთან და სხვა გარე დაინტერესებულ მხარესთან ურთიერთობასთან;

აქციონერების მიერ განსაზღვრულია „კრედო“-ს ვალდებულება, შეარჩიოს მხოლოდ ტოპ აუდიტორული კომპანიებიდან ერთ-ერთი, მისი ფინანსური ანგარიშგებების გარე აუდიტორული ყოველწლიური შემოწმების მიზნით. ასევე შეინარჩუნოს სადაზღვევო მომსახურება ისეთ რესპექტაბელურ კომპანიებთან, რომლებიც აზღვევენ კლიენტთა ლოიალურობას, ნაღდ ფულს, ელექტრონულ თაღლითობას, ძირითად საშუალებებს, დირექტორებისა და ოფიცრების პასუხისმგებლობას;

კრედოს გააჩნია ქოლ ცენტრის განყოფილება, რაც აძლიერებს მომხმარებლების მხრიდან უკუკავშირის საშუალებას საჩივრებთან და წინადადებებთან დაკავშირებით;

კრედო ფლობს სასწავლო აკადემიას, სადაც იგი ასწავლის და გადაამზადებს პერსონალს მთელი წლის განმავლობაში. სწავლების ფუნქციები მოიცავს კრედოს მისიას, სამიზნე ჯგუფებს, კრედიტის გადახდისუნარიანობის სტანდარტებს, ქცევის კოდექსს, გარემოს დაცვასა და სოციალურ მართვას და AML-ს;

კრედოს გააჩნია დეტალური წერილობითი კლინეტთა მომსახურების სტანდარტები საკუთარი პერსონალისა და ფილიალებისთვის. ხორციელდება სტანდარტების რეგულარული მონიტორინგი და შეფასება კლიენტთა მომსახურების კონტროლის განყოფილების მიერ და ყოველწლიურად გარე მისტიური მომხმარებლების მიერ;

კრედო ატარებს ფოკუს ჯგუფების ყოველწლიურ გამოკითხვებს და რეგულარ კვლევებს ბაზრებზე, პროდუქტებზე და არსებულ კლიენტებზე. კლიენტების შენარჩუნების კოეფიციენტის მონიტორინგი ხდება ყოველთვიურად.

ბიზნეს რეპუტაციის დაკარგვასთან დაკავშირებული რისკის მართვა ხდება პოლიტიკებითა და პროცესებით, კაპიტალის გამოყოფა არ ხდება.

1.2.7 COVID-19 პანდემიის მიზეზით გამოწვეული რისკები

2020 წლის მარტში ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციამ ახალი კორონავირუსი („COVID-19“) პანდემიად გამოაცხადა.

COVID-19-ის პანდემიის გამო ბანკმა დაანერგა სტრესგამძლეობის რამდენიმე პროტოკოლი და საქმიანობის უწყვეტობის კომპლექსური გეგმა, რომელთა მიზანიც თანამშრომლებისა და მომხმარებლების ჯანმრთელობისა და უსაფრთხოების დაცვაა.

კრიზისის მიმართ ბანკისა და მისი ბიზნესმოდელის გამძლეობის შეფასებისთვის აქტუალურ ფაქტორებზე უფრო დეტალური ინფორმაცია მოცემულია ფინანსური ანგარიშგების 33-ე შენიშვნაში.

ბანკის ხელმძღვანელობამ საქმიანობის უწყვეტობის გეგმის ფარგლებში შეიმუშავა სტრესული სცენარი, რომელიც ამ ფინანსური ანგარიშგების გამოსაშვებად დამტკიცების თარიღიდან მინიმუმ 12-თვიან პერიოდს მოიცავს, რომლის ძირითადი დაშვებებიც ეყრდნობა:

2020 წლის ივნისში ანაბრების გადინება და საპროცენტო განაკვეთების ზრდა ანაბრების გარკვეულ კატეგორიებზე;

რისკის ხარჯის კოეფიციენტის ზრდა, ან სესხის ძირითადი თანხის შენატანებისა და გადასახდელი პროცენტის შემცირება რესტრუქტურიზაციის, საშეღვათო პერიოდებისა და რისკის ხარჯის ზრდის გამო.

პანდემიასთან დაკავშირებით ეროვნულმა ბანკმა დაზარალებული დარგებისათვის მოთხოვა ბანკებს 3 თვიანი საშეღვათო პერიოდის დაწესება. პარალელურად ეროვნულმა ბანკმა გაზრდილ რისკებზე რეაგირების მიზნით მოთხოვა ბანკებს ინდივიდუალურად დამატებითი რეზერვის შექმნა ეტაპობრივად 1 სექტემბრამდე.

ბანკმა გადაუვადა დაზარალებული დარგების წარმომადგენელ კლიენტებს სესხის გადახდა 3 თვით. ბანკმა შექმნა თავისი სასესხო პორთფელის 1 პროცენტი დამატებითი რეზერვის სახით ეროვნულის მოთხოვნის შესაბამისად.

ბანკმა პროაქტიულად დაიწყო მუშაობა საერთაშორისო ინვესტორებთან რათა მოეხდინა გადასახდელი ვალდებულებების ძირითადი თანხის გადავადება მომავალ პერიოდებში. საერთაშორისო ინვესტორებისგან ბანკმა მიიღო სრული მხარდაჭერა და მზადყოფნა რომ გამოიყოს დამატებითი რესურსებიც საჭიროების შემთხვევაში. ახალი სახსრების მოზიდვაც ხორციელდება შეუფერხებლად.

ბანკმა აიღო სუბორდინირებული სესხები Funds Managed by Triodos investment Managment-ისაგან, კაპიტალის ადექვატურობის მიზნებისათვის. ინვესტორი ინფორმირებულია ქვეყანაში განვითარებულ მოვლენებზე, არსებულ რისკებზე და სრულად გაცნობიერებულად მოახდინა სესხის გაცემა ბანკზე, რაც ადასტურებს ინვესტორის მიერ ბანკის მიმართ მაღალ ნდობას და მხარდაჭერას

ბანკი ინტენსიურად მუშაობს კრედიტორებთან ახალი დაფინანსების მოსაპოვებლად და არსებული კრედიტების პირობების გადასახედად

კრედიტის რისკის მართვის სტრუქტურა შემდეგნაირად არის დაკომპლექტებული

- ▶ პირველი დაცვის დონე
 - საკრედიტო ოპერაციების დეპარტამენტი
 - პრობლემური სესხების დეპარტამენტი
 - სახაზინო დეპარტამენტი
 - საკრედიტო კომიტეტები
- ▶ მეორე დაცვის დონე
 - საკრედიტო რისკების განყოფილება
 - ფინანსური ანალიზისა და რისკების განყოფილება
 - საოპერაციო რისკების განყოფილება
 - რეგულაციებთან შესაბამისობის განყოფილებები
- ▶ მესამე დაცვის დონე
 - სამეთვალყურეო საბჭო
 - დირექტორთა საბჭო
 - რისკის კომიტეტი
 - აქტივების და ვალდებულებების მართვის კომიტეტი
 - აუდიტის კომიტეტი
 - შიდა აუდიტი
 - გარე აუდიტი
 - სატენდერო კომიტეტი

2. კორპორატიული ანგარიშგება

კრედიტს არ ევალება ამ ნაწილის წარდგენა, რადგან მისი აქციები არ ივაჭრება საჯაროდ

3. არაფინანსური ანგარიშგება

3.1 არაფინანსური საკითხები

3.1.1 გარემოს დაცვასთან დაკავშირებული საკითხები

კრედიტში დანერგილია გარემოსდაცვის და სოციალური საქმიანობის პოლიტიკა, რომელიც ინტეგრირებულია კრედიტის ოპერაციებში. კრედიტს არ ურთიერთობს იმ კომპანიებთან რომლებიც არღვევენ გარემოს დაცვის ნორმებს ან/და ეწევიან კრედიტს შიდა პოლიტიკაში მოცემულ აკრძალულ საქმიანობის სახეობას

3.1.2 სოციალური და დასაქმების საკითხები

თანამშრომლები - კრედიტს წარმოადგენს საქართველოში ერთ ერთ ყველაზე დიდ დამსაქმებელს. კრედიტს იცავს გენდერულ თანასწორობას და თანაბარ შანსს აძლევს ორივე სქესის წარმომადგენლებს. კრედიტში დასაქმებულია სხვადასხვა ეთნიკური წარმომადგენლობისა თუ ასაკის ადამიანები საქართველოს ყველა კუთხიდან. კრედიტს თავის თანამშრომლებს ხელფასზე დანამატის სახით თავაზობს ჯანმრთელობის დაზღვევას, საპენსიო დაზღვევასა და ფიტნეს ცენტრის აბონემენტს.

კრედიტ ბანკის ანაზღაურების პოლიტიკა ეფუძნება შემდეგ პრინციპებს:

სამუშაოს შეფასება ემყარება HAY სახელმძღვანელო სქემის პროფილის მეთოდოლოგიას. თითოეული პოზიციისთვის განისაზღვრება სამუშაო რანგი და სახელფასო შკალა, მინიმალური და მაქსიმალური ანაზღაურების დონეებით;

სახელფასო მატრიცა შედგენილია ეროვნულ ვალუტაში, ქართული საფინანსო ბაზრის ანაზღაურების მონაცემებზე დაყრდნობით, რათა უზრუნველყოფილ იქნას კონკურენტული სახელფასო დონეები;

ხელფასების ზრდა თითოეული პოზიციისთვის განისაზღვრება სახელფასო მატრიცით და ეფუძნება შესრულებული სამუშაოს ხარისხს, რაც უზრუნველყოფს სამართლიანობას სათანადო კომენსაციაში;

სამუშაოს რანგირების სისტემას ეფუძნება თანამშრომელთა სარგებლების გაცემის პროგრამები: თითოეული თანამშრომლის სარგებელი დაკავშირებულია მისი პოზიციის სამუშაო რანგთან და არა კერძოდ თანამშრომელთან, რაც უზრუნველყოფს ანაზღაურების სისტემის გამჭვირვალობასა და სამართლიანობას.

ხელფასისა და თანამშრომლების სარგებლის მართვის პროცედურები ნათლად განსაზღვრულია და ხელმისაწვდომია ყველა თანამშრომლისთვის.

მომხმარებლები - კრედიტ ბანკს უწყობს საქართველოში მცირე ბიზნესის განვითარებას ამიტომ უნიკალური შეფასების მეთოდის გამოყენებით აფინანსებს ისეთ მცირე მეწარმეებსაც, რომელთაც გადახდისუნარიანობის შეფასებას სხვა საკრედიტო ორგანიზაციები ვერ ახერხებენ და შესაბამისად ვერ სთავაზობენ მათთვის მისაღებ სასესო პროდუქტებს. იმავდროულად კრედიტ ბანკი იყენებს პასუხისმგებლიანი დაფინანსების სისტემას რაც გულისხმობს მომხმარებლისათვის საჭირო ინფორმაციის მიწოდებას, თუ რა არის სესხი, თუ როგორ უნდა შეაფასოს მომხმარებელმა ასაღები თანხის მოცულობა, რათა ზედმეტი ვალი არ დაუგროვდეს. კრედიტ ბანკი SMART კამპანიის „მომხმარებელთა დაცვის სერტიფიკატის“ მფლობელია. SMART წარმოადგენს საფინანსო სექტორის მომხმარებელთა დაცვის ყველაზე ფართომასშტაბიან საერთაშორისო კამპანიას. შეზღუდული შესაძლებლობის მქონე პირთათვის საბანკო მომსახურების მიღების გასამარტივებლად სერვის ცენტრების შესასვლელებთან გაკეთებულია პანდუსები.

სოციალური საქმიანობა - 2019 წლის ოქტომბერში კრედიტ ბანკმა, საქართველოს ეროვნულ ბანკთან, Savings Banks Foundation for International Cooperation (SBFIC) და სხვა საბანკო სექტორთან ერთად, მონაწილეობა მიიღო ფინანსურ წიგნიერებასთან დაკავშირებულ კამპანიაში.

მსოფლიო დაზოგვის დღის კამპანიის ფარგლებში, საქართველოს 4 სხვადასხვა ქალაქში: ზესტაფონში (იმერეთის რეგიონი), ქუთაისში (იმერეთის რეგიონი), მარტვილსა (სამეგრელოს რეგიონი) და გურჯაანში (კახეთის რეგიონი), რამდენიმე ტრენინგი ჩატარდა კრედიტ ბანკის თანამშრომლების შვილებისა და მათი კლასელებისთვის (ასაკი 9-14 წელი).

ტრენინგების მიზანს წარმოადგენდა დაზოგვასთან დაკავშირებით ცნობიერების გაზრდა და დაზოგვის კულტურის მნიშვნელოვნების ხაზგასმა პატარა ასაკიდან. გარდა აღნიშნულისა, კრედიტ ბანკის მიზანს წარმოადგენდა ფინანსური განათლებისადმი ინტერესის გაზრდა. ტრენინგის დასრულების შემდეგ, ბავშვებმა მიიღეს სამახსოვრო და თემატური საჩუქრები.

3.1.3 ადამიანის უფლებათა დაცვა

კრედიტორის მნიშვნელოვანია დაცული იყოს ადამიანთა უფლებები. კრედიტორი დანერგულია წესები და პროცედურები სადაც გათვალისწინებული „მომხმარებელთა უფლებების დაცვის შესახებ კანონი“, „კანონი პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“ და „საქართველოს შრომის კოდექსი“

3.1.4 კორუფციის წინააღმდეგ ბრძოლის საკითხები

კრედიტორის მიუღებელია კორუფციული გარიგებები. შესყიდვების პოლიტიკის მიხედვით პასუხისმგებელი პირები ვალდებული არიან თანაბარ მგომარეობაში ჩააყენონ მომწოდებლები და ასევე არ მიიღონ ქრთამი, საჩუქარი თუ სხვა სახის მატერიალური დაინტერესება მომწოდებლებიდან

3.2 ბიზნეს მოდელის მიმოხილვა

კრედიტორი ბიზნეს მოდელი გულისხმობს შემოსავლების მიღებას საქართველოს მოსახლეობისათვის საბანკო მომსახურების მიწოდებით. კრედიტორი ძირითადი პროდუქტები წარმოადგენენ სასესხო პროდუქტებს. ასეთი სასესხო პროდუქტების დაფინანსების წყარო არის მოზიდული სახსრები არარეზიდენტი ინვესტორებიდან, არარეზიდენტი ბანკებიდან, საერთაშორისო საფინანსო ორგანიზაციებიდან, რეზიდენტი ბანკებიდან, ფიზიკური პირების დეპოზიტებიდან.

კრედიტორი მთავარი მიმართულება არის რეგიონის და სოფლის მეწარმეებისათვის ბიზნეს თუ სამომხმარებლო საჭიროებების დაფინანსება, სადაც ყველაზე დიდი დაფინანსების სფეროს წარმოადგენს სოფლის მეურნეობა

საქართველოს საფინანსო ბაზარი წარმოდგენილია ბანკებით და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებით, რომელთა შორისაც საკმაოდ დიდი კონკურენციაა. საფინანსო ორგანიზაციები ოპერირებენ საქართველოს თითქმის ყველა რეგიონსა თუ სოფელში.

კრედიტორი გააჩნია მომხმარებლის ფინანსური ანალიზის გამოცდილი და უნიკალური მეთოდოლოგია, რომელიც საშუალებას აძლევს სწორად შეაფასოს მომხმარებლის გადახდისუნარიანობა და შესაბამისი ზომის კრედიტი გასცეს მასზე. ეს მეთოდოლოგიები ასევე აძლევს კრედიტორს საშუალებას, რომ კრედიტი გასცეს უფრო სწრაფად. კრედიტორი იძენს უპირატესობას მომხმარებლებისათვის ინოვაციური პროდუქტების თუ მომსახურების გამარტივებული გზების შეთავაზებით.

კრედიტორი სამომავლო გეგმები გულისხმობს ამ წარმატებული გამოცდილების კიდევ უფრო დახვეწას და საცალო მომსახურების მიმართულებით კიდევ უფრო გაძლიერებას. ამ მიზნებისათვის იდება ინვესტიციები ახალ ტექნოლოგიებში.

3.3 საქმიანობის რისკების ანალიზი

საქმიანობის ძირითადი რისკები დეტალურად არის აღწერილი „საქმიანობის მიმოხილვის“ ანგარიშგების 1.2-ში სექციაში.

3.4 საქმიანობის ძირითადი არაფინანსური მაჩვენებლები

კრედიტ ბანკის საქმიანობის არაფინანსურ მაჩვენებლებად განიხილავს

ბრენდის უპირატესობა - კრედიტ ბანკის ბრენდი სარგებლობს მაღალი ცნობადობით საქართველოს მიკროსაფინანსო პროდუქტების ბაზარზე. ამასთანავე კრედიტ ბანკის პროდუქტები მიკროსაფინანსო პროდუქტების შემთხვევაში აღიქმება როგორც ყველაზე სწრაფი და გამარტივებულად მომხმარებლის მიერ, რაც მომხმარებლისათვის პროდუქტის მოხმარებისათვის გაწეულ ნაკლებ ფულად თუ სხვა რესურსის დანახარჯში აისახება. კრედიტ ბანკის მიზანია გაზარდოს ბრენდის უპირატესობა სხვა საფინანსო პროდუქტებზეც

არსებული მომხმარებლების შენარჩუნება/დაკარგვა და ახალი მომხმარებლების მოზიდვა - არის მაჩვენებლები რომლებსაც კრედიტ ბანკი დიდ ყურადღებას უთმობს. კრედიტ ბანკის მიზანია გაზარდოს შენარჩუნების და ახალი მომხმარებლების მოზიდვის პროცენტული ნორმები და იმავდროულად შეამციროს დაკარგული მომხმარებლების პროცენტული მაჩვენებელი

მომხმარებლების გამოცდილება - არის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი მაჩვენებელი რასაც კრედიტ ბანკი სისტემატიურად ზომავს, მომხმარებელთა კმაყოფილების კვლევების საფუძველზე. შედეგების მიხედვით მიდის მუშაობა მომსახურების დონის ამაღლებაზე

ინოვაციები - ინოვაციები წარმოადგენს კრედიტ ბანკის კონკურენტულ უპირატესობას. სისტემატიურად ხდება იმის შეფასება თუ რა პოზიციას იკავებს კრედიტ ბანკი ამ კუთხით ბაზარზე. რეგულარულად ხდება ინოვაციების განხორციელება ინოვაციების მიმართულებით

ბაზრის წილი - არის კრედიტ ბანკის ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ინდიკატორი საქმიანობის შესაფასებლად. წლების განმავლობაში კრედიტ ბანკის მიკროსესხების ბაზარზე ლიდერის პოზიცია უკავია. კრედიტ ბანკის მიზანია ლიდერის პოზიციის მოპოვება სხვა საფინანსო ბაზრებზეც

3.5 გამოყენებული პოლიტიკების აღწერა

ამ ანგარიშგების მიზნებისათვის კრედიტ ბანკის მიერ გამოყენებულ იქნა შემდეგი საჯარო პოლიტიკები

მომხმარებელთა დაცვის პოლიტიკა - რაც გულისხმობს ასევე პასუხისმგებლიან დაკრედიტებას და ეფუძნება SMART კამპანიის მომხმარებელთა დაცვის შვიდ პრინციპს. გამომდინარე აქედან, პრინციპები, რომელიც გაწერილია დოკუმენტში, ჩაშლილია პრაქტიკულ დებულებებად სხვადასხვა ძირითად პოლიტიკებში და დანერგილია კრედიტ ბანკის ოპერაციებში. მომხმარებელთა დაცვის პოლიტიკაში ასევე გათვალისწინებულია მომხმარებელთა დაცვის ადგილობრივი კანონმდებლობა და რეგულაციები მათ შორის „მომხმარებელთა უფლებების დაცვის შესახებ კანონი“ და „კანონი პერსონალურ მონაცემთა დაცვის შესახებ“

ეთიკის კოდექსი - განსაზღვრავს კრედიტ ბანკის თანამშრომლების ქცევის წესებს მომხმარებლების, არსებულ თანამშრომლებთან, კომპანიის საკუთრებაში არსებულ აქტივებთან, სამსახურში აყვანის დროს ახალ თანამშრომელთა და სხვა ორგანიზაციებთან მიმართებაში.

გარემოს დაცვის პოლიტიკა - რომელიც განსაზღვრავს მომხმარებლების საქმიანობის დახარისხებას გარემოს დაცვის კუთხით. კრედიტ ბანკი არ ურთიერთობს იმ კომპანიებთან რომლებიც არღვევენ გარემოს დაცვის ნორმებს და ვაჭრობენ პროდუქტებით რომლებიც შედიან შიდა პოლიტიკით აკრძალულ სიაში